

379.593

ส 263 ๖

๘. 3 แนวโน้มการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2540-2549)

28 ต.ค. 2539

ปริญญานิพนธ์
ของ
สมพงษ์ รินทะไชย

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกอุตสาหกรรมศึกษา

มีนาคม 2539

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๕-๕๐๔๘๗

แนวในการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2540-2549)

บทคัดย่อ
ของ
สมพงษ์ รินทะไชย

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกอุตสาหกรรมศึกษา
มีนาคม 2539

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวโน้มการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่าง
ในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2540-2549) โดยใช้วิธีวิจัยเทคนิคเดลฟาย กลุ่มตัวอย่างเป็น
ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 26 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. ด้านนโยบายการจัดการศึกษา จะเน้นการศึกษาตลอดชีวิตและตอบสนองต่อผู้เรียน
ทุกระดับ โดยการร่วมมือกับองค์กรในภาคเอกชนทั้งในและต่างประเทศเข้ามาร่วมในการจัด
การศึกษา
2. ด้านจุดหมายการจัดการศึกษา จะนำผลการเรียนในหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นมา
สะสม เพื่อเทียบโอนเป็นหน่วยการเรียนในระดับสูงขึ้นได้ ตลอดจนพัฒนาความรู้และทักษะวิชาชีพ
ให้กับผู้เรียนสามารถนำไปประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสม
3. ด้านการบริหารจัดการศึกษา จะนำเทคโนโลยีสมัยใหม่และระบบสารสนเทศ
มาใช้งานสำนักงาน และการจัดการเรียนการสอน กระจายอำนาจการบริหารในระดับท้องถิ่น
มากขึ้น เพื่อให้เหมาะสมกับชุมชน ตลอดจนมีการพัฒนาบุคลากรให้ได้รับการศึกษาที่ทันต่อ
เทคโนโลยีอยู่เสมอ
4. ด้านหลักสูตรการจัดการศึกษา จะเปิดสอนได้หลากหลายหลักสูตรและหลายรูปแบบ
ทั้งหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นและหลักสูตร บวช. และแต่ละหลักสูตรสามารถเทียบโอนหรือเก็บ
สะสมกันได้เพื่อเทียบหลักสูตรที่สูงขึ้น
5. ด้านคุณลักษณะของครูที่พึงประสงค์ จะเป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพครู รักอาชีพครู
มีความรู้ความสามารถ มีสุขภาพร่างกายและจิตใจที่สมบูรณ์ เป็นทั้งผู้สอน ผู้จัดการ ผู้ประสานงาน
และผู้ให้คำแนะนำที่ดี ตลอดจนเป็นผู้ที่เฝ้าหาความรู้วิทยาการใหม่ ๆ อยู่เสมอ
6. ด้านสาขาวิชาชีพที่ควรผลิต สาขาวิชาชีพที่ควรผลิตมากที่สุดคือ คอมพิวเตอร์ บัญชี
ช่างประกอบและซ่อมคอมพิวเตอร์ ช่างอิเล็กทรอนิกส์ การโรงแรม ช่างยนต์ พิมพ์ดีด ภาษา
อังกฤษเพื่ออาชีพ ช่างไฟฟ้า ช่างเชื่อม ช่างเสริมสวย และตัดผมชาย
7. ด้านคุณลักษณะของนักศึกษาที่ควรผลิต จะมีคุณลักษณะเป็นผู้ตรงต่อเวลา รอบคอบ
รับผิดชอบต่อการปฏิบัติงาน มีความคิดสร้างสรรค์ กล้าแสดงออก มีคุณธรรม จริยธรรม มีสุขภาพ
ร่างกายและจิตใจที่สมบูรณ์ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีความสามารถต่อการปฏิบัติงานใน
วิชาชีพนั้น ๆ ได้

TRENDS IN THE ORGANIZATION OF POLYTECHNIC COLLEGES
IN THE NEXT DECADE (B.E.2540-2549)

AN ABSTRACT

BY

SOMPONG RINTACHAI

Presented in partial fulfilment of requirements
for Master of Education degree in Industrial Education
at Srinakharinwirot University

March 1996

The purpose of this study is to solicit ideas of twenty-six experts on trends of polytechnic colleges in the next decade (2540-2549) using Delphi technique. The results of the research are :

1. The educational policy of the college is to emphasize life long education, serving clients of all age groups and enlisting co-operation from both internal non-government and international organizations.

2. The objective of the college is to concern with the development of students so that they are able to use their knowledge and skills on jobs effectively and able to accumulate short course credits for higher level education.

3. Modern technology and information technology will be utilized in office work and in the teaching learning activities. The administration will increasingly be decentralized to suit community.

4. There will be diversification of curricula, both of short course and of lower vocational certificate level. Credits earned at each level can be transfered and accumulative.

5. The teacher in the next decade will be a person holding positive attitude toward the teaching professions. He will be mentally and physically healthy. He will act as a teacher, a manager, a co-ordinator as well as an advisor and self developer academically.

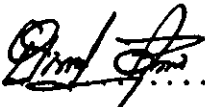
6. The occupational area to be promoted will be high in the following fields : computer, accountance, computer technicians, electronics, hotel service, automotive, typing, English for workplace, welder, and hair-dresser and salon.

7. The future student will be a person who is punctual, thorough, responsible. creative, enthusiastic. healthy-physically and mentally, able to work with others. and upholding high moral and ethical standards.

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอก
อุตสาหกรรมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

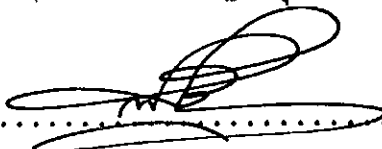
..........ประธาน
(รศ.ดร.เปรี๊ยะ กิจรัตน์เภา)

..........กรรมการ
(อาจารย์ประติษฐ์ กุณรัตน์)

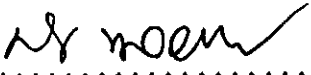
คณะกรรมการสอบ

..........ประธาน
(รศ.ดร.เปรี๊ยะ กิจรัตน์เภา)

..........กรรมการ
(อาจารย์ประติษฐ์ กุณรัตน์)

..........กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ดร.เกื้อจิตต์ วิเชียรกุล)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกอุตสาหกรรมศึกษาของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

..........คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ดร.ศิริยุภา พุฒสุวรรณ)

วันที่...๖...เดือน...มิถุนายน...พ.ศ. ๒๕๖๑

ประกาศคุณูปการ

การทำวิจัยเรื่องนี้สำเร็จลงได้ด้วยความอนุเคราะห์ของผู้มีพระคุณหลายท่านด้วยกัน ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.เปรี๊ยะ กิจรัตน์ภร อาจารย์ประดิษฐ์ คุณรัตน์ และ ดร.เกื้อจิตต์ วิเชียรกุล ประธาน กรรมการ และกรรมการที่ปรึกษาปริญญา นิพนธ์ ตลอดจนผู้เชี่ยวชาญทุก ๆ ท่านที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี โดยเฉพาะท่านอธิบดี กรมอาชีวศึกษาที่สนับสนุนงานวิจัยเรื่องนี้ จนทำให้ผู้วิจัยได้รับทุนสนับสนุนจากกรมอาชีวศึกษา

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์เพ็ญสิทธิ์ โพธิจินดา และคณาจารย์ทุกท่าน ทั้งในกรมอาชีวศึกษา และในสถานศึกษาวิทยาลัยสารพัดช่างทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ และอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตลอดจนได้กรุณาให้คำแนะนำและให้คำปรึกษาในการวิจัยทุกขั้นตอน ทำให้การดำเนินงานวิจัยสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อเสาร์ คุณแม่ทองไสย รินทะไชย และ พี่ ๆ น้อง ๆ ทุกคน ที่ให้และเป็นกำลังใจตลอดมา จนทำให้งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี
ทุกประการ

สมพงษ์ รินทะไชย

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการศึกษา.....	4
ความสำคัญของการศึกษา.....	4
ขอบเขตของการศึกษา.....	5
ข้อจำกัดของการศึกษา.....	5
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
การพัฒนาอาชีวศึกษาในช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 1-7.....	9
แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 1 (2504-2509).....	9
แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 2 (2510-2514).....	10
แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 3 (2515-2519).....	10
แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 4 (2520-2524).....	11
แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 5 (2525-2529).....	11
แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 6 (2530-2534).....	13
แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 7 (2535-2539).....	19
การจัดการศึกษาของสารพัดช่างในอดีตช่วงก่อนเป็นวิทยาลัย.....	23
การจัดการศึกษาของสารพัดช่างในช่วงเป็นวิทยาลัย.....	26
นโยบายการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่าง.....	27
จุดหมายการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่าง.....	32
การบริหารการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่าง.....	33
หลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนของวิทยาลัยสารพัดช่าง.....	41

บทที่

คุณลักษณะของครูวิทยาลัยสารพัดช่างที่พึงประสงค์.....	45
สาขาวิชาที่ควรผลิตเพื่อสนองความต้องการของตลาดแรงงาน.....	50
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	54
3 วิธีดำเนินการศึกษา.....	60
การเลือกกลุ่มตัวอย่างประชากร.....	60
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	61
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	64
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
4 ผลการวิจัย.....	70
ผลการวิจัยด้านนโยบาย.....	72
ผลการวิจัยด้านจุดมุ่งหมาย.....	77
ผลการวิจัยด้านการบริหารการจัดการศึกษา.....	81
ผลการวิจัยด้านหลักสูตร.....	86
ผลการวิจัยด้านคุณลักษณะของครูที่พึงประสงค์.....	91
ผลการวิจัยด้านสาขาวิชาที่ควรผลิต.....	95
ผลการวิจัยด้านคุณลักษณะของนักศึกษาที่ควรผลิต.....	100
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	104
สรุปผลการวิจัย.....	104
อภิปรายผลการวิจัย.....	108
ข้อเสนอแนะ.....	118

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม.....	121
ภาคผนวก.....	127
ประวัติวิทยุวิจัย.....	165

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนและร้อยละของผู้เข้าสอบที่สำเร็จการศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษา ที่ติดตามได้.....	15
2	จำนวนและร้อยละของลักษณะที่สำคัญของผู้สำเร็จการศึกษาที่ติดตามได้.....	16
3	แนวโน้มการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างในทศวรรษหน้าในด้านนโยบาย การจัดการศึกษา.....	72
4	แนวโน้มการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างในทศวรรษหน้าในด้านจุดมุ่งหมาย การจัดการศึกษา.....	77
5	แนวโน้มการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างในทศวรรษหน้าในด้านบริหาร การจัดการศึกษา.....	81
6	แนวโน้มการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างในทศวรรษหน้าในด้านหลักสูตร การจัดการศึกษา.....	86
7	แนวโน้มการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างในทศวรรษหน้าในด้านคุณลักษณะ ของครูที่พึงประสงค์.....	91
8	แนวโน้มการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างในทศวรรษหน้าในด้านสาขาวิชา ที่ควรผลิต.....	95
9	แนวโน้มการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างในทศวรรษหน้าในด้านคุณลักษณะ ของนักศึกษาที่ควรผลิต.....	100

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 สถิติการมีงานทำ หลักสูตร ปวช. ปวส. ปวท. และ ปชม.ระยะสั้น (225 ชม.).....	17
2 การแบ่งส่วนราชการของกรมอาชีวศึกษา.....	34
3 การบริหารการจัดการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา.....	36

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (2535-2539) รัฐบาลได้มีนโยบายที่สำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจและการศึกษา และให้กระทรวงศึกษาธิการเร่งรัดการขยายโอกาสทางการศึกษา โดยเฉพาะการเร่งรัดการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ (Career Education) ได้กำหนดไว้ว่า "เร่งรัดการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น" โดยใช้หลักสูตรเพื่อการเตรียมคนเข้าสู่ระบบแรงงานในสาขาที่เป็นความต้องการของตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ ให้มีการศึกษาหรือฝึกอบรมด้านอาชีพทั้งในและนอกระบบโรงเรียน เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแรงงานฝีมือที่จะสนับสนุนการพัฒนาประเทศ และมีมาตรการ คือ จัดปรับปรุงการเรียนการสอน การทดสอบมาตรฐาน และการฝึกอบรมเพื่อเตรียมคนเข้าสู่ตลาดแรงงาน และการฝึกเพื่อประกอบอาชีพอิสระโดยมีโครงการต่าง ๆ ที่สนับสนุนมาตรการ คือ การจัดตั้งวิทยาลัยการอาชีพระดับอำเภอ การขยายโอกาสทางการศึกษาวิชาชีพ การศึกษาสายอาชีพตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบโรงเรียน การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อส่งเสริมอาชีพอิสระและธุรกิจขนาดย่อม และการฝึกอาชีพในศูนย์ฝึกอาชีพและวิทยาลัยต่าง ๆ เป็นต้น (กรมอาชีวศึกษา. 2535 : 36-37)

การอาชีวศึกษา เป็นการศึกษาวิชาชีพ (Occupational Education) ที่มุ่งผลิตทรัพยากรมนุษย์ในระดับต่าง ๆ กัน ตามความต้องการของท้องถิ่นและสังคม โดยแบ่งการจัดออกเป็น 3 ประเภทคือ การจัดในระบบโรงเรียน การจัดนอกระบบโรงเรียนและการจัดเฉพาะอย่าง ซึ่งทั้ง 3 ประเภทจะมีลักษณะการจัดที่แตกต่างกันออกไปตามจุดมุ่งหมายของการฝึกในแต่ละระดับและประเภท (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2527 : บทนำ) สำหรับการศึกษาอาชีวนอกระบบโรงเรียนจัดเป็นหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นให้แก่ผู้จบการศึกษาในระบบโรงเรียนในแต่ละระดับการศึกษา และจัดการศึกษาวิชาชีพในลักษณะเป็นการส่งเสริมอาชีพให้แก่ผู้อยู่นอกระบบการศึกษา หรือผู้ที่พลาดโอกาสทางการศึกษาในระบบโรงเรียน

กรมอาชีวศึกษาจัดตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2484 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2533 : 29) มีหน้าที่จัดการศึกษาด้านวิชาชีพให้สอดคล้องกับความต้องการทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และเทคโนโลยีของประเทศ เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล โดยจัดการศึกษาวิชาชีพ 5 ประเภทคือ ช่างอุตสาหกรรม คหกรรม พาณิชยกรรม ศิลปหัตถกรรม และเกษตรกรรม ซึ่งจัดทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน ในการศึกษาณนอกระบบโรงเรียน กรมอาชีวศึกษาได้เล็งเห็นความสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่พลาดโอกาสจากการศึกษาในระบบโรงเรียนที่มีจำนวนมากให้มีอาชีพ หรือปรับตัวให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงกับความต้องการทางด้านเทคโนโลยีได้เป็นอย่างดี จึงได้จัดตั้งโรงเรียนที่จัดสอนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นขึ้นในปี พ.ศ. 2502 (สุกร ศรีแสน. 2523 : 107-108) เรียกว่าโรงเรียนสารพัดช่าง และต่อมาในปี พ.ศ. 2534 ได้ยกฐานะจากโรงเรียนสารพัดช่างเป็นวิทยาลัยสารพัดช่าง (กรมอาชีวศึกษา. 2534 : 7) ซึ่งจัดการศึกษาในลักษณะของการศึกษาผู้ใหญ่อายวอาชีพหลักสูตรระยะสั้น

ในปัจจุบันวิทยาลัยสารพัดช่างมีทั้งหมด 37 แห่งทั่วประเทศและกำลังขยายเพิ่มขึ้นตามความเหมาะสมของท้องถิ่น วิทยาลัยสารพัดช่างที่จัดตั้งขึ้นมีหน้าที่ 2 ประการดังนี้ ประการที่หนึ่ง จัดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น (6-225 ชั่วโมง) และจบในตัวเองเพื่อสนองให้กับผู้ที่สำเร็จการศึกษามัคบัคดับ หรือผู้ที่จบการศึกษาแต่ละระดับ หรือผู้ที่พลาดโอกาสทางการศึกษาในระบบโรงเรียน ตลอดจนประชาชนทั่วไปที่สนใจจะแสวงหาความรู้และทักษะทางวิชาชีพเพื่อเพิ่มพูนความรู้ในการประกอบหรือเปลี่ยนอาชีพของตนในปัจจุบันและอนาคต ซึ่งใช้เวลาเรียนวันละ 3 รอบคือ รอบเช้าตั้งแต่เวลา 09.00-12.00 น. รอบบ่ายตั้งแต่เวลา 13.00-16.00 น. และรอบค่ำตั้งแต่เวลา 17.00-20.00 น. ซึ่งใช้เวลาเรียนรอบละ 3 ชั่วโมง ซึ่งผู้เรียนเลือกเรียนได้ตามความสะดวกและถนัดหรือสนใจ และจัดการเรียนการสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรช่างฝีมือ (1 ปี หรือ 1,350 ชั่วโมง) ซึ่งจัดการเรียนการสอนเต็มวันโดยรับจากผู้ที่จบการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่าเข้าศึกษา และประการที่สองคือการให้บริการวิชาชีพแก่ชุมชน หรือหน่วยงานในท้องถิ่น ตลอดจนเป็นศูนย์กลางวิชาชีพแก่ชุมชนและท้องถิ่นนั้น ๆ (กรมอาชีวศึกษา. 2536 : 38)

จากสภาพการณ์ในการดำเนินการจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัยสารพัดช่างตั้งแต่ปี พ.ศ. 2502 จนถึง พ.ศ. 2537 เป็นเวลา 35 ปี วิทยาลัยสารพัดช่างได้มีการปรับปรุงการจัด

การเรียนการสอนในด้านต่าง ๆ เรื่อยมา เพื่อสนองตอบต่อความต้องการของทรัพยากรมนุษย์ในการพัฒนาประเทศ ดังเช่นในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 7 (2535-2539) กรมอาชีวศึกษามีโครงการจัดตั้งวิทยาลัยสารพัดช่าง 25 แห่ง (กรมอาชีวศึกษา. 2535 : 38) แต่ในขณะที่เดียวกันการดำเนินการจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัยสารพัดช่างยังพบปัญหาในการดำเนินงานหลายประการ จากการสรุปประเมินผลการปฏิบัติงานของกรมอาชีวศึกษาในช่วงแผนพัฒนาอาชีวศึกษาที่ 6 (2535 : 13-14)¹ พบปัญหาดังนี้ ด้านงบประมาณในการจัดการศึกษาไม่เพียงพอ สถานศึกษาทราบข้อมูลด้านงบประมาณช้า การติดตามและประเมินผลยังไม่ดีพอ นโยบายไม่เด่นชัด การจัดการศึกษายังไม่สอดคล้องกับสภาพความเป็นอยู่และความต้องการของท้องถิ่น ตลอดจนการดำเนินงานและการตัดสินใจสั่งการบางอย่างล่าช้าไม่ทันเหตุการณ์ เพราะอำนาจการตัดสินใจอยู่ที่ส่วนกลาง ปัญหาด้านเครื่องมืออุปกรณ์ไม่ทันต่อเทคโนโลยีและอยู่ในสภาพชำรุด วัสดุครุภัณฑ์ไม่เพียงพอ ปัญหาด้านครู-อาจารย์รับผิดชอบหน้าที่หลายอย่าง และขาดครู-อาจารย์ในบางสาขาที่ตลาดต้องการ และครู-อาจารย์ไม่เป็นแบบอย่างที่ดีต่อนักศึกษา จึงมีผลต่อการผลิตนักศึกษาไม่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน ปัญหาด้านนักศึกษา ขาดทุนทรัพย์ออกกลางคัน และปัญหาด้านขาดการประสานงานกับหน่วยงานอื่น ทำให้เกิดความซ้ำซ้อนในการจัดการศึกษา เช่น วิทยาลัยการอาชีพ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งในแต่ละหน่วยงานต่างก็มีขีดจำกัดของตนอยู่ทั้งนั้น

จากสภาพและปัญหาดังกล่าวเหล่านี้ บางปัญหาเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นมาช้านานต่อเนื่องและมีความเกี่ยวข้องกับสภาพพื้นฐานต่าง ๆ ทางสังคมอย่างใกล้ชิด การแก้ปัญหาเฉพาะหน้าจึงไม่อาจทำให้ปัญหาดังกล่าวหมดสิ้นไปได้ สิ่งจำเป็นคือ การวางแผนระยะยาว และหากเป็นไปได้ ควรแสวงหาแนวทางที่จะให้การศึกษากลายเป็นตัวกำหนดสภาพสังคมและเศรษฐกิจของประเทศ แทนที่จะปล่อยให้การศึกษาเป็นไปตามการเปลี่ยนแปลงของสภาพทางสังคม ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างให้สอดคล้องกับสภาพที่เป็นอยู่ เพื่อจะได้นำไปปรับปรุงการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช่วิธีการวิจัยอนาคตที่มีเป้าหมายอันเป็นประโยชน์สามประการคือ ประการที่หนึ่ง ซึ่งช่องทางเลือกที่อาจเป็นไปได้ในอนาคตหลาย ๆ ทาง และช่วยให้ทราบทางเลือกที่เหมาะสมที่สุด ประการที่สอง ซึ่งให้เห็นข้อดีและข้อพึงระวังที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งจะช่วยให้สามารถหลีกเลี่ยงปัญหาที่จะเกิดขึ้นได้และกำหนดนโยบายให้เกิดผลในทางที่ดี และประการที่สาม

ช่วยให้นักและหน่วยงานทราบแนวทางที่จะเกิดขึ้นในอนาคตมีความยืดหยุ่นและกำหนดนโยบายอย่างรอบคอบมากขึ้น (APEID. 1984 : 31-32) จากเหตุผลนี้ ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นประโยชน์ของการศึกษาข้อมูลเชิงอนาคต จึงใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) ซึ่งเป็นวิธีการวิจัยอนาคตวิธีหนึ่งที่ใช้ความคิดเห็นที่สอดคล้องกันของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ในอนาคตซึ่งมีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวางแผน นโยบาย การแก้ปัญหาและการป้องกันมิให้เกิดขึ้น (ชนิตา รัศมีพลเมือง. 2527 : 9) ดังนั้นผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ จะทำให้ทราบถึงแนวโน้มการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2540-2549) ในด้านนโยบาย จุดหมาย การบริหาร หลักสูตร คุณลักษณะของครูวิทยาลัยสารพัดช่างที่พึงประสงค์และสาขาวิชาที่ควรผลิตให้ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน และจะเป็นแนวทางในการดำเนินการจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัยสารพัดช่างได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนเป็นแนวทางให้กับหน่วยงานอื่นหรือผู้ที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษา

เพื่อศึกษาแนวโน้มการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างในทศวรรษหน้า ในช่วง พ.ศ. 2540-2549 ด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. นโยบายการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่าง
2. จุดหมายการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่าง
3. การบริหารการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่าง
4. หลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนของวิทยาลัยสารพัดช่าง
5. คุณลักษณะของครูวิทยาลัยสารพัดช่างที่พึงประสงค์
6. สาขาวิชาที่ควรผลิตให้ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน

ความสำคัญของการศึกษา

ทำให้ทราบถึงแนวโน้มการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2540-2549) ในด้านนโยบาย จุดหมาย การบริหาร หลักสูตร คุณลักษณะของครูวิทยาลัย

สารพัดช่างที่พึงประสงค์และสาขาวิชาที่ควรผลิตให้ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้เป็นการศึกษาแนวโน้มเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่าง ซึ่งจัดโดยกรมอาชีวศึกษา ในช่วง พ.ศ. 2540-2549 ซึ่งมีขอบเขตดังนี้

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้เรียกว่า ผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกจากบุคคล 4 กลุ่ม คือ ผู้ที่ทำหน้าที่บริหารในระดับกรม กอง ในกระทรวงศึกษาธิการ นักวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่าง ผู้บริหารวิทยาลัยสารพัดช่าง และผู้บริหารสถานประกอบการอุตสาหกรรม

2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างนี้ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ผู้บริหารระดับกรม กอง ในกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 9 คน นักวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่าง จำนวน 9 คน ผู้บริหารวิทยาลัยสารพัดช่าง จำนวน 9 คน และผู้บริหารสถานประกอบการอุตสาหกรรม จำนวน 3 คน รวมกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าที่ได้จากการสุ่มแบบเจาะจงและแบบลูกโซ่ (Purposive and Snowball Sampling) ทั้งหมด 30 คน

3. การสอบถามความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่างผู้เชี่ยวชาญ จะใช้เทคนิคเดลฟายในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยให้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 3 รอบ

4. ตัวแปรที่ศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวโน้มการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2540-2549) ในด้านนโยบาย จุดหมาย การบริหาร หลักสูตร คุณลักษณะของครูวิทยาลัยสารพัดช่างที่พึงประสงค์ และสาขาวิชาที่ควรผลิตให้ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน

ข้อจำกัดของการศึกษา

การวิจัยที่ใช้เทคนิคเดลฟาย เป็นวิธีการมุ่งแสวงหาความคิดเห็นที่สอดคล้องกันของ

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ เพื่อการทํานายเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งในอนาคต ผลที่ได้จากการใช้เทคนิค เดลฟายใน เรื่อง แนวโน้มการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2540-2549) เป็นความคิดเห็นอย่างกว้าง ๆ ของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ และนอกจากนี้ผู้เชี่ยวชาญ ได้ทำการศึกษาเฉพาะกรอบที่กำหนดขึ้น

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. ผู้เชี่ยวชาญที่ตอบแบบสอบถามมีความอิสระในการตอบแบบสอบถามของการวิจัย
2. ผู้เชี่ยวชาญที่ตอบแบบสอบถามด้วยความเต็มใจและมั่นใจในการตอบแบบสอบถาม
3. วัน เวลา ในการตอบแบบสอบถามที่แตกต่างกันในแต่ละรอบ ไม่มีผลต่อความคิดเห็นที่สอดคล้องหรือไม่สอดคล้องในการตอบแบบสอบถามของผู้เชี่ยวชาญ
4. การคาดการณ์แนวโน้มที่เป็นไปได้ เป็นความคิดเห็นส่วนบุคคลของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. แนวโน้มการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่าง หมายถึง การคาดคะเนหรือการทํานายการพัฒนาหรือการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตตามทัศนะของผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้และเข้าใจในสิ่งที่คาดการณ์อย่างถ่องแท้ และมีวิธีการในการคาดการณ์อย่างเป็นระบบโดยอาศัยข้อมูลของเหตุการณ์หรือพฤติกรรม รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งในอดีตและปัจจุบันเป็นการทํานาย การจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างในด้าน

1.1 นโยบายการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่าง หมายถึง แนวทางที่ผู้บริหารระดับสูงรับผิดชอบการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างที่ควรจะได้วางไว้เป็นแนวทางให้บุคลากรในวิทยาลัยสารพัดช่างได้นำไปปรับเปลี่ยนให้เป็นมาตรการทางปฏิบัติ เพื่อดำเนินการแก้ปัญหาและพัฒนาการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างให้ดีขึ้น

1.2 จุดหมายการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่าง หมายถึง ความต้องการอันเป็นผลมาจากการดำเนินการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่าง เช่น คุณภาพของผู้สำเร็จ

การศึกษา ความสอดคล้องของการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างกับตลาดแรงงาน เป็นต้น

1.3 การบริหารการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่าง หมายถึง กระบวนการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างโดยคำนึงถึงการจัดรูปองค์การ การกระจายอำนาจการงบประมาณ การพัฒนาบุคลากร และการประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ

1.4 หลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนของวิทยาลัยสารพัดช่าง หมายถึง ประสบการณ์และกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดให้แก่ นักศึกษาในวิทยาลัยสารพัดช่าง เพื่อให้นักศึกษาได้รับการฝึกฝนอบรมในด้านต่าง ๆ อย่างดีที่สุด จนสามารถประกอบอาชีพได้และอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

1.5 คุณลักษณะของครูวิทยาลัยสารพัดช่างที่พึงประสงค์ หมายถึง ข้าราชการครูที่มีคุณลักษณะพึงประสงค์ในการจัดการเรียนการสอนในวิทยาลัยสารพัดช่าง เช่น มีความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขา มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เป็นแบบอย่างที่ดีต่อนักศึกษา เป็นต้น

1.6 สาขาวิชาที่ควรผลิตเพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน หมายถึง สาขาวิชาที่ควรผลิต คุณวุฒิที่ควรผลิต และลักษณะของนักศึกษาแต่ละสาขาที่ควรผลิต

2. ทศวรรษหน้า หมายถึง ระยะเวลาในรอบ 10 ปี ซึ่งเริ่มตั้งแต่ พ.ศ.2540 จนถึง พ.ศ.2549 ซึ่งอยู่ในช่วงของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 และ 9

3. ผู้เชี่ยวชาญ หมายถึง ผู้มีความรู้ความสามารถสำเร็จการศึกษาเฉพาะด้าน และมีประสบการณ์ หรือการทำงานในสาขาที่สำเร็จการศึกษาเป็นที่ยอมรับของคนในวงการ และเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ ผู้บริหารระดับกรม กอง ในกระทรวงศึกษาธิการ ที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่าง นักวิชาการที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างที่มีผลงานด้านเอกสาร ตำรา และผลงานวิจัย ผู้บริหารวิทยาลัยสารพัดช่างที่มีประสบการณ์ 5 ปีขึ้นไป และผู้บริหารสถานประกอบการอุตสาหกรรมที่มีประสบการณ์ในโรงงานอย่างน้อย 3 ปี

4. ความคิดเห็น หมายถึง การตัดสินใจหรือความเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแนวโน้มการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างในด้านนโยบาย จุดหมาย การบริหาร หลักสูตร คุณลักษณะของครูวิทยาลัยสารพัดช่างที่พึงประสงค์ และสาขาวิชาที่ควรผลิตตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานในทศวรรษหน้า (พ.ศ.2540-2549)

5. เทคนิคเดลฟาย หมายถึง ,วิธีการมุ่งแสวงหาความคิดเห็นที่สอดคล้องกันของผู้เชี่ยวชาญเพื่อการทำนายเรื่องใดเรื่องหนึ่งในอนาคต และผู้เชี่ยวชาญตอบแบบสอบถามสามรอบ โดยรอบแรกจะเป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด และรอบที่ 2 และรอบที่ 3 จะเป็นแบบสอบถามชนิดประมาณค่า 5 ระดับ ผลที่ได้จึงเป็นความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างในทศวรรษหน้า (พ.ศ.2540-2549) เฉพาะในรอบของการศึกษาที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้น

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่องแนวในการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2540-2549) เพื่อให้มีความชัดเจนขึ้น ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในหัวข้อต่อไปนี้ คือ การพัฒนาอาชีวศึกษาในช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 1-7 การจัดการศึกษาของสารพัดช่างในช่วงก่อนเป็นวิทยาลัย ช่วงเป็นวิทยาลัยสารพัดช่าง และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนาอาชีวศึกษาในช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 1-7

กรมอาชีวศึกษามีหน้าที่และภารกิจหลักในการจัดการศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพเพื่อผลิตกำลังคนในระดับช่างฝีมือ ช่างฝีมือและช่างเทคนิค ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสนองความต้องการของตลาดแรงงานรวมทั้งการประกอบอาชีพอิสระ โดยการจัดการศึกษาและฝึกอบรมใน 5 ประเภทวิชา คือ ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม เกษตรกรรม พาณิชยกรรม คหกรรมศาสตร์ และศิลปหัตถกรรม ในการจัดการศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพของกรมอาชีวศึกษาแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะคือ การจัดการเรียนการสอนในระบบโรงเรียน การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรพิเศษ และการจัดการเรียนการสอน และการฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้น ซึ่งมีการจัดทั้งงานและนอกระบบ (กรมอาชีวศึกษา. 2535 : 1) สำหรับการพัฒนาอาชีวศึกษาได้เริ่มอย่างมีแบบแผนในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ตั้งแต่ฉบับที่ 1 ถึงฉบับที่ 7 ซึ่งมีสาระที่สำคัญพอสรุปได้ดังนี้

แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 1 (2505-2509) ซึ่งกรมอาชีวศึกษาได้กำหนดเป็นนโยบายการอาชีวศึกษาไว้ในแผนพัฒนาฉบับนี้ไว้ว่า "ขยายและปรับปรุงมาตรฐานการอาชีวศึกษาให้เหมาะสมกับความต้องการทางเศรษฐกิจของประเทศ พร้อมทั้งจะเน้นการผลิตครูอาชีวศึกษาเพื่อให้เพียงพอและทันกับการขยายตัวด้านการอาชีวศึกษาด้วย ในด้านการพัฒนาการอาชีวศึกษาในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 1 ได้จัดทำโครงการสำคัญหลายโครงการเพื่อผลิตกำลังคนให้สนองต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ ได้แก่ โครงการวิทยาลัยเทคนิค โครงการ

โรงเรียนเกษตรกรรม โครงการปรับปรุงและจัดตั้งโรงเรียนอาชีวศึกษาชั้นสูง อย่างไรก็ตาม ได้มีการประเมินโครงการต่าง ๆ และพบว่า โครงการพัฒนาการอาชีวศึกษากับโครงการพัฒนาเศรษฐกิจไม่ประสานสัมพันธ์กันเท่าที่ควร เนื่องจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจนั้นไม่ได้กำหนดความต้องการกำลังคนไว้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2527 : 12)

แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (2510-2514) นโยบายของกรมอาชีวศึกษาในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับนี้กล่าวไว้ว่า "เน้นการผลิตกำลังคนระดับกลางทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ เพื่อสนองความต้องการทางเศรษฐกิจ โดยมีนโยบายจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาให้ตอบสนองความต้องการด้านอาชีพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเตรียมคนที่มีความรู้ความชำนาญในระดับกลางให้เพียงพอต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศ ในด้านการพัฒนาการอาชีวศึกษาได้มีการประเมินความต้องการกำลังคนทางด้านการอาชีวศึกษา พบว่า ในช่วงของแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 2 ขาดแคลนกำลังคนในสาขาต่าง ๆ ได้แก่ แพทย์ พยาบาล เกษตร วิศวกร ครู นักบริหาร และขาดแคลนกำลังคนระดับกลางในสาขาช่างกล ช่างไฟฟ้า ช่างไม้ ช่างเชื่อมโลหะ และหัวหน้าโครงการ ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงมีโครงการพัฒนาอาชีวศึกษา เพื่อผลิตกำลังคนสนองความต้องการของตลาดแรงงานภาคอุตสาหกรรม เช่น โครงการเงินกู้ธนาคารโลกเพื่อพัฒนาอาชีวศึกษา โครงการโรงเรียนเทคนิคไทยออสเตรีย โครงการศูนย์วิศวกรรมเกษตรต่าง ๆ เพื่อให้เพียงพอแก่ความต้องการในการพัฒนาเศรษฐกิจ อย่างไรก็ตามแม้ว่ามีผู้สนใจเรียนอาชีวศึกษามากขึ้น รัฐก็ยังไม่สามารถจัดได้เพียงพอกับความต้องการ กล่าวคือในปี พ.ศ. 2514 มีนักเรียนสมัครเข้าศึกษาในสถาบันอาชีวศึกษาของรัฐจำนวน 82,543 คน รับเข้าได้เพียง 31,150 คน คิดเป็นร้อยละ 38 ของจำนวนผู้สมัคร (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2527 : 12-13)

แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (2515-2519) ในแผนพัฒนาการศึกษาฉบับนี้ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการพัฒนาการอาชีวศึกษา เพื่อผลิตกำลังคนระดับกลางประเภทช่างฝีมือช่างเทคนิค เพื่อสนองความต้องการกำลังคนของประเทศทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ และได้กำหนดนโยบายด้านอาชีวศึกษา ซึ่งสามารถจำแนกได้ 4 ประการคือ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2515 : 43-44)

1. ปรับปรุงและขยายโรงเรียนอาชีวศึกษาตอนปลาย โดยสนองความต้องการกำลังคนระดับกลางของประเทศ และเน้นการศึกษาสาขาเกษตรกรรมเป็นพิเศษ

2. ลดการอาชีวศึกษาระดับมัธยมต้น โดยจัดโครงการให้สอดคล้องกับระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในสายสามัญ

3. หาทางสนับสนุนอาชีพครูอาชีวศึกษา และส่งเสริมสวัสดิการครูอาชีวศึกษาบางประเภทที่ต้องอาศัยความรู้และทักษะเป็นพิเศษ

4. ปรับปรุงโครงการอาชีวศึกษาประเภทหลักสูตรระยะสั้น โดยใช้สถานที่และเครื่องมือที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ในด้านการพัฒนาการอาชีวศึกษา ในช่วงของแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาตินี้ มีโครงการพัฒนาที่สำคัญคือ โครงการเงินกู้เพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษา มีสถานศึกษาที่ได้รับการพัฒนาตามโครงการนี้จำนวน 25 แห่ง ในสาขาการเกษตรและช่างอุตสาหกรรม รวมทั้งได้พัฒนาสถานผลิตครูอาชีวศึกษาอีกสองแห่ง และได้มีการขยายตัวของการศึกษาสายอาชีวศึกษาเพิ่มมากขึ้น แต่การผลิตกำลังคนในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับนี้ก็ยังไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน (รวิวรรณ ชินะตระกูล. 2535 : 3)

แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (2520-2524) นโยบายการพัฒนาในแผนนี้ได้เน้นการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสาขาเกษตรกรรม และปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมให้สามารถขยายการผลิตเพื่อการส่งออก รวมทั้งสนับสนุนการกระจายรายได้ โดยการเพิ่มการมีงานทำในสวนภูมิภาค ตลอดจนปรับปรุงการกระจายบริการทางเศรษฐกิจและสังคมให้ถึงประชาชนในชนบท จากผลของการพัฒนาในช่วงของแผนนี้ ด้านการพัฒนาการอาชีวศึกษา ได้มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้เอกชนมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษามากขึ้น เน้นการผลิตกำลังคนให้ได้คุณภาพเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นและสัมพันธ์กับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยบรรจุโครงการที่สำคัญ ๆ เช่น โครงการจัดตั้งโรงเรียนเกษตรกรรม โครงการศึกษาอุตสาหกรรมสิ่งทอ โครงการจัดตั้งโรงเรียนต่อเรือ ผลการดำเนินงานในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 4 นี้ สามารถรับนักเรียนอาชีวศึกษา ทั้งภาครัฐและเอกชน รวมได้ 1,644,726 คน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2524 : 27-28)

แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (2525-2529) มีวัตถุประสงค์ เร่งการพัฒนาและปรับปรุงทั้งด้านปริมาณและคุณภาพของการอาชีวศึกษา ให้สามารถฝึกอาชีพที่เหมาะสมได้อย่างกว้างขวาง เพื่อสนองความต้องการทั้งการประกอบอาชีพอิสระ และตลาดแรงงาน (สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2525 : 92-93) โดยมีนโยบายดังต่อไปนี้คือ

1. ประสานการกำหนดนโยบายการวางแผนและดำเนินการอาชีวศึกษา ทั้งหน่วยงานของรัฐและเอกชน เพื่อให้เกิดความเป็นเอกภาพ
 2. ปรับปรุงหลักสูตรและระบบการเรียนการสอนวิชาชีพให้เบ็ดเสร็จในตัวเอง
 3. เร่งผลิต และปรับปรุงคุณภาพของครูอาชีวศึกษา ให้ประสานและสอดคล้องกันระหว่างหน่วยผลิตและหน่วยใช้
 4. เร่งปรับปรุงมาตรฐานของสถานศึกษาให้มีคุณภาพสูงขึ้น และอยู่ในระดับใกล้เคียงกัน
 5. ขยายการศึกษาวินิจฉัยให้กว้างขวางขึ้น โดยเฉพาะในชนบทตามรูปแบบที่เหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่นและสังคม โดยคำนึงถึงความต้องการของตลาดแรงงานและกำลังทางเศรษฐกิจของประเทศ
 6. ส่งเสริมและพัฒนาการอาชีวเกษตรระยะสั้น ให้สอดคล้องกับทรัพยากรที่มีอยู่ในแต่ละท้องถิ่น เพื่อให้สามารถนำไปประกอบอาชีพและดำเนินชีวิตได้อย่างผาสุก
 7. ให้สถานศึกษาหาทางร่วมมือกับวงการธุรกิจอุตสาหกรรม และสถานประกอบการเอกชนเพื่อใช้ประโยชน์ในการศึกษา ฝึกงานและสนองความต้องการซึ่งกันและกัน
 8. รัฐกำหนดมาตรการให้รัฐวิสาหกิจและสถานประกอบการเอกชน มีส่วนร่วมในการจัดการฝึกอาชีพ
 9. ส่งเสริมให้เอกชนมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาให้มากขึ้น
- นอกจากนี้การพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาฉบับที่ 5 ได้มีการดำเนินงานเพื่อปรับปรุงคุณภาพการศึกษาควบคู่ไปกับการขยายการจัดการทางการศึกษา ในด้านปริมาณ สำหรับการปรับปรุงคุณภาพการอาชีวศึกษา ได้มีการปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับการประกอบอาชีพอิสระ และความต้องการของตลาดแรงงาน รวมทั้งการพัฒนาและฝึกอบรมบุคลากรทางการศึกษา การจัดทำเกณฑ์มาตรฐานทางการอาชีวศึกษา การจัดการศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นในสถานศึกษาต่าง ๆ โดยเฉพาะในชนบทตามความต้องการของท้องถิ่น และยังร่วมมือกับธุรกิจอุตสาหกรรมและสถานประกอบการของเอกชน เพื่อประโยชน์ในการศึกษา โดยมีการจัดตั้งคณะกรรมการร่วมภาครัฐและเอกชนพัฒนาการศึกษาเพื่ออาชีพ (กรอ.พอ.)

อย่างไรก็ตาม มีการขยายการรับนักเรียนนักศึกษาเพิ่มมากขึ้นตามความต้องการของสังคมทำให้เกิดการขาดแคลนครูบางวุฒิและบางสาขา และการพัฒนาคุณภาพการอาชีวศึกษาใน

ภาคเอกชนไม่บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้เท่าที่ควร เนื่องจากการจัดการศึกษาเอกชนแม้จะเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐ และเป็นการระดมทรัพยากรจากภาคเอกชนมาช่วยจัดการก็ตาม แต่จุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษาของเอกชน ส่วนใหญ่เป็นการจัดการศึกษาในลักษณะของการเป็นธุรกิจที่หวังผลตอบแทน บางครั้งทำให้เกิดความไม่เสมอภาคทางการศึกษา ทั้งในด้านโอกาสที่จะได้รับการศึกษาและคุณภาพการศึกษา

สำหรับในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับนี้ ได้คำนึงถึงการผลิตกำลังคนให้สอดคล้องกับความต้องการทางเศรษฐกิจ จึงได้ขยายการศึกษาในระดับกลาง และระดับสูง ผลการขยายการศึกษาตามความต้องการของสังคม ทำให้ผู้สำเร็จการศึกษาในบางสาขา เช่น อาชีวศึกษา บางสาขามีผู้สำเร็จการศึกษาเกินความต้องการของตลาดแรงงาน ทำให้ผู้สำเร็จการศึกษาดังกล่าวเป็นผู้ว่างงาน และยังพบว่า การฝึกอบรมอาชีพต่าง ๆ นั้น เป็นการสอน หรือฝึกความชำนาญเฉพาะสาขาวิชานั้น ๆ เพียงอย่างเดียวมิได้มีการสอนในลักษณะให้ครบวงจร เพื่อให้สามารถประกอบอาชีพได้และยังพบว่า การเรียนการสอนมุ่งเน้นให้ผู้สำเร็จการศึกษากลับไปประกอบอาชีพรับจ้างมากกว่าการออกไปประกอบอาชีพอิสระ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2529 : 8-10)

แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (2530-2534) มีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตและพัฒนาากำลังคนสาขาวิชาชีพต่าง ๆ ในระดับกลางและระดับสูงให้เหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพโดยมีนโยบายพัฒนาหลักสูตรให้ได้คุณภาพทัดเทียมกัน พัฒนาคุณภาพของครูอาชีวศึกษา ประกาศให้ทันต่อความก้าวหน้าทางวิชาการและเทคโนโลยีสมัยใหม่ ตลอดจนเร่งผลิตครูในสาขาที่ขาดแคลน และลดการผลิตกำลังคนในระดับสาขาวิชาที่เกินความต้องการ ส่งเสริมให้มีการศึกษาขั้นคว่ำ วิจัยรูปแบบ และลักษณะการจัดการอาชีวศึกษาเพื่อการพัฒนาการอาชีวศึกษา ปรับหลักสูตรอาชีวศึกษาให้สามารถเชื่อมโยงกันได้ นอกจากนี้ยังขยายบทบาทความร่วมมือของภาครัฐและเอกชนในการจัดการอาชีวศึกษาให้กว้างขวางยิ่งขึ้น รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาเอกชนเข้าร่วมจัดการอาชีวศึกษาในระดับ ปวช. ประถมและสาขาที่เอกชนสามารถจัดได้ดีมีคุณภาพ และจัดได้ปริมาณพอเพียงกับความต้องการของตลาดแรงงาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2530 : 31)

สำหรับการจัดการอาชีวศึกษาทั้งภาครัฐ และเอกชนมีแนวโน้มลดลง ดังข้อมูลปีการ

ศึกษา พ.ศ.2530 ภาครัฐมีนักศึกษาทั้งหมดจำนวน 281,271 คน ปีการศึกษา พ.ศ.2532 มีจำนวน 249,008 คน ลดลงประมาณร้อยละ 10 ต่อปี และพบว่าประเภทวิชาเกษตรกรรม เกษตรกรรม ช่างอุตสาหกรรม ศิลปกรรม มีแนวโน้มลดลง มีเพียงประเภทวิชาบริหารธุรกิจและพาณิชยกรรมที่มีแนวโน้มสูงขึ้นเล็กน้อย ส่วนภาคเอกชน ในปีการศึกษา พ.ศ.2530 มีนักเรียน นักศึกษาทั้งหมด จำนวน 194,746 คน ปีการศึกษา พ.ศ.2531 จำนวน 188,956 คน ลดลงประมาณร้อยละ 5 ต่อปี ประเภทวิชาที่มีแนวโน้มลดลง ได้แก่ ช่างอุตสาหกรรม เกษตรกรรม ส่วนประเภทวิชาบริหารธุรกิจและพาณิชยกรรม และศิลปหัตถกรรม มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อย เช่นเดียวกับภาครัฐ

จากการศึกษาภาวะการมีงานทำของผู้สำเร็จอาชีวศึกษานอกระบบประจำปีการศึกษา 2532 เข้าสู่ตลาดแรงงาน พ.ศ.2533 พบดังนี้ (กรมอาชีวศึกษา. 2533 : 131-132)

ผู้สำเร็จการศึกษาในหลักสูตร ปวช. และวิชาชีพพระยะสั้นที่ติดตามได้ รวมทั้งสิ้น 35,934 คน คิดเป็นร้อยละ 90.88 ของผู้เข้าสอบ และไม่สำเร็จการศึกษา 3,603 คน คิดเป็นร้อยละ 9.11 ของผู้เข้าสอบ ในจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาดูตามข้อมูลได้ 13,426 คน คิดเป็นร้อยละ 37.36 ของผู้สำเร็จการศึกษา และที่ติดตามข้อมูลไม่ได้ 22,508 คน คิดเป็นร้อยละ 62.63 ของผู้สำเร็จการศึกษา ดังตาราง 1 และตาราง 2

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละของผู้เข้าเรียนที่สำเร็จการศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษาที่ติดตาม
ได้

ระดับ	ผู้เข้าสอบ			ผู้สำเร็จการศึกษา		
	รวม	สำเร็จ การศึกษา	ไม่สำเร็จ การศึกษา	รวม	ติดตามได้	ติดตามไม่ได้
ยอดรวมทุกระดับ ระยะสั้น (225 ชม.)						
จำนวน	38,657	35,241	3,416	35,241	12,984	22,257
ร้อยละ	100	91.16	8.83	100	36.84	63.15
ปวช.	จำนวน	880	693	187	693	442
	ร้อยละ	100	78.75	21.25	100	63.78
รวม	จำนวน	39,537	35,934	3,603	35,934	13,426
	ร้อยละ	100	90.88	9.11	100	37.36

(ที่มา : กรมอาชีวศึกษา. 2533 : 131)

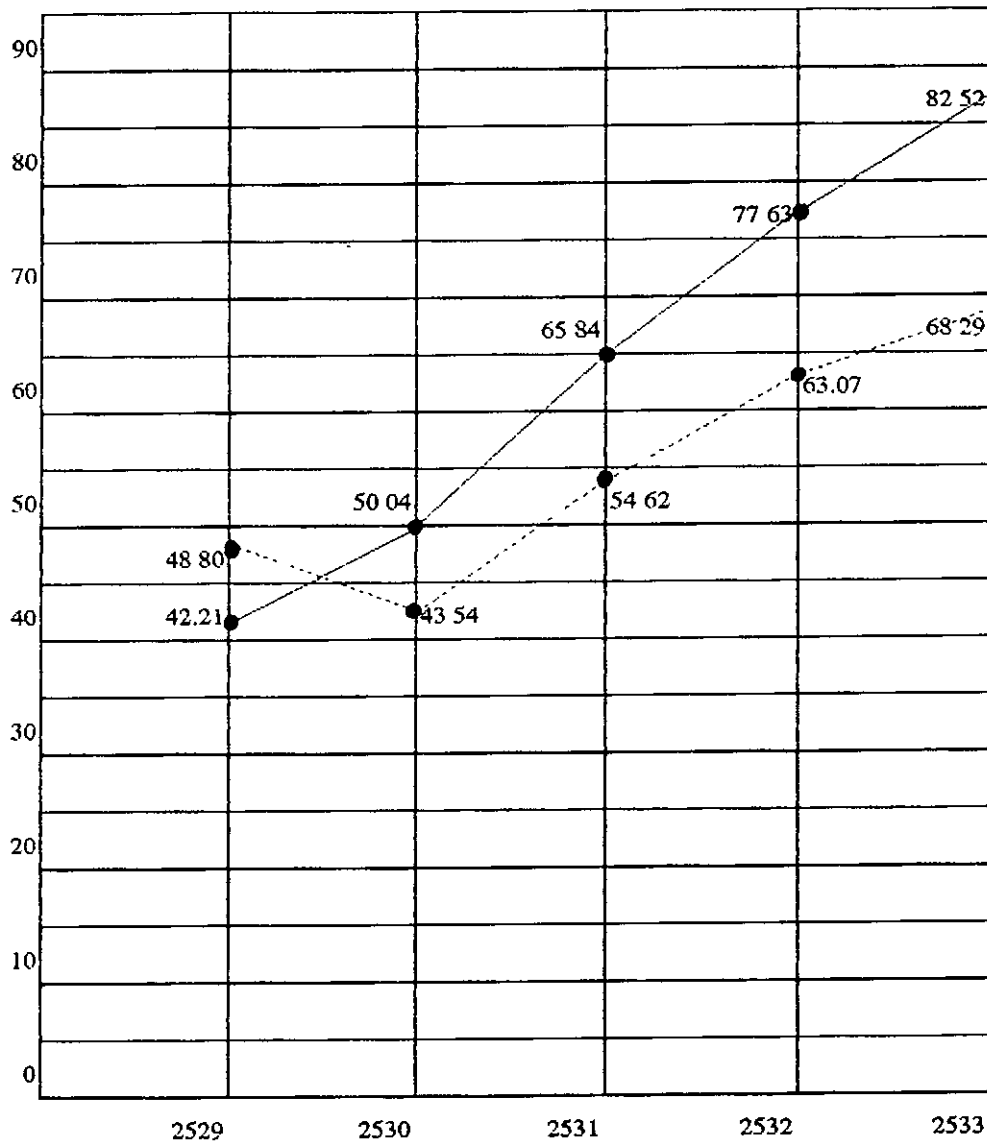
ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของลักษณะที่สำคัญของผู้สำเร็จการศึกษาที่ติดตามได้

ระดับ	ผู้สำเร็จการศึกษาที่ติดตามได้								
	รวม	ศึกษาต่อ	มีงานทำ				ไม่มีงานทำ		
			รวม	รับราชการ	เอกชน	ธุรกิจส่วนตัว	รวม	รอ	ว่าง
ยอดรวมทุกระดับระยะสั้น(225 ชม.)									
จำนวน	12,984	2,460	7,167	716	3,644	2,807	2,794	817	1,977
ร้อยละ	100	18.94	55.19	5.51	28.06	21.61	21.51	6.29	15.22
ปชม.									
จำนวน	442	78	269	3	229	37	83	24	59
ร้อยละ	100	17.64	60.85	0.67	51.80	8.37	18.77	5.42	13.34
รวม									
จำนวน	13,426	2,538	7,436	719	3,873	2,844	2,877	841	2,036
ร้อยละ	100	18.90	55.38	5.35	28.84	21.18	21.42	6.26	15.16

(ที่มา : กรมอาชีวศึกษา. 2533 : 132)

เนื่องจากภาคอุตสาหกรรมและธุรกิจเอกชน ได้มีการขยายตัวและเติบโตอย่างรวดเร็วตลอดจนภาวะเศรษฐกิจของประเทศขยับตัวสูงขึ้นเป็นผลให้การจ้างงานดีขึ้น จะเห็นว่าภาวะการมีงานทำของผู้สำเร็จอาชีวศึกษา ตั้งแต่ พ.ศ.2529 เป็นต้นมา จนกระทั่งถึงปัจจุบันมีแนวโน้มดีขึ้นเรื่อย ๆ ถ้าสถานการณ์ยังเป็นเช่นนี้ต่อไปก็จะส่งผลดีต่อผู้จบอาชีวศึกษา ทั้งหลักสูตรปกติและหลักสูตรระยะสั้น 2 ดังภาพประกอบ 1

ร้อยละ

พ.ศ

ภาพประกอบ 1 สถิติการมีงานทำ หลักสูตร ปวช. ปวส. ปวท. และ ปวช. ระยะสั้น (225 ชม.)

----- หมายถึง การมีงานทำหลักสูตร ปวช. ปวส. ปวท. ระยะสั้น

_____ หมายถึง การมีงานทำหลักสูตร ปวช. ปวส. ปวท.

(ที่มา : กรมอาชีวศึกษา. 2533 : 17-18)

จากภาพประกอบ 1 จะเห็นว่าสถิติการมีงานทำในปี 2533 ของผู้สำเร็จอาชีวศึกษา หลักสูตรปกติ (ปวช. ปวส. และ ปวท.) เพิ่มขึ้นจากปี 2532 คิดเป็นร้อยละ 4.89 ส่วนสถิติการมีงานทำ หลักสูตร ปวณ. ระยะสั้น ในปี 2533 เพิ่มขึ้นจากปี 2532 คิดเป็นร้อยละ 5.22 ดังนั้นจะเห็นว่าสถิติการมีงานทำในปี 2533 ทั้งหลักสูตรปกติ และหลักสูตรระยะสั้นมีค่าใกล้เคียงกัน จากข้อมูลดังกล่าวมาข้างต้นจะเห็นว่า การจัดอาชีวศึกษาประสบความสำเร็จมากพอสมควร สามารถผลิตกำลังคนได้สนองความต้องการของตลาดแรงงาน ดังจะเห็นได้จากสถิติผู้มีงานทำสูงขึ้น ถึงแม้ว่ายังมีผู้ที่ว่างงานหรือรองานอยู่บ้าง แต่ก็มีจำนวนที่ลดลงและคาดว่า จะหางานทำได้ในที่สุด สำหรับการมีงานทำ ส่วนใหญ่เป็นงานด้านอุตสาหกรรมธุรกิจบริการ และเกษตรกรรมที่สนับสนุนงานอุตสาหกรรมเป็นหลัก และประเทศไทยขณะนี้มีการขยายตัวภาคอุตสาหกรรมและธุรกิจการท่องเที่ยวมากขึ้น ดังนั้นแรงงานที่ยังคงเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานมากที่สุด ได้แก่ สาขาที่เกี่ยวข้องกับงานอุตสาหกรรม และธุรกิจบริการเป็นหลัก ซึ่งกรมอาชีวศึกษาคาดว่าจะสามารถขยายโครงการผลิตให้เพียงพอ เพื่อรองรับความต้องการของตลาดแรงงานต่อไป

อย่างไรก็ตามนโยบายในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 ได้ระบุให้มีการขยายบทบาท ความร่วมมือของภาครัฐและเอกชนในการจัดการอาชีวศึกษาให้กว้างขวางยิ่งขึ้น พบว่ารัฐได้มีการตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งคือ "คณะกรรมการร่วมภาครัฐบาลและเอกชน เพื่อพัฒนาการศึกษาเพื่ออาชีพ" ดำเนินการในรูปของคณะกรรมการเฉพาะกิจต่าง ๆ รวม 14 คณะ โดยมีกรมอาชีวศึกษาทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการ ผลการดำเนินงานที่ปรากฏเด่นชัดมีดังนี้คือ

1. ยกร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการฝึกอาชีพแห่งชาติ
2. การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานวิธีทดสอบฝีมือแรงงาน
3. กำหนดแนวทางให้นักศึกษาได้ปฏิบัติงานจริงนอกเหนือจากการฝึกในสถานศึกษา
4. สนับสนุนให้มีโครงการร่วมมือกับเอกชนเพื่อพัฒนาอาชีวเกษตร

จัดโครงการเพื่อพัฒนาครูอาจารย์ นักศึกษาให้มีความรู้ประสบการณ์จริง เรื่องการเลี้ยงสุกร สัตว์ปีก พืชไร่ โดยให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติงานจริงในหมู่บ้านเกษตรของบริษัท โดยกรมอาชีวศึกษาได้รับความร่วมมือจากเครือบริษัทเจริญโภคภัณฑ์ (รวิวรรณ ชินะตระกูล.

จากผลการปฏิบัติงานของกรมอาชีวศึกษาตามแผนพัฒนาฉบับที่ 6 นั้น พบว่า ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานมีดังนี้ (กรมอาชีวศึกษา. 2536 : 13)

1. ปัญหาโดยทั่วไปได้แก่ การลดลงของจำนวนนักเรียนและการว่างงานของนักเรียนบางประเภทวิชาและบางระดับ ความไม่ทันกับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีสมัยใหม่ในการเรียนการสอนเนื่องมาจากปัญหาในด้านงบประมาณ และการหาแหล่งช่วยเหลือ

2. ปัญหาทางการดำเนินงานของสถานศึกษา ได้แก่ ได้รับข้อมูลด้านงบประมาณช้า ทำให้การวางแผนทำได้ล่าช้าและไม่สมบูรณ์ไปด้วย ระบบการติดตามและประเมินผลยังไม่ดีพอขาดระบบการนิเทศไม่แน่นอนและไม่ต่อเนื่อง ครูอาจารย์มีชั่วโมงสอนและภาระหน้าที่เสริมอื่นมาก ขาดครู-อาจารย์ในบางสาขาที่ตลาดแรงงานต้องการ และมีสถานประกอบการเพื่อการฝึกงานในบางสาขาวิชาน้อย ขาดการประชาสัมพันธ์ที่ดี ขาดวัสดุครุภัณฑ์ที่จำเป็นและทันสมัย การพัฒนาชุมชนมีการเข้าชื้อกันหลายหน่วยงาน ตลอดจนครู-อาจารย์บางส่วนไม่ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับอย่างสม่ำเสมอ

แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ.2535-2539) กรมอาชีวศึกษาได้วางแนวทางการพัฒนาอาชีวศึกษา โดยแยกเป็นการศึกษาเพื่อพัฒนาบุคคลและเพื่ออาชีพ (นโยบายข้อที่ 1-4) การศึกษาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (นโยบายข้อที่ 5) การกระจายโอกาสและพื้นฐานการศึกษา (นโยบายข้อที่ 6-9) การพัฒนาหลักสูตรและเครือข่ายการเรียนรู้ (นโยบายข้อที่ 10) การพัฒนาครู-อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา (นโยบายข้อที่ 11) การบริหารและการระดมสรรพกำลังเพื่อการจัดการศึกษา (นโยบายข้อที่ 12-15) รวมทั้งสิ้น 15 นโยบาย (กรมอาชีวศึกษา. 2536 : 44-50) โดยมีรายละเอียดดังนี้ คือ

- นโยบายที่ 1 เร่งรัดพัฒนาการผลิตกำลังคนให้มีความรู้ ทักษะสอดคล้องกับการขยายตัวของเศรษฐกิจ การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและการประกอบอาชีพอิสระ
- นโยบายที่ 2 ปรับปรุงโครงสร้างและรูปแบบการจัดอาชีวศึกษา ให้เอื้ออำนวยต่อการผลิตกำลังคนในสาขาที่ขาดแคลน และจำเป็นต้องการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างตลาดแรงงานในภาคอุตสาหกรรม เกษตรกรรม และการบริการอันทันสมัย
- นโยบายที่ 3 พัฒนาผู้เรียนให้มีนิสัยรักการทำงาน มีศรัทธาและมีจรรยาบรรณวิชาชีพ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ พร้อมทั้งมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

- นโยบายที่ 4 ส่งเสริมการอนุรักษ์ พื้นฟูศิลปวัฒนธรรม ป้องกันและแก้ไขปัญหาการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- นโยบายที่ 5 ส่งเสริมการประดิษฐ์ คิดค้น ดัดแปลง และพัฒนาเทคโนโลยีของท้องถิ่น เพื่อให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพทรัพยากรและอาชีพ
- นโยบายที่ 6 ส่งเสริมและสนับสนุนการขยายโอกาสการศึกษาวิชาชีพอย่างกว้างขวาง แก่ทุกกลุ่มชน
- นโยบายที่ 7 ขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านอาชีพให้กว้างขวางทั้งด้านอุตสาหกรรม เกษตรกรรมและการบริการ โดยเฉพาะเน้นด้านเกษตรกรรม และผู้ที่จะเป็นเกษตรกรให้สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- นโยบายที่ 8 ส่งเสริมการบริการวิชาชีพระยะสั้นแก่ชุมชนอย่างกว้างขวาง ให้สอดคล้องกับความต้องการของบุคคล สภาพทรัพยากรท้องถิ่นและตลาดแรงงาน
- นโยบายที่ 9 เร่งรัดพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นผู้ดำเนินการจัดวิชาชีพในท้องถิ่น มีความพร้อมและศักยภาพในการกิจหลัก ทั้งการสอน การบริการวิชาชีพแก่ชุมชนและการวิเคราะห์วิจัย เพื่อพัฒนาการศึกษาวิชาชีพและเทคโนโลยีในท้องถิ่น
- นโยบายที่ 10 เร่งรัดพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนให้มีระยะเวลา และสาขาวิชาที่หลากหลาย ปิดหูป้องสอดคล้องกับความต้องการของสภาพตลาดแรงงาน
- นโยบายที่ 11 เร่งรัดพัฒนาคุณภาพบุคลากร ครู-อาจารย์และผู้บริหารให้มีความรู้ความสามารถ และทักษะให้สอดคล้องกับวิทยาการและเทคโนโลยีใหม่ ๆ
- นโยบายที่ 12 พัฒนาองค์กรและกลไกการจัดอาชีวศึกษาดังแต่ระดับสถานศึกษา ระดับจังหวัด ระดับภาคและระดับกรม ให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสานสัมพันธ์สอดคล้องเป็นกระบวนการเดียวกันอย่างเป็นระบบ
- นโยบายที่ 13 ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้การจัดอาชีวศึกษาเป็นไปอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ ตลอดจนระดมทรัพยากรจากแหล่งอื่นทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ
- นโยบายที่ 14 ส่งเสริมการวิเคราะห์ วิจัย และการจัดระบบข้อมูล เพื่อประโยชน์ในการบริหารตลอดจนเร่งรัดพัฒนาการติดตามและการประเมินผลอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง

นโยบายที่ 15 สนับสนุนการอาชีวศึกษาในการจัดการศึกษาด้านอาชีพ เพื่อเตรียมคนยุคใหม่
ที่จำเป็นในยุคเทคโนโลยีสารสนเทศ และเพื่อเพิ่มบทบาทของประเทศใน
ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับนี้จะมุ่งแก้ปัญหาและอุปสรรคที่ผ่านมา และเร่งรัดผลิต
กำลังคนในสาขาขาดแคลนที่ยังมิได้รับการตอบสนองในระดับกลาง ระดับสูง และระดับกึ่งฝีมือ
ในหลายสาขาวิชาชีพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งขยายการศึกษาอาชีพให้กว้างขวาง และสอดคล้องกับ
ความต้องการของตลาดแรงงาน ตลอดจนจัดรูปแบบการให้การศึกษาฝึกอบรมวิชาชีพท้องถิ่นให้
มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังมีการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ
เพื่อให้การจัดอาชีวศึกษาเป็นไป อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ

ยงยุทธ ติตตานนท์ (2536 : 24-26) ได้กล่าวถึงวิทยาลัยสารพัดช่างในช่วงแผน
พัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 โดยกล่าวไว้ว่า

1. สถานศึกษาประเภทวิทยาลัยสารพัดช่าง ซึ่งสังกัดกองการศึกษาอาชีพ กรมอาชีว
ศึกษา กระทรวงศึกษาธิการนั้น มีการจัดการศึกษาในหลายระดับ มีหลักสูตรที่นำมาจัดการศึกษา
ในสถานศึกษาดังกล่าวเป็นจำนวนมาก เช่น หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หลักสูตร
วิชาชีพระยะสั้น (225 ชม.) หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น พิเศษ (ปรับปรุงใหม่) หรือหลักสูตร
หลากหลาย หลักสูตรประกาศนียบัตรช่างฝีมือ (ปชม.) รวมทั้งหลักสูตรที่จัดให้แก่นักเรียนมัธยม
ศึกษา ทั้งมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย เมื่อมองในภาพรวมจะเห็นได้ว่าภารกิจ
หลักของวิทยาลัยสารพัดช่างนั้น มุ่งเน้นในเรื่องของการให้บริการทางการศึกษาแก่ชุมชนที่มีความ
ต้องการศึกษาวิชาชีพตามพื้นฐานความรู้ ความสามารถ และระยะเวลาที่มีขีดจำกัด ดังนั้น
จะเห็นได้ว่าการจัดหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นหลากหลายสาขาวิชาในสถานศึกษาดังกล่าวให้แก่
ชุมชน และมีแนวโน้มว่าจะมีการขยายทั้งหลักสูตรและจำนวนสถานศึกษาเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง

2. เมื่อพิจารณาวัตถุประสงค์ นโยบายและมาตรการในแผนพัฒนาอาชีวศึกษาฉบับที่ 7
ของกรมอาชีวศึกษา จะเห็นได้ว่ากรมอาชีวศึกษาได้กำหนดแนวทางในการพัฒนาอาชีวศึกษาไว้
อย่างละเอียด กล่าวคือ ได้แยกเป็น "การพัฒนานุคคลและอาชีพ การศึกษาวิทยาศาสตร์และ
เทคโนโลยี การกระจายโอกาสและพื้นฐานการศึกษา การพัฒนาหลักสูตรและเครือข่ายการ
เรียนรู้ การพัฒนาครู-อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา การบริหารและการระดมสรรพกำลัง
เพื่อการจัดการศึกษา" โดยได้สรุปไว้ในนโยบายรวม 15 ข้อ ซึ่งกรมอาชีวศึกษาได้มอบหมาย

ให้สถานศึกษานำสังกัดได้นำไปเป็นแนวทางในการดำเนินงานของสถานศึกษามาเป็นลำดับ

3. จากนโยบายทั้ง 15 ข้อดังกล่าว จะเห็นได้ว่านโยบายข้อที่ 8 ซึ่งกล่าวไว้ว่า "ส่งเสริมการบริการวิชาชีพพระยະສັນแก่ชุมชนอย่างกว้างขวาง สอดคล้องกับความต้องการของบุคคลสภาพทรัพยากรท้องถิ่นและตลาดแรงงาน" นั้น เป็นนโยบายที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่าง เพราะมุ่งเน้นในเรื่องการให้บริการแก่ชุมชนตามหลักสูตรวิชาชีพพระยະສັນอย่างแท้จริง ดังนั้นจึงขอแนะมาตรการในการดำเนินงานให้เป็นไปตามนโยบายข้อ 8 มาเป็นแนวทางในการพิจารณาว่าสถานศึกษาประเภทวิทยาลัยสารพัดช่างควรจะกำหนดบทบาท และหน้าที่ของการดำเนินการอย่างไรจึงจะบรรลุตามนโยบายที่กรมอาชีวศึกษากำหนดขึ้น

4. นโยบายข้อที่ 8 กำหนดมาตรการไว้ 4 ข้อ คือ

4.1 เพิ่มขีดความสามารถของโรงเรียนสารพัดช่างให้สามารถจัดหลักสูตรวิชาชีพพระยະສັນได้อย่างกว้างขวาง ยึดหยุ่นสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน

4.2 เร่งพัฒนา จัดหาเครื่องมือ ครุภัณฑ์ อาคารสถานที่และสื่อการเรียนการสอน วิชาชีพพระยະສັນให้เพียงพอ

4.3 ขยายบทบาทหน้าที่ของศูนย์ฝึกวิชาชีพและสถานศึกษาประเภทอื่น ให้สามารถบริการวิชาชีพได้กว้างขวาง สอดคล้องกับทรัพยากรและการประกอบอาชีพในท้องถิ่น

4.4 ส่งเสริมการศึกษา วิเคราะห์สภาพทรัพยากรและอาชีพท้องถิ่น เพื่อพัฒนาการบริการวิชาชีพ

5. เมื่อนมองอย่างกว้าง ๆ แล้ว จะเห็นว่ามาตรการทั้ง 4 ข้อดังกล่าวมุ่งหวังให้สนองความต้องการของชุมชนและทรัพยากรในท้องถิ่นโดยให้สอดคล้องกับตลาดแรงงาน ซึ่งจะเห็นได้ว่าเป็นการเปิดกว้างเพื่อให้สถานศึกษาสามารถให้บริการวิชาชีพพระยະສັນ ๆ แก่บุคคลที่มีความต้องการที่จะศึกษาเล่าเรียน และเปิดโอกาสให้มีการยืดหยุ่นในการบริหารหลักสูตรที่สามารถจะลดหรือเพิ่มได้ตามความต้องการของท้องถิ่นนั้น ๆ นอกจากมาตรการในเรื่องของหลักสูตรแล้วยังกำหนดให้สถานศึกษามีการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน เครื่องมืออุปกรณ์การเรียน อาคารสถานที่และการส่งเสริมให้มีการวิเคราะห์สภาพทรัพยากรและอาชีพตามสภาพความเป็นจริง เพื่อนำข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้รับมาพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพพระยະສັນให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงต่อไป ซึ่งถือได้ว่ามาตรการดังกล่าวเป็นปัจจัยอันสำคัญที่จะทำให้การจัดหลักสูตรวิชาชีพพระยະສັນ เป็นไปตามนโยบายของกรมอาชีวศึกษา

การจัดการศึกษาของสารพัดช่างช่วงก่อนเป็นวิทยาลัยสารพัดช่าง

การอาชีวศึกษาในประเทศไทย ระยะแรก เริ่มขึ้นเป็นรูปแบบอย่างเป็นทางการในสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ในสมัยนั้น เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี ซึ่งเป็นเสนาบดีกระทรวงธรรมการ (กระทรวงศึกษาธิการ ปัจจุบัน) ได้พิจารณาเห็นว่า การเรียนวิชาสามัญอย่างเดียวนั้น ไม่เป็นการเพียงพอสำหรับประชาชนที่กำลังได้รับความเปลี่ยนแปลงทางสังคมและการเมือง ซึ่งความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนั้นประเทศไทยเริ่มรับอารยธรรมจากทางตะวันตก เช่น การศึกษา การสื่อสาร การทหาร เป็นต้น ดังนั้นรัฐบาลจึงได้เสนอโครงการการศึกษาด้านวิชาชีพให้แก่ประชาชน ดังข้อความตอนหนึ่งว่า "ชนิดของการเล่าเรียนพิเศษนั้นเป็นการเล่าเรียนนอกเหนือจากวิชาสามัญ การเล่าเรียน ควรเรียนให้ชำนาญเฉพาะด้าน เช่น ผู้รังวัดแผนที่ ศิลปศึกษา กฎหมาย แพทย์ และทางด้านอาชีพช่างอื่น ๆ"

จากคำกล่าวนี้จะเห็นได้ว่า การเรียนวิชาชีพได้เริ่มขึ้นแล้ว ดังนั้นในปี พ.ศ. 2455 โครงการแนะแนวทางด้านวิชาชีพให้แก่ประชาชนจึงเริ่มขึ้น โดยมีการจัดกิจกรรมชักจูงใจให้ประชาชนสนใจวิชาชีพ รัฐบาลได้จัดงานแสดงศิลปหัตถกรรมนักเรียนขึ้นเป็นครั้งแรกที่โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ซึ่งส่วนมากเป็นงานที่แสดงฝีมือของนักเรียน ที่เกี่ยวกับวิชาชีพ และเป็น การ แนะนำประชาชนให้มาสนใจวิชาชีพสาขาต่าง ๆ (กรมอาชีวศึกษา, 2512 : 12-13)

"งานการอาชีวศึกษาหลักสูตรระยะสั้น เป็นการศึกษาที่จะช่วยให้ประชากรในท้องถิ่นต่าง ๆ มีอาชีพทำมาหากิน ใช้แรงงานให้เป็นประโยชน์ ช่วยประเทศในด้านพัฒนาเศรษฐกิจ แก้ปัญหาสังคมอันเกิดจากการไร้อาชีพและว่างงานของประชากร ตลอดจนสร้างสรรค์ส่งเสริมประชากร ที่ประสงค์จะเปลี่ยนอาชีพใหม่ตามความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการในปัจจุบันซึ่งกรมอาชีวศึกษาได้ดำเนินงานทางด้านนี้ขึ้นในปี พ.ศ. 2502" เมื่อวันที่ 29 มิถุนายน พ.ศ. 2502 กระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศตั้งโรงเรียนการช่างที่วัดทองธรรมชาติขึ้นที่ถนนเชียงใหม่ อำเภอคลองสาน จังหวัดธนบุรี เป็นโรงเรียนสารพัดช่างที่ดำเนินการสอนการอาชีวศึกษาหลักสูตรระยะสั้น สังกัดกองส่งเสริมอาชีพ กรมอาชีวศึกษา เป็นแห่งแรกเปิดสอนการอาชีวศึกษาหลักสูตรระยะสั้นมาตั้งแต่วันที่ 15 กรกฎาคม 2502 โดยกำหนดหลักสูตรให้ศึกษาเป็นระยะเวลา 6 เดือน (ในเวลา 180 หรือ 300 ชั่วโมง) และในปี พ.ศ. 2503 และ พ.ศ. 2504 ได้ประกาศตั้งโรงเรียนสารพัดช่างสี่พระยา และสารพัดช่างพระนคร ตามลำดับ ต่อมาในปี พ.ศ.

2504 มีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรใหม่เป็นหลักสูตรระยะเวลา 5 เดือน และมีการสอนภาคฤดูร้อนระหว่างเดือน พฤษภาคม-มิถุนายน แต่ภายหลังได้เปลี่ยนแปลงหลักสูตรมาใช้หลักสูตร 225 ชั่วโมง (ระยะเวลาเรียนประมาณ 3 เดือนครึ่ง) โดยรับสมัครนักศึกษาประเภทไม่จำกัดความรู้พื้นฐานมาโดยตลอดตั้งแต่ปี พ.ศ.2522 (สุภร ศรีแสน. 2523 : 107-108)

ในปี พ.ศ. 2503 รัฐบาลได้วางโครงการขยายการผลิตช่างฝีมือระดับปานกลางโดยรับนักเรียนที่มีพื้นฐานรู้ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ขึ้นไป แต่ไม่มีโอกาสได้เข้าเรียนต่อในสถานศึกษาแห่งใดโดยมอบให้กองส่งเสริมอาชีพ กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการ ด้วยการจัดตั้งโรงเรียนสารพัดช่างขึ้นในเขตจังหวัดพระนครและธนบุรี ส่วนในต่างจังหวัดได้จัดตั้งหน่วยฝึกฝนอาชีพเคลื่อนที่เพื่อเดินทางไปฝึกอบรมวิชาชีพให้แก่ประชาชนตามท้องถิ่นต่าง ๆ

ดังนั้น ในเดือนกรกฎาคม 2503 กรมอาชีวศึกษาได้จัดตั้งหน่วยฝึกฝนอาชีพเคลื่อนที่ขึ้นเป็นหน่วยแรกขึ้นทางภาคใต้ที่จังหวัดชุมพร เพื่อปฏิบัติการในท้องที่ต่าง ๆ 16 แห่งในเขต 5 จังหวัด คือ จังหวัด ชุมพร สุราษฎร์ธานี ปัตตานี นราธิวาส และยะลา

ในเดือน กันยายน 2506 กรมอาชีวศึกษาได้เปิดหน่วยฝึกฝนอาชีพเคลื่อนที่ หน่วยที่ 2 ขึ้น ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือในเขตจังหวัด ขอนแก่น และอุดรธานี

ในปี พ.ศ. 2509 กองส่งเสริมอาชีพ กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ได้รับความช่วยเหลือจากองค์การยูนิเซฟ แห่งสหรัฐอเมริกาในการจัดตั้งหน่วยฝึกฝนอาชีพเคลื่อนที่ตามโครงการศึกษาชนบทเพื่อผลิตช่างฝีมือระดับปานกลาง โดยองค์การยูนิเซฟ แห่งสหรัฐอเมริกาจะเป็นผู้จัดหายานพาหนะ วัสดุ ครุภัณฑ์ อุปกรณ์การศึกษา พร้อมทั้งให้ทุนการศึกษาและดูงานแก่ครูภายในประเทศและต่างประเทศนอกจากนี้ยังได้ให้ที่ปรึกษาในด้านหน่วยงานฝึกฝนอาชีพเคลื่อนที่ร่วมปฏิบัติงานตามโครงการ 1 คน

ต่อมาในปี พ.ศ.2512 มีหน่วยฝึกฝนอาชีพเคลื่อนที่เพิ่มขึ้นในภาคต่าง ๆ ดังนี้คือ ตะวันออกเฉียงเหนือมี 15 หน่วย ภาคเหนือมี 5 หน่วย ภาคใต้มี 6 หน่วย ภาคกลางมี 1 หน่วย รวม 27 หน่วย และในปี พ.ศ. 2513, 2514 และ 2515 จะเปิดเพิ่มปีละ 9 หน่วย รวม 54 หน่วย ในปี พ.ศ. 2514 ได้มีประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 217 ให้โรงเรียนฝึกฝนอาชีพเคลื่อนที่ไปสังกัดกองการศึกษาผู้ใหญ่ กรมสามัญศึกษา ส่วนโรงเรียนสารพัดช่างยังคงอยู่ในสังกัดกรมอาชีวศึกษา ต่อมาในปี พ.ศ.2515 การปฏิบัติงานของหน่วยฝึกฝนอาชีพ

เคลื่อนที่ เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ พ.ศ.2503 ได้รับความสนใจจากประชาชนในท้องถิ่นต่าง ๆ อย่างมากและสัมฤทธิ์ตามความมุ่งหมายในการผลิตช่างฝีมือระดับปานกลางอย่างดียิ่ง รัฐบาลสหรัฐอเมริกาประจักษ์ต่อผลสำเร็จดังกล่าวจึงได้ร่วมกับกองส่งเสริมอาชีพ กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ วางโครงการขยายจำนวนหน่วยฝึกฝนอาชีพเคลื่อนที่ จัดส่งครูพร้อมทั้ง อุปกรณ์การศึกษา เดินทางไปให้การฝึกอบรมวิชาชีพสาขาต่าง ๆ แก่เด็กและผู้ใหญ่ที่ออกจากโรงเรียนแล้ว ให้สามารถทำงานประกอบอาชีพได้วิชาที่เปิดสอนย่อมขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้เข้าฝึกอบรม ในอันที่จะเลือกประกอบอาชีพประเภทต่าง ๆ ดังต่อไปนี้คือ ช่างโลหะ ช่างเครื่องยนต์ ช่างไฟฟ้า ช่างโทรศัพท์และวิทยุ ช่างเชื่อม ช่างไม้ อาหาร ช่างตัดเสื้อ ช่างตัดผม และเสริมสวย เป็นต้น เมื่อวิชาชีพที่เปิดอบรมเป็นที่เพียงพอแก่ความต้องการในท้องถิ่นนั้นแล้ว หน่วยฝึกฝนอาชีพเคลื่อนที่ก็จะย้ายไปเปิดอบรมวิชาชีพ เพื่อสนองความต้องการของประชาชนในท้องที่แห่งอื่นต่อไป

จนถึงปี พ.ศ.2523 ได้มีพระราชกฤษฎีกาการแบ่งส่วนราชการกรมอาชีวศึกษาอีก เป็นผลทำให้โรงเรียนสารพัดช่างไปสังกัด "กองวิทยาลัยอาชีวศึกษา" วันที่ 5 กรกฎาคม 2533 กระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศจัดตั้ง "กองการศึกษาอาชีพ" สังกัดกรมอาชีวศึกษา มีอำนาจหน้าที่ในการส่งเสริม สนับสนุน พัฒนา และควบคุมดูแลสถานศึกษาที่จัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพ ระยะสั้นและหลักสูตรพิเศษ ได้แก่ โรงเรียนสารพัดช่าง ศูนย์ฝึกวิชาชีพ และวิทยาลัยการอาชีพ และต่อมาในปี พ.ศ. 2533 กรมอาชีวศึกษาได้มีการปรับปรุงหลักสูตรเพิ่มเติมจาก 225 ชั่วโมง ได้แก่หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น พ.ศ.2533 เป็นหลักสูตรประเภทมีเวลาเรียนหลากหลายแตกต่างกันไปจากเดิมที่ทุกวิชาจะต้องใช้เวลาเรียน 225 ชั่วโมง (คือ มีตั้งแต่ 6 ชั่วโมงจนถึง 225 ชั่วโมง เพื่อให้สอดคล้องกับอาชีพและสภาวะการณ์ปัจจุบันอย่างแท้จริง ทำให้ผู้เรียนเลือกเรียนได้สะดวกในเวลาไม่นานนัก เพราะได้เรียนเฉพาะเจาะจงกับเรื่องที่ต้องการเท่าที่จำเป็นจริง ๆ ต่อมาในวันที่ 7 มิถุนายน 2534 กระทรวงศึกษาธิการประกาศปรับปรุงโรงเรียนสารพัดช่าง เป็น "วิทยาลัยสารพัดช่าง" และศูนย์ฝึกวิชาชีพ เป็น "วิทยาลัยการอาชีพ" จึงเป็นผลทำให้โรงเรียนสารพัดช่างทั้งหมด มีสถานภาพเป็นสถานศึกษาประเภท "วิทยาลัย" สังกัดส่วนกลาง (กรมอาชีวศึกษา. 2534 : 7) เช่นเดียวกัน จะเห็นได้ว่าการศึกษาวชิรวิชญ์นั้น ได้มีการขยายตัวกันอย่างมากมาย และรวดเร็วตามภาวะความต้องการของประชาชนและสังคม ซึ่งกระทรวงศึกษาได้ตระหนักดีในเรื่องนี้ จึงได้มีโครงการต่าง ๆ เพื่อที่จะขยายการศึกษาด้าน

วิชาชีพแต่ละสาขาให้กว้างขวางยิ่งขึ้น พร้อมกันนี้ได้พิจารณาเห็นว่าการศึกษาวิชาชีพจำนวนมากไม่จำเป็นต้องใช้เวลาเรียนนานเป็นปี ๆ แต่อาจจะทำให้การเรียนการสอนกันได้ในระยะเวลาสั้น ๆ และเสียค่าใช้จ่ายเพียงเล็กน้อยโดยผู้เรียนไม่ต้องเรียนวิชาสามัญหรือวิชาสัมพันธ์ต่าง ๆ ที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องในการประกอบอาชีพนั้น ๆ และผู้เรียนไม่ต้องมีพื้นฐานความรู้สูงนัก เพียงอ่านออกเขียนได้ก็สามารถจะเรียนวิชาชีพได้และนำเอาความรู้เหล่านั้นออกไปประกอบอาชีพหรือปรับตัวเองให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงในสาขาอาชีพนั้นได้เป็นอย่างดี

ด้วยเหตุดังกล่าวข้างต้น กระทรวงศึกษาธิการ โดยกรมอาชีวศึกษาจึงได้จัดทำหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นขึ้นขึ้นให้สอดคล้องกับแนวนโยบายของรัฐบาล ซึ่งเปิดโอกาสให้บุคคลทั่วไปได้พัฒนาทักษะ ความรู้ ความเข้าใจ และเจตคติที่จำเป็นในการประกอบอาชีพในระดับกึ่งผู้ชำนาญหรือผู้ชำนาญงานตามความประสงค์และความสามารถของแต่ละบุคคล ทั้งนี้ได้มุ่งให้ผู้เรียนเหล่านั้นสามารถนำเอาวิชาชีพไปประกอบอาชีพได้ หรือปรับตัวให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีได้เป็นอย่างดี โดยใช้เวลาเรียนระยะสั้นและเสียค่าใช้จ่ายน้อย ในการศึกษาวิชาชีพตามหลักการดังกล่าวข้างต้น กระทรวงศึกษาธิการ โดยกรมอาชีวศึกษาได้มอบให้เป็นนโยบายแก่ "โรงเรียนสารพัดช่าง" เป็นผู้ดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายและนโยบายดังกล่าว

การจัดการศึกษาของสารพัดช่างในช่วงเป็นวิทยาลัย

วิทยาลัยสารพัดช่างในปัจจุบันมีจำนวน 37 แห่งทั่วประเทศและคาดว่า เมื่อครบวงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539) จะมีวิทยาลัยสารพัดช่างเพิ่มอีกประมาณ 15 แห่ง รวม 51 แห่งทั่วประเทศโดยมีบุคลากรทั้งหมดรวม 1,142 คน (กรมอาชีวศึกษา, 2535 : 11) การจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างเป็นการจัดการศึกษาในหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น เพื่อสนองตอบต่อความต้องการของตลาดแรงงานในสภาพของสังคมและเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา อย่างไรก็ตามการจัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นนั้นยังมีหลายหน่วยงานที่ดำเนินการอยู่ เช่น กรมการศึกษานอกโรงเรียน สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน หน่วยงานเอกชน ตลอดจนวิทยาลัยการอาชีพ ซึ่งสังกัดกองการศึกษาอาชีพด้วยกันยังจัดการศึกษาประเภทนี้อยู่ จึงทำให้การจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างจะเป็นไปในรูป

แบบใด โดยเฉพาะการศึกษาภาคบังคับได้ขยายออกไปถึงปี 9 ดังนั้นผู้วิจัยจึงอยากจะทราบว่า อนาคตข้างหน้าของแนวโน้มการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างในทศวรรษหน้าจะเป็นอย่างไร ในด้านนโยบาย จุดหมาย การบริหาร หลักสูตร ครู-อาจารย์ และสาขาวิชาชีพที่ผลิตออกสู่ชุมชน ซึ่งในปัจจุบันการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างในแต่ละด้านเป็นดังนี้

นโยบายการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่าง นโยบาย หมายถึง แนวทางที่ผู้บริหารระดับสูงที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างได้วางไว้เป็นแนวทางให้บุคลากรในสารพัดช่างได้นำไปปรับเปลี่ยนเป็นมาตรการในทางปฏิบัติ เพื่อดำเนินการแก้ปัญหา และพัฒนาการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่าง

กรมอาชีวศึกษาจึงมีนโยบายจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพในการผลิตกำลังคนโดยมีจุดเน้น 3 ประการ คือ (กรมอาชีวศึกษา. 2535 : 6-8)

1. ด้านปริมาณ
2. ด้านคุณภาพ
3. การบริหารและสนับสนุน

ส่วนทางด้านคุณภาพ กรมอาชีวศึกษาได้ประกาศใช้เป้าหมาย 10 ประการ โดยมีคณะกรรมการประสานงานทุกเป้าหมายทั้งระดับกรม ระดับภาคและระดับจังหวัด ซึ่งรายละเอียดของเป้าหมายทั้ง 10 ประการดังนี้ (กรมอาชีวศึกษา. 2534 : 26)

1. สนองความต้องการตลาดแรงงาน
2. จัดการเทคโนโลยีใหม่
3. ให้ส่งเสริมอาชีพอิสระ
4. สอนระยะสั้นสู่ประชา
5. พัฒนาหลักสูตร-สื่อการสอน
6. สอนครบวงจรได้มาตรฐาน
7. จัดการคุณภาพการศึกษา
8. พัฒนาครู-อาจารย์
9. ประสานมวลชน
10. เพิ่มประสิทธิภาพการวิจัย

จากเป้าหมาย 10 ประการของกรมอาชีวศึกษาสรุปได้ว่า นโยบายดังกล่าวมีความสำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนาอาชีวศึกษาเพื่อให้จัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพเกิดผลสัมฤทธิ์ตามหลักการ บรรลุเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ของการอาชีวศึกษา และเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ตลาดแรงงาน และสภาพปัจจุบันของสังคม นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2535 : 16) ได้กล่าวสนับสนุนนโยบายของกรมอาชีวศึกษาไว้ว่า กรมอาชีวศึกษามีความพยายามที่จะปรับปรุงการจัดการศึกษาด้านอาชีพให้อยู่ในความรับผิดชอบทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานอยู่ตลอดเวลาซึ่งมีความยืดหยุ่น หลากหลาย เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ตลอดชีวิต

การจัดการอาชีวศึกษาจะได้ผลดีนั้น นโยบายและแนวทางการปฏิบัติงานมีความสำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นอย่างมาก ถ้าสถานศึกษาและบุคลากรของกรมอาชีวศึกษาสามารถปฏิบัติได้ตามนโยบายเป้าหมายที่กรมอาชีวศึกษากำหนดไว้อย่างครบถ้วน

ดังนั้นในแผนพัฒนาอาชีวศึกษาระยะที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539) ของกรมอาชีวศึกษาได้กำหนดนโยบายในการปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษา ทั้งด้านปริมาณและคุณภาพให้สามารถผลิตกำลังคนให้สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ ทั้งด้านอุตสาหกรรม เกษตรกรรมและการบริการ โดยเน้นการให้ความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม และการปลูกฝังนิสัยในการทำงาน เพื่อการประกอบอาชีพและดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข ภายใต้การปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข พร้อมทั้งสนับสนุนและส่งเสริมการวิเคราะห์วิจัย การบริการวิชาชีพเพื่อชุมชน การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และศิลปวัฒนธรรม โดยแบ่งนโยบายออกเป็นดังนี้ (กรมอาชีวศึกษา. 2536 : 44-50)

1. การศึกษาเพื่อพัฒนาบุคคลและเพื่อพัฒนาอาชีพ ซึ่งมีมาตรการดังนี้

1.1 เร่งรัดพัฒนาการผลิตกำลังคนให้มีความรู้ ทักษะ สอดคล้องกับการขยายตัวของเศรษฐกิจ การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี และการประกอบอาชีพอิสระ

1.2 ปรับปรุงโครงสร้าง และรูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาให้เอื้ออำนวยต่อการผลิตกำลังคนสาขาที่ขาดแคลน และจำเป็นต่อการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างตลาดแรงงานในภาคอุตสาหกรรม เกษตรกรรม และบริการทันสมัย

1.3 พัฒนาผู้เรียนให้มีนิสัยรักการทำงาน มีศรัทธาและมีจรรยาบรรณวิชาชีพ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ พร้อมมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

1.4 ส่งเสริมการอนุรักษ์ ฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรม ป้องกันและแก้ไขปัญาและการทำลาย ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2. การศึกษาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คือ ส่งเสริมการประดิษฐ์ คิดค้น ดัดแปลง และพัฒนาเทคโนโลยีที่มีอยู่ในท้องถิ่น เพื่อให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพ ทรัพยากรและอาชีพ

3. การกระจายโอกาสทางการศึกษาและพื้นฐานการศึกษา ซึ่งมีมาตรการดังนี้

3.1 ส่งเสริมและสนับสนุนการขยายโอกาสการศึกษาวิชาชีพอย่างกว้างขวางแก่ ทุกกลุ่มชน

3.2 ขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านอาชีพให้กว้างขวางทั้งด้านอุตสาหกรรม เกษตรกรรม และบริการ โดยเฉพาะด้านเกษตรกรรม เน้นเกษตรอุตสาหกรรมและผู้ที่จะเป็น เกษตรกรให้สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.3 ส่งเสริมการบริการวิชาชีพระยะสั้นแก่ชุมชนอย่างกว้างขวาง สอดคล้องกับ ความต้องการของบุคคล สภาพทรัพยากรท้องถิ่นและตลาดแรงงาน

3.4 เร่งรัดพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นผู้นำในการจัดวิชาชีพในท้องถิ่น มีความพร้อม และศักยภาพในการกิจหลัก ทั้งการสอน การบริการวิชาชีพแก่ชุมชน

4. การพัฒนาหลักสูตรและเครือข่ายการเรียนรู้ คือ เร่งรัดพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการ เรียนการสอน ให้มีระยะเวลาที่เหมาะสมและสาขาวิชาที่หลากหลาย ยืดหยุ่น สอดคล้องกับ ความต้องการของสภาพตลาดแรงงาน ทรัพยากรท้องถิ่นและการประกอบอาชีพอิสระ

5. การพัฒนาครู-อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา คือ เร่งรัดพัฒนาคุณภาพ บุคลากรครู-อาจารย์ และผู้บริหารให้มีความรู้ ทักษะสอดคล้องกับวิทยาการและเทคโนโลยี

6. การบริหารและการระดมสรรพกำลังเพื่อการจัดการศึกษา มีมาตรการดังนี้

6.1 พัฒนาองค์กรและกลไกการจัดอาชีวศึกษาตั้งแต่ระดับสถานศึกษา ระดับ จังหวัด ระดับภาค และระดับกรม ให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสานสัมพันธ์ สอดคล้องเป็นกระบวนการเดียวกันอย่างเป็นระบบ

6.2 ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการทั้งภาครัฐและ เอกชน เพื่อให้การจัดอาชีวศึกษาเป็นไปอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ ตลอดจนระดมทรัพยากร จากแหล่งอื่นทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

6.3 ส่งเสริมการวิเคราะห์ วิจัย และการจัดระบบข้อมูลเพื่อประโยชน์ในการบริหารตลอดจนเร่งพัฒนาการติดตามและประเมินผลอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

6.4 สนับสนุนการอาชีวศึกษาในการจัดการศึกษาด้านอาชีพ เพื่อเตรียมคนยุคใหม่ให้เป็นวินัยยุคเทคโนโลยี สารสนเทศ

ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 7 นี้ กรมอาชีวศึกษามุ่งเน้นการขยายโอกาสทางการศึกษาวิชาชีพเพื่อสนองตอบนโยบายเร่งด่วนของรัฐในการแก้ปัญหาการขาดแคลนแรงงานระดับกึ่งฝีมือและผู้ชำนาญเฉพาะงาน สำหรับอุตสาหกรรมในปัจจุบันและอนาคต โดยมีเป้าหมายในการขยายการจัดการศึกษาและฝึกอาชีพระยะสั้นในรูปแบบต่าง ๆ ดังนี้ (กรมอาชีวศึกษา. 2536 : 33-34)

1. จัดตั้งวิทยาลัยสารพัดช่าง ปีละ 5 แห่ง
2. วิชาชีพระยะสั้นต่อยอด (ปวช., ปวส., ปวท.)
3. ขยายระบบโรงเรียน-โรงงาน (ระยะสั้น ช่างชำนาญงาน)
4. ขยายหลักสูตรประกาศนียบัตรช่างฝีมือ (ปชม.)
5. พัฒนาหลักสูตรและสื่อการสอนระยะสั้น
6. วิชาชีพช่างเทคนิคแก่สตรี

ตามนโยบายกรมอาชีวศึกษาจึงมอบให้กองการศึกษาอาชีพ ซึ่งประกอบด้วยวิทยาลัยการอาชีพและวิทยาลัยสารพัดช่าง รับผิดชอบการศึกษาอาชีวศึกษานอกระบบ โดยวิทยาลัยสารพัดช่างได้จัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น และหลักสูตรประกาศนียบัตรช่างฝีมือ (นิตยา กลมกลิ้ง. 2535 : 14)

จากที่กล่าวมาแล้วจะเห็นว่านโยบายการอาชีวศึกษาได้มีการเปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นลำดับ สำหรับนโยบายการอาชีวศึกษาในอนาคตนั้น นายบุญเทียม เจริญยิ่ง อธิบดีกรมอาชีวศึกษา ได้เปิดเผยว่า ในระหว่างวันที่ 9-15 พฤศจิกายน 2536 ทางกรมอาชีวศึกษาจะจัดสัมมนาผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษาทั่วประเทศที่โรงแรมสยามธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อระดมความคิดเห็นในการปรับปรุงแผนพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 และ 9 อย่างต่อเนื่อง ซึ่งผลที่ได้ก็คือจะต้องมีการวางแผนอาชีวศึกษา 15 ปี ในทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะนักเรียนที่จะจบการศึกษามัธยมศึกษา

มัธยมศึกษาปีที่ 3 ในอนาคตจะจบออกมามากขึ้นกว่าเท่าตัว ซึ่งเป็นสิ่งที่กรมอาชีวศึกษาจะต้องรับผิดชอบต่อการเข้าศึกษาต่อในสถานศึกษาของกรมอาชีวศึกษา (เดลินิวส์. 8 พ.ย.36 : 10) นั้นก็หมายความว่า การเปิดสอนในระดับที่ต่อยอดซึ่งสูงกว่าในวิทยาลัยสารพัดช่างนั่นเอง ทั้งนี้ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงในอนาคตด้านประชากร เทคโนโลยี ค่านิยม สังคม วัฒนธรรมและ เศรษฐกิจของสังคมไทย การอาชีวศึกษาซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของสังคมไทยที่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยดังกล่าว ดังนั้นการอาชีวศึกษาจะต้องมีการกำหนดนโยบาย มีระบบสารสนเทศที่ชัดเจน คล่องตัว ทันเวลา มีการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดทำให้เกิดประโยชน์สูงสุด สนับสนุนให้เกิดการพึ่งตนเอง ตลอดจนการระดมทรัพยากรร่วมกันให้มากที่สุด

ดังนั้นกรมอาชีวศึกษา (2536 : 54) จึงมีนโยบายของการจัดการศึกษาของสารพัดช่าง ซึ่งอาจกล่าวสรุปได้ว่า เป็นสถานศึกษาที่สังกัดกองการศึกษาอาชีพ กรมอาชีวศึกษา กระทรวง ศึกษาธิการ จัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นประเภทต่าง ๆ คือ วิชา ช่างอุตสาหกรรม วิชาคหกรรม วิชาพัฒนกรรม วิชาศิลปหัตถกรรม และวิชาเกษตรกรรม ที่เปิด โอกาสให้บุคคลทั่วไปได้พัฒนาทักษะความรู้ ความเข้าใจ และเจตคติที่จำเป็นในการประกอบ อาชีพในระดับถึงผู้ชำนาญ และชำนาญงาน ตามความประสงค์และความสามารถของแต่ละบุคคล โดยเสียเวลาน้อย และค่าใช้จ่ายต่ำ เพื่อบุคคลจะได้นำเอาทักษะความรู้ความเข้าใจและเจตคติ เหล่านั้นไปประกอบอาชีพ หรือปรับตัวให้เหมาะสมกับความเปลี่ยนแปลงในงานอาชีพนั้น ๆ ซึ่ง เป็นผลจากการก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและนำไปใช้ในชีวิตรประจำวัน ตลอดจนให้เหมาะสมกับ สภาพสังคม เทคโนโลยี ค่านิยม วัฒนธรรมและ เศรษฐกิจของสังคมไทยโดยมีนโยบายดังนี้

1. ผลิตกำลังคนระดับกลาง ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยมุ่ง เน้นสาขาวิชาชีพที่ขาดแคลนและจำเป็นต่อการพัฒนา เศรษฐกิจของประเทศ
2. ให้การฝึกอบรมอาชีพระยะสั้นในสาขาวิชาชีพต่าง ๆ ที่หลากหลาย โดยเปิดโอกาส ให้ฝึกได้อย่างต่อเนื่อง
3. เป็นศูนย์กลางความร่วมมือในการฝึกอาชีพและพัฒนาบุคลากรให้กับชุมชน และ สถานประกอบการในพื้นที่ใกล้เคียง

นอกจากนี้แล้วผู้วิจัยคิดว่าการวางนโยบายในการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่าง ควรจะผลิตกำลังคนในระดับสูงกว่าที่ผลิตอยู่ และสามารถต่อยอดหรือโอนถ่ายหน่วยการเรียนรู้กับ สถานศึกษาของกรมอาชีวศึกษาหรือสถาบันอื่น ๆ ได้

จุดหมายการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่าง หมายถึง ความต้องการอันเป็นผลมาจากการดำเนินการจัดการศึกษาของ วิทยาลัยสารพัดช่าง เช่น คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน คุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา ความสอดคล้องของการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างกับตลาดแรงงาน

กรมอาชีวศึกษาได้ตระหนักดีถึงการเปลี่ยนแปลงความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีและความต้องการของตลาดแรงงาน จึงได้วางนโยบายเป็นแนวปฏิบัติในการพัฒนาการอาชีวศึกษา โดยกำหนดให้มีการปรับปรุงการบริหารงานหลักสูตรระยะสั้นคือ ส่งเสริมการศึกษาวินิจฉัยระยะสั้น ผู้ประชาชนให้กว้างขวางยิ่งขึ้นเพื่อเปิดโอกาสทางการศึกษาแก่บุคคลทั่วไป โดยการพัฒนาปรับปรุงวิธีการจัดการหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ให้ทันสมัยเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาวะการณ์ปัจจุบันจึงได้มีการประชุมสัมมนาจัดทำหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น พุทธศักราช 2533 ขึ้น ซึ่งมีจุดมุ่งหมายดังนี้ (กรมอาชีวศึกษา. 2533 : 1)

1. เปิดโอกาสให้บุคคลทั่วไปที่ไม่มีโอกาสศึกษาวิชาชีพในระบบได้มีโอกาสฝึกวิชาชีพตามที่ต้องการ และสามารถไปประกอบอาชีพได้ ตามความถนัดและความสนใจของประชาชน
2. เปิดโอกาสให้บุคคลที่มีอาชีพอยู่แล้ว ได้มีโอกาสศึกษาเทคโนโลยีใหม่ ๆ และฝึกวิชาชีพเพิ่มเติมในอาชีพนั้น ๆ สามารถนำไปพัฒนาอาชีพที่ทำอยู่ให้ดียิ่งขึ้น เป็นการยกระดับการทำงานและเพิ่มพูนรายได้ให้แก่ตนเองและครอบครัว
3. เปิดโอกาสให้แก่บุคคลที่มีอาชีพอยู่แล้วแต่ประสงค์จะ เปลี่ยนไปประกอบอาชีพอื่น ได้มีโอกาสศึกษาและฝึกวิชาชีพอื่นตามที่ตนเองถนัดและสนใจ เพื่อให้มีรายได้สูงขึ้นจากเดิมตามความประสงค์ของตน
4. เปิดโอกาสให้นักเรียนนักศึกษาที่สนใจเลือกเรียนวิชาชีพ สามารถเรียนตามหลักสูตรนี้ได้ และเมื่อจบหลักสูตรนี้แล้วสามารถโอนหน่วยกิตการเรียนไปสมทบกับหน่วยกิตของระบบโรงเรียนที่ตนเองกำลังศึกษาอยู่ได้
5. ให้ผู้เรียนพัฒนาตนเอง ทั้งด้านความรู้ความชำนาญ ตลอดจนแนวทางการประกอบอาชีพ ให้สอดคล้องกับสภาพของสังคมและเศรษฐกิจและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข
6. ส่งเสริมเยาวชนประชาชนทั่วไปได้ใช้เวลาว่างจากการทำงานให้เกิดประโยชน์ โดยเข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพที่สามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงชีวิตครอบครัวให้ดีขึ้น

นอกจากนี้แล้วจุดหมายของการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างควรเพิ่มเติมคือ (กรมอาชีวศึกษา. 2536 : 31)

1. เพื่อสะสมหน่วยกิตที่เรียนไว้ได้เพื่อต่อยอด (ปวช.,ปวส.,ปวท.)
2. เพื่อทดสอบฝีมือช่างชำนาญงานในโรงงานหรือสถานประกอบการ
3. เพื่อตอบสนองต่อนักเรียนปีการศึกษาบังคับ (ขยายโอกาสการศึกษาภาคบังคับ)
4. เพื่อพัฒนาฝีมือช่างในสถานประกอบการโดยความร่วมมือกัน
5. เพื่อพัฒนาวิชาชีพพร้อมกับหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน

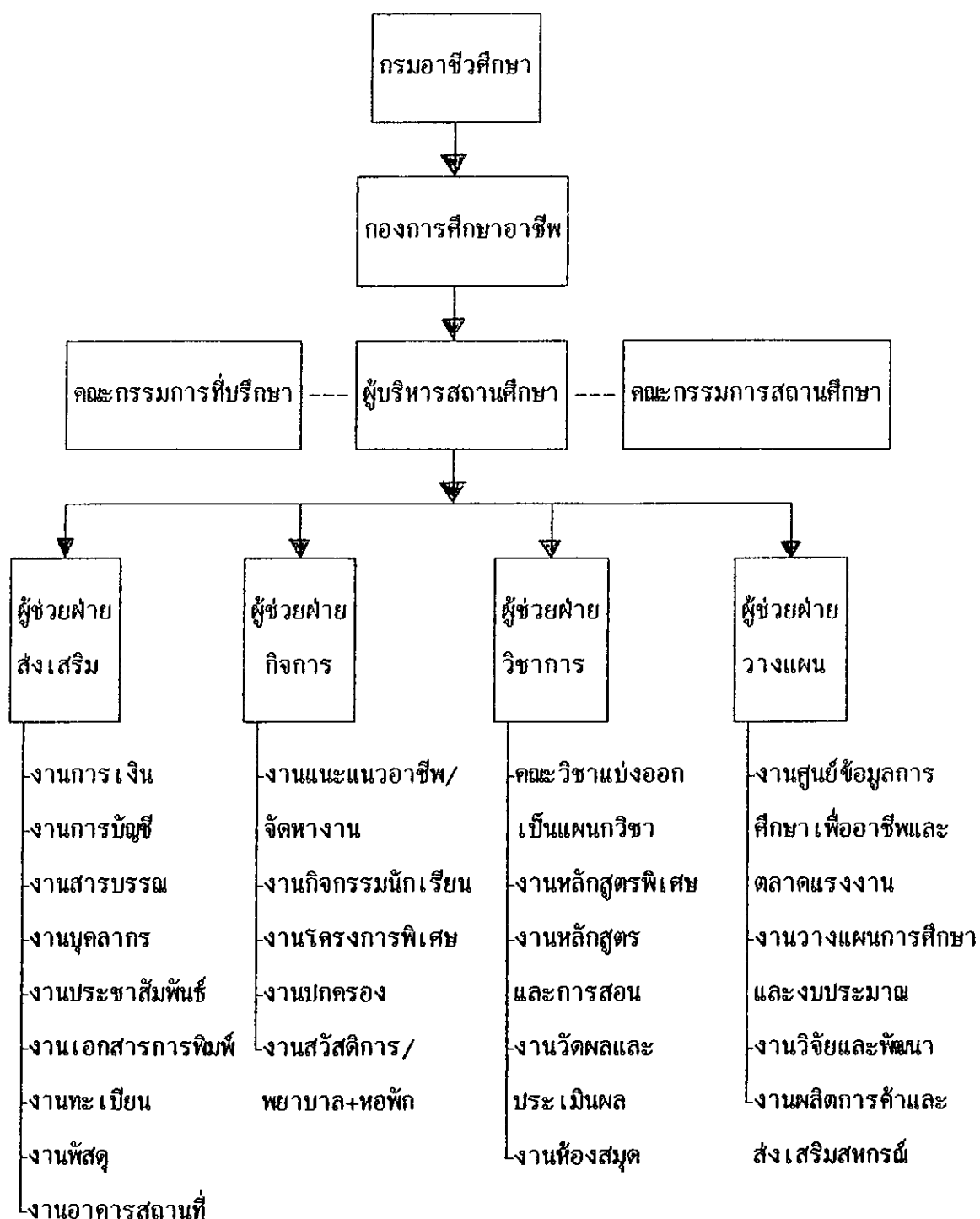
การบริหารจัดการการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่าง หมายถึง กระบวนการจัดการศึกษา ของวิทยาลัยสารพัดช่างโดยคำนึงถึงการจัดรูปองค์การ การกระจายอำนาจ การงบประมาณ การพัฒนาบุคลากร และการประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ

การบริหารจัดการการศึกษาของกรมอาชีวศึกษา มีลักษณะการกระจายอำนาจไปสู่ระดับปฏิบัติค่อนข้างมาก กล่าวคือ ได้จัดหน่วยงานกลางระดับกองเพื่อทำหน้าที่ควบคุมดูแลการบริหารสถานศึกษา โดยแบ่งตามประเภทของสถานศึกษาคือ กองการศึกษาอาชีวศึกษาทำหน้าที่ควบคุมดูแลวิทยาลัยสารพัดช่างจำนวน 37 แห่ง และยังมีหน่วยงานระดับกรมอื่น ๆ ทำหน้าที่ในด้านการวางแผนและให้การสนับสนุนในทุกด้าน นอกจากนี้ยังให้สถานศึกษาเป็นศูนย์กลางของข้อมูลการศึกษาเพื่อใช้ในการวางแผนและการบริหารอีกด้วย (กรมอาชีวศึกษา. 2531 : 45)

ดังภาพประกอบ 2

การจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างมีบทบาทมากขึ้น คือมีการขยายการศึกษาออกไปทั่วทุกภูมิภาคของประเทศและมีแนวโน้มจะเปิดครบทุกจังหวัดของประเทศ การบริหารของวิทยาลัยสารพัดช่างจะรับนโยบายจากฝ่ายเหนือมาปฏิบัติ และเป็นแนวทางในการบริหารภายในสถานศึกษา ตั้งแต่ปี พ.ศ.2503 เป็นต้นมา เริ่มมีระบบและเป็นไปอย่างมีระเบียบแบบแผนมากขึ้น เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุจุดประสงค์และเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ภายในโรงเรียนจะมีหัวหน้าสถานศึกษาเป็นครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ หรือผู้อำนวยการเป็นผู้บังคับบัญชา มีสายงานประจำซึ่งได้แก่ครู-อาจารย์ที่ปฏิบัติงานประจำในโรงเรียนมีสายงานบังคับบัญชาลดหลั่นกันลงมา ส่วนอีกสายงานหนึ่งคือ สายงานที่ปรึกษา เช่น คณะกรรมการต่าง ๆ และสมาคม เป็นต้น มีหน้าที่ให้คำปรึกษาหารือแก่หัวหน้าสถานศึกษา นอกจากนั้นโรงเรียนยังมีผู้ช่วยครูใหญ่ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยจำนวน 1-4 คน แล้วแต่ขนาดของโรงเรียน การจัดองค์การบริหารโรงเรียนขนาดต่าง ๆ ขึ้นอยู่กับโรงเรียนแต่ละโรงเรียนจะพิจารณาตามความเหมาะสม (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2526 : 69-78)

สำหรับระบบบริหารการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างหรือสถานศึกษาที่สังกัดกรมอาชีวศึกษานั้น ได้ยึดระเบียบกรมอาชีวศึกษาว่าด้วยการบริหารสถานศึกษา พ.ศ. 2529 ตามคำสั่งที่ อ.110/2522 ลงวันที่ 16 มีนาคม 2522 ดังภาพประกอบ 3

ภาพประกอบ 3 การบริหารการจัดการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา

(ที่มา : กรมอาชีวศึกษา. 2536 : 12)

ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษามีหน้าที่จัดการศึกษา ฝึกอบรมและส่งเสริมการประกอบอาชีพของประชาชนให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐและสอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวให้สถานศึกษาดำเนินการดังนี้ (กรมอาชีวศึกษา. 2534 : 63)

1. จัดการศึกษาตามหลักสูตรและแผนการศึกษาของชาติให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นในด้านเกษตรกรรม ทหกรรม พาณิชยกรรม ศิลปหัตถกรรมและอุตสาหกรรมระดับต่าง ๆ
2. จัดการศึกษาฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้นและหลักสูตรพิเศษ
3. วิเคราะห์และส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพต่าง ๆ
4. ฝึกอบรมนักเรียน นักศึกษาให้มีคุณธรรมและจริยธรรมในวิชาชีพ
5. ให้บริการแก่ชุมชนและหน่วยงานอื่น ๆ
6. รับงานการค้าที่เหมาะสมกับการเรียนการสอน
7. ประสานงานกับสถานประกอบการเพื่อส่งเสริมประกอบอาชีพของนักเรียน นักศึกษา หรือผู้เข้ารับการฝึกอบรม

การบริหารงาน ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้บริหารงานรับผิดชอบการดำเนินงานของสถานศึกษาและปกครองบังคับบัญชาโดยมีคณะกรรมการสถานศึกษาและคณะกรรมการที่ปรึกษาเป็นผู้ช่วยเหลือในการบริหาร โดยมีอำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษาดังนี้ (กรมอาชีวศึกษา. 2529 : 13)

1. บริหารสถานศึกษาตามที่กรมอาชีวศึกษาหรือกระทรวงศึกษาธิการมอบหมาย
2. บริหารสถานศึกษาตามคำสั่ง คำแนะนำ คำชี้แจง ของผู้มีอำนาจหน้าที่ซึ่งไม่ขัดต่อกฎหมาย ระเบียบแบบแผน คำสั่งหรือคำวินิจฉัยของกรมอาชีวศึกษาหรือกระทรวงศึกษาธิการ
3. บริหารสถานศึกษาตามนโยบายของรัฐบาลและแผนการศึกษาแห่งชาติ
4. กำหนดแผนงาน ดำเนินงาน สิ่งงาน และมอบหมายงาน ประสานงาน ควบคุม ติดตามผลงานของหน่วยงานต่าง ๆ ของสถานศึกษารับผิดชอบต่อในเรื่องการเงินและทรัพย์สินอื่น ๆ ของสถานศึกษา
5. กำหนดระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับการดำเนินงานของสถานศึกษา โดยความเห็นชอบของกรมอาชีวศึกษา

6. ปกครองบังคับบัญชาข้าราชการ ครู อาจารย์ พนักงาน เจ้าหน้าที่และลูกจ้างของสถานศึกษา
 7. ประเมินผลงานพิจารณาความดีความชอบ พิจารณาลงโทษ สั่งลงโทษผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษา
 8. ปกครอง อบรมและพิจารณาลงโทษนักเรียน นักศึกษา คือผู้เข้ารับการฝึกอบรมตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ
 9. วินิจฉัย สั่งการ เพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาตามอำนาจหน้าที่
 10. อนุมัติผลการสอบทุกระดับการศึกษาในสถานศึกษาและรายงานผลการเรียนของผู้สำเร็จการศึกษาให้กรมอาชีวศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบภายใน 30 วัน นับตั้งแต่วันที่ผลการสอบ
 11. วิเคราะห์ประเมินผล รวบรวมข้อมูล และจัดทำสถิติต่าง ๆ ของสถานศึกษา
 12. นำเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษามาใช้และเผยแพร่ให้ผู้ได้บังคับบัญชานำไปปรับปรุงการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานในสถานศึกษา
 13. เป็นผู้ดำเนินการสร้างเสริมความสัมพันธ์กับผู้ปกครองของชุมชน ประชาชนในท้องถิ่น ส่วนราชการและองค์กรอื่น ๆ เพื่อความเจริญของสถานศึกษาและท้องถิ่น
 14. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย
- มหาวิทยาลัยสุรจทัยธรรมมาธิราช. (2533 : 96-97) ได้กล่าวว่าแม้ว่าปัจจุบันการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนจะเป็นที่นิยมและได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนอย่างกว้างขวางก็ตาม แต่ก็ยังมีปัญหาที่เกี่ยวกับการบริหารอีกหลายประการได้แก่
1. ปัญหาด้านนโยบาย เป็นปัญหาด้านความไม่แน่ชัดของนโยบายในการดำเนินการศึกษานอกระบบ กล่าวคือ นโยบายส่วนใหญ่จะกำหนดไว้อย่างกว้าง ๆ ยากแก่การนำไปปฏิบัติให้ถูกต้อง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายหน่วยงานจึงขาดความเข้าใจในปัญหา และจุดมุ่งหมายในการดำเนินงานให้สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน
 2. ปัญหาด้านการจัดทำแผนงานร่วมกัน เป็นผลมาจากข้อ 1 คือ ขาดความเข้าใจในแนวนโยบาย จึงทำให้หลายหน่วยงานพยายามจัดทำของตนเองผลก็คือ เกิดการซ้ำซ้อนในการดำเนินงานทำให้สิ้นเปลืองงบประมาณ ขาดบุคลากรในการปฏิบัติงาน เป็นต้น
 3. ปัญหาด้านการประสานงาน เมื่อไม่มีการวางแผนที่ดีร่วมกันทำให้หน่วยงานขาด

การประสานงานกัน เกิดความซ้ำซ้อนหรือบางครั้งจะเลยจุดที่ควรกระทำเพราะคิดว่าอีกหน่วยหนึ่งได้รับผิดชอบอยู่แล้ว

4. ปัญหาด้านการบริหารงาน ส่วนใหญ่ปัญหานี้เกิดจากการจัดการศึกษานอกระบบที่จัดทำโดยหน่วยราชการ ซึ่งการสั่งงานหรือการวางแผนไปจากส่วนกลาง ทำให้เกิดความล่าช้า ไม่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น

5. ปัญหาด้านการติดตาม-ประเมินผล ในการดำเนินงานนั้นส่วนใหญ่ยังขาดการติดตามและประเมินผลอย่างจริงจัง ทำให้ขาดการวิเคราะห์ผลจากข้อเท็จจริง ไม่ทราบปัญหาที่แท้จริงในการดำเนินงาน การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงจึงไม่ถูกจุด ทำให้ไม่บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ

6. ปัญหาด้านงบประมาณ การจัดการศึกษานอกระบบได้รับการสนับสนุนทางด้านการงบประมาณค่อนข้างน้อย ส่วนใหญ่เป็นไปเพื่อการดำเนินงานตามปกติ ส่วนการปรับปรุงหรือการขยายหรือพัฒนางานใหญ่ ๆ ทำได้ยากเพราะงบประมาณไม่เพียงพอ รูปแบบที่ได้พยายามแก้ไขกัน คือ ใช้การบริจาค อาสาสมัคร เป็นต้น

7. ปัญหาการขาดความสัมพันธ์กันระหว่าง การจัดการศึกษานอกระบบและในระบบ ตามหลักการและทฤษฎีแล้วการจัดการศึกษานอกระบบและในระบบ ควรจะสนับสนุนและเสริมซึ่งกันและกัน แต่ขณะนี้จะเป็นลักษณะที่ต่างคนต่างทำ ไม่มีการวางแผนงานหรือโครงการให้ประสานงานกันทั้งในด้านการดำเนินงานกิจกรรมและการใช้ทรัพยากร

ปัญหาที่ยกมานี้เป็นตัวอย่งที่ยกมาให้เห็น ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก็ตระหนักและพยายามแก้ไขหรือจัดให้หมดไป เพื่อให้การจัดการศึกษานอกระบบจะได้มีประสิทธิภาพสูงสุด

กรมอาชีวศึกษา. (2536 : 17) เมื่อทราบปัญหาของการจัดการศึกษาและการบริหาร การศึกษานอกระบบแล้ว ถึงแม้หลายปัญหาได้แก้ไขไปแล้ว และทำให้การจัดการศึกษานอกระบบ ได้ดำเนินไปอย่างกว้างขวางและเป็นที่ยอมรับของคนส่วนใหญ่มากขึ้น สำหรับแนวโน้มของการ บริหารการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างจากข้อมูล และสภาพปัจจุบันคาดว่า การบริหารการศึกษา ควรจะเป็นดังนี้

1. กระจายอำนาจในการบริหารในระดับท้องถิ่นให้มากขึ้น เพื่อให้การจัดการและ การบริหารได้สอดคล้องกับความต้องการและสภาพของท้องถิ่นให้มากยิ่งขึ้น

2. การบริหารโครงการหรือกิจกรรมทางการศึกษาควรนำเทคโนโลยีมาใช้ให้มากขึ้น

เพื่อให้การบริหารการศึกษาเป็นไปเพื่อสนองความต้องการของมวลชน

3. การวางแผนและการกำหนดหลักสูตรการบริหารการศึกษาควรเป็นไปเพื่อสนองความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียน

4. ขอความร่วมมือจากส่วนราชการและเอกชนเพื่อประสานงานในด้านต่าง ๆ ในแหล่งชุมชนให้มากขึ้น

5. การติดตามและการประเมินผลโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ของการบริหารการศึกษา ควรทำอย่างจริงจัง เพื่อนำผลมาปรับปรุงและสอดคล้องกับสภาพแวดล้อม

การบริหารการจัดการศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาประเทศ ดังนั้นแนวโน้มการพัฒนาประเทศดังกล่าวข้างต้น ย่อมมีส่วนสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงด้านการบริหารจัดการการศึกษาของประเทศด้วย การบริหารการศึกษาของประเทศไทย ได้นำแนวคิดและเทคนิควิธีการบริหารของประเทศทางตะวันตกดังกล่าวข้างต้นมาใช้ค่อนข้างมาก นับตั้งแต่การรวมศูนย์อำนาจไว้ที่ผู้บริหารเป็นศูนย์กลางของการตัดสินใจทั้งในด้านนโยบายและวิธีปฏิบัติ โดยมีสายงานสนับสนุนข้อมูลในการตัดสินใจ กำหนดนโยบายและวิธีปฏิบัติซึ่งอาจ เรียกว่าแผนปฏิบัติการ เพื่อให้ผู้ปฏิบัติได้ปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ การบริหารงานตามระบบงานเช่นนี้ช่วยให้เกิดการพัฒนาด้านคุณภาพและประสิทธิภาพของงานขึ้นมาในระดับหนึ่งเท่านั้น เพราะมีปัญหามากหลายประการ เช่น กระบวนการตัดสินใจและสั่งการเกี่ยวกับการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับการปฏิบัติงานมักล่าช้าเกินไปเพราะมีกระบวนการและขั้นตอนมาก การวางแผนมักเกิดปัญหาคนทำแผนไม่ได้ปฏิบัติ คนปฏิบัติไม่ได้ทำแผนซึ่งทำให้เกิดปัญหาเรื่องการสื่อสารอย่างมาก จากสภาพปัญหาดังกล่าวนี้ แสง ปิ่นมณี (2535 : 43-48) ได้แนวทางการบริหารจัดการศึกษาได้ 3 รูปแบบคือ

รูปแบบที่ 1 การมีส่วนร่วมเป็นที่ปรึกษา (Consultative Participation) คือ การเชิญผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายและทุกระดับมาให้ข้อมูลและข้อคิดเห็นโดยไม่มีอำนาจในการตัดสินใจหรือไม่มีส่วนในการตัดสินใจ การตัดสินใจอยู่ที่ผู้บริหารโดยผ่านกระบวนการของนักวางแผนหรือนักวิชาการ

รูปแบบที่ 2 การมีส่วนร่วมเป็นผู้แทน (Participatory Through Representatives) คือ การกำหนดองค์กรร่วมที่มีอำนาจในการตัดสินใจโดยให้ผู้แทน ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทุกระดับเข้ามาร่วมในองค์กรร่วมนี้ด้วย เช่น คณะกรรมการอำนวยการ คณะกรรมการบริหาร

และคณะกรรมการ เป็นต้น

รูปแบบที่ 3 การมีส่วนร่วมโดยตรง (Direct Participation at Grassroots Level) คือ การจัดตั้งกลุ่มต่าง ๆ ขึ้นมาในระดับปฏิบัติการซึ่งเป็นระดับล่างสุดโดยให้ผู้ปฏิบัติทุกคนมีส่วนร่วมเป็นสมาชิกของกลุ่ม มีอำนาจในการตัดสินใจและดำเนินการภายในขอบเขตภารกิจของกลุ่ม ทั้งในด้านการวิเคราะห์ วิจัยปัญหา การกำหนดแผนหรือทางเลือกในการแก้ปัญหา การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบ ติดตามและประเมินผล ผู้ปฏิบัติทุกคนจะร่วมกันคิดตัดสินใจและดำเนินการตามวงจรของการวางแผนและการบริหาร ซึ่งเป็นการตัดสินใจของกลุ่มโดยสมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมและยอมรับ โดยยึดหลักประชาธิปไตย

หลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน หมายถึง ประสบการณ์และกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดให้แก่ นักศึกษาในระดับสารพัดช่าง เพื่อให้ นักศึกษาได้รับการฝึกฝน อบรมในด้านต่าง ๆ อย่างดีที่สุด จนสามารถประกอบอาชีพได้และอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

ในความหมายทั่วไป ถือว่า หลักสูตร คือ ข้อกำหนดที่ด้วยจุดมุ่งหมาย แนวทาง วิชาการ เนื้อหา และกิจกรรมในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ และพฤติกรรมตามที่กำหนดในเป้าหมายของการศึกษา การพัฒนาหลักสูตรการศึกษานั้นจะต้องสอดคล้องกับสภาพปัญหา รวมถึงความต้องการของสังคมและผู้เรียนเป็นสำคัญ (ภิญโญ สาธร. 2522 : 261)

คำจำกัดความของหลักสูตรมีผู้ให้ความหมายของหลักสูตรอย่างแคบคือ หมายถึงรายวิชาต่าง ๆ ที่เด็กจะต้องเรียนไปตามลำดับขั้นระหว่างอยู่ในโรงเรียน จนกระทั่งถึงความหมายของหลักสูตรอย่างกว้างคือหมายถึง มวลประสบการณ์ที่โรงเรียนจัดให้แก่ผู้เรียนกิจกรรมการเรียน กิจกรรมนอกหลักสูตร สิ่งซึ่งสังคมมุ่งหวังให้เด็กได้รับวิถีทางต่าง ๆ เพื่อนำเด็กไปสู่เป้าหมายของการจัดการศึกษาตลอดจนสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ซึ่งปัจจุบันนักศึกษามักมองหลักสูตรตามความหมายกว้างนี้ (เปรี๊ญ กิจรัตน์. 2532: 13)

เนื่องจากหลักสูตรเป็นแผนการที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ดังนั้นการกำหนดจุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนการสอน เวลา และการประเมินผลควรมีความสอดคล้องกับระดับความรู้ความสามารถ ความสนใจและความต้องการของผู้ใหญ่ ซึ่งในการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนที่เหมาะสมนั้น สัจจ อูทรานันท์ (2528 : 307) ได้ให้ข้อคิดเห็นไว้คือ หลักสูตรที่สร้างขึ้นจะต้องมีความสอดคล้องกับสภาพปัญหาและสนองความ

ต้องการของบุคคลและสังคมได้มากที่สุด

หลักสูตรที่ใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัยสารพัดช่างในปัจจุบัน มีอยู่ 2 หลักสูตร คือ หลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่ใช้เวลาเรียน 6-225 ชั่วโมง และหลักสูตรประกาศนียบัตรช่างฝีมือ (ปชม.) หรือใช้เวลาเรียน 1 ปี หรือ 1,350 ชั่วโมง (กรมอาชีวศึกษา. 2536 : 38)

หลักสูตรวิชาชีพพระยะสันเป็นหลักสูตรที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้ฝึกวิชาชีพให้แก่นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไปที่มีความประสงค์ที่จะนำความรู้ความชำนาญจากวิชาชีพที่ตนเองเรียนเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ การฝึกอบรมตามหลักสูตรนี้จะมีทั้งภาคทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพนั้น ๆ และจะเน้นหนักในทางภาคปฏิบัติทั้งนี้เพื่อผู้เรียนจะได้สัมผัสกับงานจริง ๆ และสามารถปฏิบัติได้เมื่อจบหลักสูตร จุดเด่นของหลักสูตรนี้ก็คือ ครอบคลุมเนื้อหา ซึ่งเพียงพอที่จะให้ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนวิชาต่าง ๆ ได้ตามความสนใจ ความถนัด และความสามารถของตนเองได้โดยมีจุดมุ่งหมายของหลักสูตร คือ (กรมอาชีวศึกษา. 2534 : 6-8)

1. เพื่อให้บุคคลที่ไม่มีความรู้ในวิชาชีพได้มีความรู้ด้านวิชาชีพ สามารถนำไปประกอบอาชีพได้ตามความถนัด และความสนใจของตน
2. เพื่อให้บุคคลที่มีอาชีพอยู่แล้วได้มีความรู้ ความสามารถในการอาชีพนั้น ๆ ให้ดียิ่งขึ้น เพื่อเป็นการเพิ่มพูนรายได้ให้แก่ตนเองและครอบครัว
3. เพื่อให้บุคคลที่มีอาชีพอยู่แล้วแต่ประสงค์จะ เปลี่ยนไปประกอบอาชีพอื่นตามความถนัด และมีรายได้สูงขึ้นตามความประสงค์ของตน
4. เพื่อให้นักเรียนนักศึกษาที่จะต้องเรียนวิชาชีพสามารถเข้าเรียนตามหลักสูตรนี้ได้ และเมื่อจบหลักสูตรก็สามารถโอนหน่วยกิตไปสมทบกับหน่วยกิตของระบบโรงเรียนที่ตนเองศึกษาอยู่ได้
5. เพื่อให้รู้จักตนเองรู้จักสังคมและองค์ประกอบอื่น ๆ ที่จำเป็นต้องใช้ข้อมูลในการประกอบอาชีพเพื่อสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

หลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่กระทรวงศึกษาธิการอนุมัติให้ใช้แล้วมีจำนวนทั้งสิ้น 100 สาขาวิชาใน 5 ประเภทวิชา

หลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ถือเป็นหลักสูตรการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่มุ่งพัฒนาคน ให้มีความรู้และทักษะในสาขาวิชาชีพนั้น ๆ เพื่อนำไปประกอบอาชีพได้อันจะนำไปสู่การพัฒนา

เศรษฐกิจและสังคมของชาติในที่สุด ตามหลักสูตรจะมีทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ และจะเน้นภาคปฏิบัติให้มากเพื่อให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้ ลักษณะของหลักสูตรจัดเป็นกลุ่มวิชาที่เรียนจบในตัวเองในเวลาสั้น ๆ คือตั้งแต่ 6-225 ชั่วโมง หรือประมาณ 3 เดือนครึ่ง โดยใช้เวลาเรียนวันละ 3 ชั่วโมง และเปิดเรียนวันละ 3 รอบ คือ รอบเช้า 9.00 น. ถึง 12.00 น. รอบบ่าย 13.00 น. ถึง 16.00 น. และรอบค่ำ 17.00 น. ถึง 20.00 น. เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนได้ตามเวลาที่ว่าง และใน 1 ปีการศึกษาจะแบ่งออกเป็น 3 ภาคเรียน คือ

ภาคเรียนที่ 1 ตั้งแต่ มิถุนายน ถึง กันยายน

ภาคเรียนที่ 2 ตั้งแต่ ตุลาคม ถึง มกราคม

ภาคเรียนที่ 3 ตั้งแต่ กุมภาพันธ์ ถึง พฤษภาคม

ในแต่ละภาคเรียนผู้เรียนสามารถจะเลือกเรียนในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง ซึ่งอาจจะเรียนมากกว่า 1 วิชาซึ่ก็ได้ แต่เวลาเรียนจะต้องไม่ตรงกัน

หลักสูตรประกาศนียบัตรช่างฝีมือ (ปชม.) ใช้เวลาเรียน 1 ปี หรือ 1,350 ชั่วโมง เนื่องจากสถิติของผู้สำเร็จการศึกษา ม.3 และ ม.ศ.3 หรือเทียบเท่าทั่วประเทศมีมากและเพิ่มขึ้นทุกปี แต่จำนวนที่เข้าศึกษาต่อระดับสูงในสายสามัญ และสายวิชาชีพมีจำนวนน้อย ซึ่งทำให้จำนวนผู้ที่ตกค้างไม่สามารถศึกษาต่อได้สะสมมากทุกปี และผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับ ม.3 และ ม.ศ.3 ไม่สามารถประกอบอาชีพได้ ในที่สุดจะกลายเป็นผู้ที่ว่างงาน กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้มอบหมายให้กรมอาชีวศึกษา เปิดสอนวิชาชีพระดับช่างฝีมือ 1 ปีขึ้น ดังนั้น ทางวิทยาลัยสารพัดช่าง สังกัดกองการศึกษาอาชีพ กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้เปิดสอนวิชาชีพระดับช่างฝีมือ 1 ปี เพื่อฝึกอบรมให้แก่ผู้ที่มีความรู้จบ ม.3 และ ม.ศ.3 หรือเทียบเท่าขึ้นไป โดยใช้หลักสูตรที่มีลักษณะเป็นหลักสูตรเร่งรัด และจบในตัวเอง เป็นเนื้อหาวิชาที่ได้คัดเลือกแล้วว่า มีความจำเป็นแก่วิชาชีพในระดับช่างฝีมือโดยตรง และมีพื้นฐานที่จะได้มีโอกาสศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง ให้ทันต่อความเจริญก้าวหน้าทางอาชีพ และเทคโนโลยีใหม่ ๆ ได้ด้วย (สนอง อิมเอม. 2532 : 35)

หลักสูตรประกาศนียบัตรช่างฝีมือ (ปชม.) ใช้เวลาเรียน 1 ปี (หรือ 1,350 ชั่วโมง) มีวัตถุประสงค์ของหลักสูตรดังนี้คือ (กรมอาชีวศึกษา. 2534 : 5)

1. เน้นทักษะและความรู้ในทางอาชีพเฉพาะสาขาเป็นหลัก
2. เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรนี้สามารถออกไปประกอบอาชีพส่วนตัว

ได้ ซึ่งกำหนดให้ผู้เรียนทุกสาขาวิชาได้ฝึกอบรบความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจขนาดย่อม

3. ให้พื้นฐานวิชาการที่จะใช้เป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเพื่อให้ทันต่อความเจริญก้าวหน้าและการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีได้ด้วย

4. มีลักษณะจบในตัวเอง โดยไม่ประสงค์จะให้ผู้เรียนศึกษาต่อในระบบโรงเรียน นอกจากนี้ได้มีนักการศึกษาชาวต่างประเทศได้ให้พรเสนอถึงการศึกษาในอนาคตได้ดังนี้

ไวลส์ (Wiles, 1969 : 13) นักการศึกษาชาวอเมริกาได้ให้พรเสนอเกี่ยวกับหลักสูตรในอนาคตไว้ว่า หลักสูตรจะต้องประกอบด้วย

1. การวิเคราะห์ประสบการณ์และคำนิยาม
2. การเสริมสร้างทักษะพื้นฐาน
3. การค้นหาจากทางวัฒนธรรม
4. การศึกษาหาความชำนาญเฉพาะทาง และการคิดสร้างสรรค์

เชน (Harold G. Shane) ได้ให้พรเสนอเกี่ยวกับการศึกษาในอนาคตไว้ในหนังสือของทิล (Til, 1978 : 370) ไว้ว่า เพื่อเป็นการแก้ไขข้อหาที่นำตกใจเกี่ยวกับการศึกษาในอนาคตควรมีการอบรมครูประจำการ เช่น โครงการแลกเปลี่ยนครูการลาไปเพิ่มพูนประสบการณ์และการฝึกปฏิบัติงานตามหน่วยงานต่าง ๆ ตลอดจนการใช้สื่อการเรียนการสอนและอุปกรณ์อย่างเต็มที่

หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นมีความสำคัญในการพัฒนาบุคลากร จัดเตรียมกำลังคนให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีและความต้องการของตลาดแรงงาน ทั้งในปัจจุบันและอนาคต เพื่อเป็นรากฐานการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าต่อไป แนวทางหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นที่ใช้ในการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างจะต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหรือให้ทันต่อเทคโนโลยีใหม่ตลอดเวลาและต้องสนองตอบต่อตลาดแรงงานด้วย

จากการที่ตลาดแรงงานมีความต้องการแรงงานในช่างเทคนิคในระดับช่างฝีมือและกึ่งฝีมือมากขึ้น เนื่องจากการขยายการลงทุนที่อาศัยความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เพื่อแข่งขันกับตลาดโลก จนทำให้เกิดความทันสมัยในเรื่องเครื่องจักรเครื่องมือเพิ่มมากขึ้น ทำให้เกิดภาวะขาดแคลนแรงงานในบางส่วนที่มีได้เตรียมวางแผนกำลังคนไว้รองรับอย่างชัดเจน จึงทำ

ให้แรงงานบางสาขาหรือบางประเภทขาดแคลน กรมอาชีวศึกษาจึงได้เปิดสาขาวิชาชีพใหม่ขึ้น รวมทั้งการเปิดสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น แต่เนื่องจากการขยายตัวที่รวดเร็วและจำกัดด้านงบประมาณ ทำให้จำนวนแรงงานที่เพิ่มขึ้นยังไม่เพียงพอกับความต้องการจึงได้มีการขยายโครงการไปสู่การพัฒนาแรงงานฝีมือ โดยใช้หลักสูตรระยะสั้นเป็นแกนนำ คือให้มีการนำผู้ที่ประกอบอาชีพแต่ยังขาดทักษะในเชิงวิชาการประกอบการปฏิบัติมาเข้าศึกษาต่อในระดับสั้น และควรให้วิทยาลัยสารพัดช่างจัดการศึกษาในอนาคตได้หลากหลายหลักสูตร เพื่อสนองตอบต่อตลาดแรงงานในอนาคตต่อไป

คุณลักษณะของครูวิทยาลัยสารพัดช่างที่พึงประสงค์ หมายถึง ข้าราชการครูที่มีคุณลักษณะพึงประสงค์ในการจัดการเรียนการสอน วิทยาลัยสารพัดช่างในทศวรรษหน้า

เนื่องจากการเรียนวิชาชีพนั้นแตกต่างจากการเรียนวิชาสามัญ การจะปลูกฝังให้เด็กมีลักษณะอาชีพที่ดีในอนาคตจะต้องปลูกฝังกันมาตั้งแต่เด็ก ๆ ไม่ว่าจะเป็นพ่อแม่ ผู้ปกครอง และครูอาจารย์ ตั้งแต่ระดับต้น ๆ การจะให้เด็กมีนิสัยดังกล่าว ครูอาชีวศึกษาย่อมเป็นผู้มีบทบาทสำคัญ ดังนั้นครูอาชีวศึกษาจึงควรได้รับการพัฒนาให้มีลักษณะแตกต่างกันไปตามทักษะของนักศึกษาหลาย ๆ ท่าน ได้เสนอแนะดังต่อไปนี้

เมธี บิลันธนานนท์. (2526 : 56-57) ได้เสนอแนะไว้ว่าครูอาชีวศึกษาควรมีลักษณะดังนี้

1. มีความรู้ในวิชาชีพอย่างแท้จริง
2. มีความสามารถในการถ่ายทอดวิชาชีพนั้น ๆ ไปสู่ผู้เรียน
3. มีความรอบรู้ในเรื่องนั้น ๆ

เชียรศรี วิวิธสิริ (2527 : 167-168) ได้สรุปหน้าที่ของครูไว้ดังนี้

1. เป็นผู้แนะหรือแนะแนวทางในการเรียน
2. เป็นแหล่งวิทยาการในด้านเนื้อหาวิชาการ
3. เป็นผู้ช่วยจัดประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียน จัดให้ผู้เรียนและสภาพแวดล้อมมี

ส่วนสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

4. เป็นผู้คอยดูแลอำนวยความสะดวกในกิจกรรมการเรียนการสอน
5. เป็นผู้ส่งเสริมหรือกระตุ้นให้ผู้เรียนทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนอย่าง

เต็มที่

การที่จะให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพสูงนั้นควรจะต้องมีวิธีการสอนที่ดีมีความรู้ และทักษะในวิชาที่ตนสอน มีบุคลิกภาพที่ดีและประกอบด้วยคุณสมบัติต่าง ๆ ซึ่ง ณรงค์ เสงี่ยมประชา (2516 : 33) ได้รวบรวมไว้ดังนี้

1. มีทัศนคติที่ดีต่อการสอนและรักอาชีพครูด้วยใจจริง
2. มีสติปัญญาเฉลียวฉลาดและสามัญสำนึกในการแก้ปัญหา
3. สนใจในปัญหานักศึกษาและสามารถตอบปัญหาได้
4. มีทัศนคติเป็นประชาธิปไตยรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
5. มีคุณธรรมประจำใจและยุติธรรมในการตัดสินปัญหาต่าง ๆ
6. รักความก้าวหน้า หมั่นค้นคว้าในวิทยาการและขยันในการปฏิบัติงาน
7. มีความเชื่อมั่นตนเองและมีหลักการตัดสินใจที่ดี
8. มีสุขภาพที่ดีทั้งร่างกายและจิตใจ
9. มีความรู้และทักษะในวิชาที่ตนสอนดี
10. รู้จักจัดและบริหารโรงเรียนหรือโรงฝึกงาน
11. รู้จักเป้าหมายของงาน
12. สามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับนักศึกษาและเพื่อนร่วมงาน
13. สอนดี
14. สามารถประเมินความเจริญของงานและความรู้ความสามารถของนักศึกษา
15. รู้จักความแตกต่างระหว่างบุคคล
16. รู้จักหลักของการเรียนรู้
17. มีความสัตย์ทั้งในงานและส่วนตัว
18. รักษาเกียรติในความเป็นคน

เกียรติวรรณ อมาตยกุล (2526 : 43-44) ได้ให้แนวคิดในเรื่องของบทบาทของครู เพื่อช่วยเหลือให้นักศึกษาผู้ใหญ่เกิดการเรียนรู้ไว้ดังนี้

1. หาวิธีการทำให้ผู้เรียนและผู้สอนมีความสนิทสนมและคุ้นเคยกัน บรรยากาศของ ห้องเรียนเต็มไปด้วยการยอมรับ เห็นอกเห็นใจ ไว้วางใจ ช่วยเหลือ เป็นมิตรซึ่งกันและกัน ในหมู่ผู้เรียน จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้นและสนใจใฝ่รู้มากขึ้น
2. ร่วมมือกับผู้เรียนในการวางแผนเป้าหมายของการเรียน โดยอาจจะพิจารณาจากสิ่ง

ต่าง ๆ เหล่านี้คือ ความรู้ของผู้เรียน เวลาที่จะใช้ในการเรียน เครื่องมือประกอบการเรียน ความรู้ความสามารถของตัวผู้สอนเอง ฯลฯ ผู้สอนซึ่งมีประสบการณ์ ความรู้ ความชำนาญและเคยผ่านการเรียนรู้วิชานั้น ๆ มาแล้ว ย่อมสามารถช่วยให้ผู้เรียนมองเห็นเป้าหมายของการเรียนรู้ได้ชัดเจนขึ้น

ระบบของการจัดการศึกษาในอนาคตเป็นระบบที่มีการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษากันอย่างแพร่หลายนั้น ผู้สอนซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญในการทำให้การจัดการศึกษาบรรลุได้ตามวัตถุประสงค์ และผลิตผู้เรียนที่มีคุณสมบัติที่ตรงกับความต้องการของสังคม ผู้สอนในอนาคตย่อมจะมีบทบาทเปลี่ยนไปจากที่เป็นอยู่ในอดีตและปัจจุบัน ภารกิจที่เคยทำอยู่เดิมจะถูกภารกิจใหม่ เข้าแทรกแทนและความสามารถในการเป็นผู้สอนจะมีมากขึ้นหรือน้อยขึ้นอยู่กับการศึกษาก่อนหน้านี้ และการฝึกอบรมขณะที่เป็นอยู่ ในการจัดการศึกษาในอนาคต เป็นที่คาดหมายว่า จะต้องตอบสนองต่อผู้เรียนทั้งเป็นกลุ่มและเป็นรายบุคคล โดยจะมีการนำเทคโนโลยีทางการศึกษาเข้ามาใช้มากมายหลายประเภท ซึ่งเข้ามาในรูปแบบของสื่อการเรียนการสอนและเทคนิควิธีการ ดังนั้นผู้สอนจำต้องมีหน้าที่และบทบาทใหม่ในการจัดการศึกษา กรมอาชีวศึกษา (2521 : 7) ได้กำหนดคุณสมบัติของครูผู้สอนไว้ดังนี้

1. เป็นผู้มีความรู้ทักษะในการทำงาน
2. เป็นผู้มีความรู้ประสบการณ์ในงานอาชีพมาแล้วพอสมควร
3. เป็นผู้มีการตัดสินใจดี เป็นตัวอย่างอันดีต่อนักเรียนเพื่อเป็นแนวทางที่จะอบรม

นักเรียนได้เป็นอย่างดี

4. เป็นผู้มีความชำนาญในการสอน มีหลักวิชาครู รู้จักใช้อุปกรณ์การสอนและเข้าใจหลักการวัดผลที่ดี

5. เป็นผู้ชี้ช่องทางในการประกอบอาชีพแก่นักเรียน

จากระเบียบกรมอาชีวศึกษาว่าด้วยการบริหารสถานศึกษา พ.ศ. 2529 ข้อที่ 47 ได้กำหนด ครู-อาจารย์มีหน้าที่ความรับผิดชอบดังต่อไปนี้

1. ทำแผนการสอนหรือเสนอโครงการสอน และบันทึกการสอน
2. ทำการสอนและอบรมความรู้แก่นักเรียน นักศึกษา ให้เป็นไปตามหลักสูตรและความต้องการของตลาดแรงงาน
3. ให้บริการทางการศึกษา ส่งเสริมการเรียนการสอนให้สนองนโยบาย อาชีวศึกษา

ครบวงจร ให้คำแนะนำแก่ผู้ปกครองนักเรียน นักศึกษา

4. รับผิดชอบในการปกครองดูแลความประพฤติ การรักษาวินัย และสุขภาพ ดูแลการศึกษาเล่าเรียนของนักเรียน นักศึกษา

5. ศึกษาค้นคว้ารวบรวมวิทยาการและประสบการณ์ใหม่ ๆ ในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง

6. จัดทำสื่อการสอนใหม่ ๆ ใช้ และเก็บรักษาสื่อการเรียนการสอนและเครื่องมืออุปกรณ์อื่น ๆ อย่างถูกต้อง

7. รักษาวินัยและประพฤติดนเป็นแบบอย่างที่ดีของนักเรียน นักศึกษา

8. นิเทศหรือช่วยนิเทศในวิชาที่รับผิดชอบงานวิชาการ กลุ่มสถานศึกษา

9. ให้คำแนะนำและแนวทางต่าง ๆ แก่นักเรียน นักศึกษา หรือผู้ปกครอง

10. ให้บริการแก่ผู้ปกครอง นักเรียน นักศึกษา และชุมชนในด้านวิชาการและด้านอื่น ๆ

11. วิจัยและปรับปรุงการเรียนการสอนให้เน้นการประกอบอาชีพเชิงอิสระ ธุรกิจและ

อุตสาหกรรม

12. เสนอโครงการปฏิบัติงานตามลำดับขั้น

13. รายงานผลการปฏิบัติงานตามลำดับขั้น

14. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

เปรี๊ยะ กิจรัตน์. (2532 : 51-52) ได้กล่าวว่าตามแนวของนักการศึกษาไทย ได้กำหนดคุณลักษณะของครูที่พึงประสงค์ไว้ดังนี้

1. มีความเป็นครู คือ ทัศนเป็นแบบอย่างที่ดี รัก เมตตาปราณีเด็ก รักอาชีพครู ใฝ่รู้ โลกทัศน์กว้าง รับผิดชอบต่อหน้าที่ ยอมรับการเปลี่ยนแปลง มีวุฒิภาวะยุคิธรรม มีชีวิตที่สงบ และเรียบง่าย

2. มีความรู้ในด้าน วิชาชีพเฉพาะอย่างลึกซึ้งเหมาะสมกับระดับการศึกษาที่จะสอน ด้านวิชาชีพครู วิทยาการจัดการ จัดวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน การวิจัยและการประเมินผล และด้านความรู้ทั่วไป โดยเฉพาะเรื่องการสอนเสริมศิลปวัฒนธรรมและการอนุรักษ์ธรรมชาติ

3. มีความสามารถในการสอน วิธีการอบรม การพัฒนา และการเป็นผู้นำ ผู้ตาม และผู้ประสานงานที่ดี โดยได้รับการฝึกปฏิบัติเหมาะสมจนเกิดทักษะ

จากผลการวิจัยของกรมวิชาการ (2536 : 58) เรื่อง การศึกษาความเป็นไปได้

ของแนวการจัดการศึกษาระดับประถม มัธยม และอาชีวศึกษาของไทยในทศวรรษ 2533 ได้สรุปผลในด้านครูไว้ว่า ครูผู้สอนจะต้องได้รับการพัฒนาให้มีบทบาทที่เหมาะสมและสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอนที่เปลี่ยนแปลงไป เป็นผู้พัฒนาตนเองเสมอในด้านความรู้ ความรอบรู้ คุณธรรม มนุษย์สัมพันธ์ สุขภาพอนามัย สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม นอกจากนี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องเพิ่มกระบวนการพัฒนาครูให้มีสมรรถภาพสูงขึ้นเช่น การอบรมครูประจำการ ให้กำลังใจครูในการประดิษฐ์คิดค้นเพื่อพัฒนาตนเองและเทคโนโลยี ตลอดจนต้องแก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจของครูให้ดีขึ้น

เกี่ยวกับบทบาทของครูสอนวิชาชีพพระยาสันติสุขผู้สอนควรมีบทบาทหน้าที่หลาย ๆ อย่างในตัวครูคนเดียวนี้ถือว่าเป็นภาระกิจหนึ่งที่ครูซึ่งเป็นผู้ทำหน้าที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้และการพัฒนาโดยรอบด้านขึ้นในตัวผู้เรียน จะต้องรับผิดชอบและจะต้องตระหนักในหน้าที่อันทรงคุณค่านี้อยู่เสมอ ครูมิใช่เป็นผู้สอนอย่างเดียว แต่อาจต้องเป็นผู้จัด ผู้ประสานงาน และผู้ให้คำแนะนำด้วย ดังนั้น คุณวุฒิของบุคลากรควรเป็นผู้มีความรู้กว้าง ๆ ไม่เฉพาะเจาะจงสาขาวิชาใดเพียงวิชาเดียว (กรมอาชีวศึกษา. 2527 : 13)

ดังนั้น บทบาทของครูเป็นสิ่งที่มองข้ามไม่ได้โดยเด็ดขาด การศึกษาจะก้าวหน้าหรือ ล้มเหลวถอยหลังเข้าคลอง บทบาทของครูเป็นปัจจัยสำคัญ เพราะเป็นตัวบ่งชี้ให้เห็นถึงการพัฒนาหรือล้มเหลวอย่างชัดเจน คุณภาพของครูเป็นพื้นฐานที่สำคัญอย่างยิ่ง กล่าวได้ว่า บทบาทในส่วนที่เป็นคุณภาพของครูเป็นตัวกำหนดทิศทางอันเป็นโฉมหน้าการศึกษาอย่างแท้จริง บทบาทของครูที่ผ่านมาส่วนใหญ่มักอยู่กับระบบและระเบียบของทางราชการ ครอบงำวิถีชีวิตที่อยู่ในกรอบของทางราชการ มีวินัยเป็นป้อมปราการที่เข้มแข็งจนครูไม่กล้าคิดไม่กล้าแสวงหาความก้าวหน้าทางด้านวิชาการ บทบาทครูจึงสะดุดอยู่กับหน้าที่เพียงเป็นผู้ปฏิบัติตามคำสั่งเพื่อตอบสนองนโยบายและเป็นกลไกของรัฐ ในทศวรรษหน้า ครูต้องเป็นผู้ที่มีความกล้าหาญทั้งในด้านวิชาการและด้านอื่น ๆ บทบาทของครูต้องสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง นอกจากจะเป็นผู้รับผิดชอบการศึกษาแล้ว ต้องเป็นผู้ขึ้นคำสั่งอย่างมีศักยภาพ การรับใช้รัฐแม้จะอยู่ในฐานะของกลไกที่มีความสำคัญครูต้องไม่พัฒนาเป็นเครื่องมือที่มีสภาพไม่แตกต่างจากเครื่องจักรและหุ่นยนต์ บทบาทที่แท้จริงต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ทรงประสิทธิภาพ (ณรงค์ฤทธิ์ ศักดาณรงค์. 2536 : 62-66)

สาขาวิชาชีพที่ควรผลิตให้ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน หมายถึง สาขา

วิชาที่ควรผลิต คุณวุฒิที่ควรผลิตและลักษณะนักศึกษาที่แต่ละสาขาผลิต

ในสถาบันการศึกษามิว่าจะเป็นการศึกษาแบบใดก็ตาม ผู้เรียนนับว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอีกประการหนึ่ง การเรียนการสอนจะประสบผลสำเร็จอย่างเต็มที่หรือไม่นั้นไม่ได้ขึ้นอยู่กับหลักสูตรของผู้สอนเท่านั้น หากขึ้นอยู่กับองค์ประกอบต่าง ๆ ในตัวผู้เรียนด้วย อันได้แก่องค์ประกอบทางด้านสติปัญญา (Intellectual Factors) หรือความสามารถทางสมองซึ่งสำคัญต่อการเรียนเป็นอย่างมาก และองค์ประกอบด้านที่ไม่ใช่สติปัญญา (Non Intellectual Factors) ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่ส่งผลสัมฤทธิ์ต่อการเรียนของผู้เรียนเช่น การปรับตัว เศรษฐกิจเพศ วิชาที่เรียน อายุ ความสนใจ เป็นต้น (เมธี ปิณฑนันทน์. 2526 : 17)

โดยเฉพาะผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างนั้นมีความแตกต่างกันอย่างมากในด้าน อายุ วุฒิ เศรษฐกิจ เพศ ความสามารถทางสติปัญญา (หลักสูตรระยะสั้น) ประกอบกับในอนาคตในการจัดการศึกษาได้มีการนำเทคโนโลยีทางการศึกษาใหม่ ๆ เข้ามาใช้ เราก็จะสามารถจัดการศึกษาเพื่อให้สนองต่อความแตกต่างดังกล่าวได้อย่างดี โดยผู้เรียนได้เลือกเรียนด้วยตนเองตามความถนัดและความสนใจ โดยมุ่งให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้และประสบการณ์ทั้งหลายด้วยตนเอง และเรียนรู้ไปตามกำลังความสามารถของตน จากสภาพการณ์ที่เปลี่ยนไปผู้เรียนจะต้องรู้จักแสวงหาหนทางและวิธีการในการเรียนรู้ เมื่อได้รับโอกาสและอิสระที่จะเรียนตามความสามารถ และความสนใจ ประกอบกับได้รับความช่วยเหลือและสิ่งอำนวยความสะดวกที่ถูกต้องจากสิ่งแวดล้อมทางการเรียนที่จะทำให้ผู้เรียนได้รู้จักสำรวจ คิดค้น ทดลอง ตัดสินใจและแสดงออกซึ่งในการเรียนรู้ด้วยประสบการณ์จริง บุคลิกและความสามารถดังกล่าวนี้ เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นหรือถูกสร้างขึ้นภายในตัวผู้เรียนได้ ถ้าครูมีวิธีการที่เหมาะสมและไม่ดูถูกความสามารถของผู้เรียนเกิน ไป

คุณลักษณะของเด็กอาชีวศึกษาที่พึงประสงค์ของตลาดแรงงานทั้งภาครัฐและเอกชนจากการสัมมนาวิทยุในการพัฒนาคุณภาพของการผลิตและใช้กำลังคนระดับอาชีวศึกษาในระหว่างวันที่ 15-16 มีนาคม 2534 ณ โรงแรมบางกอกพาเลซ (นิสิตครูศาสตรอุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สจพลาดกระบัง. 2535 : 76-77) ได้กำหนดไว้ดังนี้

1. มีความรู้ตรงกับสาขาอาชีพ
2. มีความรอบรู้ในงานที่รับผิดชอบ

3. มีทักษะและพื้นฐานอาชีพที่หนักแน่นและมั่นคง
4. มีน้ำใจในการทำงาน
5. มีวินัยตนเอง
6. แต่งกายที่เหมาะสมและสุภาพ
7. มีความอดทน กระตือรือร้น และรักการทำงาน
8. มีสุขภาพและพละนาบัยสมบูรณ์
9. มีการทำงานเป็นทีม
10. มีความคิดริเริ่มในทางสร้างสรรค์ในทางที่ติงาม
11. มีความสนใจ ใฝ่รู้และรักความก้าวหน้าในอาชีพ
12. มีความเชื่อมั่น และกล้าแสดงออกและกล้าตัดสินใจ
13. มีความรับผิดชอบต่อน้ำที่
14. มีความสำนึกในเรืองความปลอดภัยและสภาพแวดล้อม
15. มีนิสัยในการใช้ชีวิตดีหรือใช้อย่างประหยัดหรือเป็นผู้รู้จักคิดดัดแปลงงาของเก่า

กลับมาใช้ใหม่

ดังนั้นลักษณะของนักศึกษาแต่ละสาขาผลิตควรมีลักษณะดังนี้ (พยอม ธรรมบุตร .

2535 : 49)

1. เป็นผู้วางแผนการเรียนของตนเอง เลือกเรียนรายวิชาที่สนใจและถนัด ตลอดจนเหมาะสมกับบุคลิกของตนเองเพื่อประกอบอาชีพ
2. เป็นผู้วัดผลความก้าวหน้าของตนเองอยู่เสมอ ว่ามีความสามารถเป็นอย่างไร สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพการณัของตลาดแรงงานและเทคโนโลยีแค่ไหน
3. เป็นผู้มีความกระตือรือร้นต่องิจกรรมต่าง ๆ เช่น การเข้าร่วมฝึกงานกับสถานประกอบการ การทำงานร่วมกับบุคคลอื่น ตลอดจนกิจกรรมของทางวิทยาลัย
4. เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือผู้อื่นที่ยังด้อยโอกาสกว่า เช่นสอนคนอื่นในเรื่องที่ตนเองรู้และมีความชำนาญเพื่อเป็นการทบทวนความรู้ตนเองอีกด้วย
5. เป็นผู้ยอมรับในความสามารถของผู้อื่นหรือมีครูหลายคน ไม่ใช่เฉพาะในวิทยาลัย
6. เป็นผู้มีความรยาบรยาบ ประพฤติตัวเรียบร้อย มีความซื่อสัตย์สุจริตในอาชีพของตน

7. มีความชำนาญในรายวิชาที่ตนเลือกเรียน และสามารถออกไปประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากผลการวิจัยของ เจริญผล สุวรรณโชติ (2533 : 118-119) ซึ่งได้ศึกษาวิจัยเรื่องการจัดการศึกษาให้สนองความต้องการกำลังคนเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสังคมเป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่ จากผลของการวิจัยได้ใช้ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 3 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มผู้สอนวิชาอาชีพในระดับมัธยมศึกษาในระบบโรงเรียน และระบบนอกโรงเรียน
2. กลุ่มผู้บริหารการศึกษาตั้งแต่ระดับผู้บริหารโรงเรียนและผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนระดับผู้บริหารในระดับกระทรวงศึกษาธิการตั้งแต่ผู้อำนวยการกองที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาขึ้นไป
3. ผู้ใช้แรงงานใน 3 สาขาอาชีพเป็นอย่างน้อย คือ อุตสาหกรรม เกษตรอุตสาหกรรม และการบริหาร

ผลการวิจัยทั้ง 3 กลุ่มได้พบว่า

กลุ่มผู้สอนวิชาอาชีพ ได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับวิชาอาชีพที่ควรเปิดสอนในระดับมัธยมศึกษา ซึ่งอาจสรุปในวิชาที่สำคัญ 7 วิชา คือ

1. การสอนวิชาอาชีพทั่วไป
2. การเปิดสอนวิชาผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูป
3. การเปิดสอนวิชาอาหารสำเร็จรูป
4. การเปิดสอนวิชาผลิตดอกไม้ประดิษฐ์
5. การเปิดสอนวิชาช่างก่อสร้าง
6. การเปิดสอนวิชาผลิตภัณฑ์จากนม
7. การเปิดสอนวิชาการท่องเที่ยวและโรงแรม

กลุ่มผู้บริหารการศึกษา ได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับวิชาอาชีพที่ควรเปิดสอนในระดับมัธยมศึกษา ซึ่งอาจสรุปในวิชาที่สำคัญ ๆ 7 วิชา คือ

1. การเปิดสอนวิชาผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูป
2. การเปิดสอนวิชาผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์
3. การเปิดสอนวิชาพื้นฐานอาชีพทั่วไป
4. การเปิดสอนวิชาช่างก่อสร้าง

5. การเปิดสอนวิชาผลิตภัณฑ์จากข้าว
6. การเปิดสอนวิชาผลิตภัณฑ์อาหารสัตว์
7. การเปิดสอนวิชาผลิตภัณฑ์จากเนื้อสัตว์

กลุ่มผู้ใช้แรงงาน ได้ให้ความสนใจเกี่ยวกับวิชาอาชีพที่ผู้ใช้แรงงานต้องการซึ่งสรุปในวิชาที่สำคัญ ๆ 7 วิชา คือ

1. ต้องการบุคคลที่เรียนวิชาผลิตอุตสาหกรรม
2. ต้องการบุคคลที่เรียนวิชาอุตสาหกรรมเครื่องจักร เครื่องไฟฟ้า
3. ต้องการบุคคลที่มีความรู้วิชาการฟองเทียะและโรงแรม
4. ต้องการบุคคลที่มีความรู้วิชาการแปรรูป
5. ต้องการบุคคลที่มีความรู้วิชาอาหารกระป๋องและแช่แข็ง
6. ต้องการบุคคลที่มีความรู้วิชาผลิตภัณฑ์จากข้าว
7. ต้องการบุคคลที่มีความรู้วิชาผลิตภัณฑ์เครื่องหนัง

การจัดการเรียนวิชาอาชีพโดย เฉพาะระยะสั้นมุ่งให้ผู้เรียนจบออกไปได้ประกอบอาชีพ และบุคคลที่มีอาชีพแล้วได้พัฒนาอาชีพของตนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีที่นำเข้ามาจากต่าง ประเทศและความต้องการของตลาดแรงงานที่จะประกอบอาชีพและอาชีพของคนเราก็เป็น สิ่งหนึ่งที่ถูกลผลกระทบโดยตรงและอย่างรุนแรง จากวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี อาชีพเก่า ๆ หลายอาชีพได้หายไป จากผลกระทบของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ อาชีพใหม่ ๆ หลายอาชีพที่กำลังจะเกิดตามขึ้นมา ดังนั้นเมื่อมาถึงยุคปัจจุบันที่กำลังเรียกกันอย่างเหมาะสมว่า ยุคคอมพิวเตอร์ ผู้เชี่ยวชาญในวงการต่าง ๆ มองสภาพทั่ว ๆ ไปในปัจจุบันและอนาคต ก็ตระหนัก กันดีว่า การเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ต่ออาชีพของมนุษย์อันเป็นผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมจากคอมพิวเตอร์กำลังเกิดขึ้น และจะทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ และอาชีพเก่า ๆ หลายอาชีพที่กำลังเฟื่องอยู่ในปัจจุบันจะเปลี่ยนสภาพไปเป็นอาชีพที่ล้าสมัย ขณะเดียวกันอาชีพใหม่ ๆ หลาย อาชีพก็จะเกิดขึ้นมาแทนที่ เพื่อเป็นการช่วยให้คนไทยในยุคปัจจุบันที่จะต้องใช้ชีวิตต่อไปในอนาคต และที่จะต้องขึ้นแะรวมทั้งเตรียมการสำหรับคนรุ่นลูกหลานต่อไป

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ชาตรี อายุวัฒน์ (2525 : 80-83) ได้ทำการศึกษาวิจัยในเรื่อง การศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบที่เป็นเหตุให้นักศึกษาผู้ใหญ่เลือกเรียนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ในโรงเรียนสารพัดช่าง เขตกรุงเทพมหานครกับโรงเรียนฝึกฝนวิชาชีพเคลื่อนที่ ซึ่งผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบที่สำคัญในการเลือกเรียนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ได้แก่ ความชอบในอาชีพที่เหมาะสมกับตนเองหางานทำได้ง่าย มีรายได้พิเศษ ใช้ประกอบในอาชีพรอง ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ณรงค์ ฉายายนต์ (2525 : 58-62) ได้ทำการศึกษาวิจัยในเรื่องปัญหาและความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่ด้านการเรียนการสอนของแผนกช่างเครื่องยนต์ ตามหลักสูตรวิชาชีพ ในโรงเรียนสารพัดช่างในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่มีปัญหาด้านทักษะสูงสุด รองลงมา เป็นปัญหาส่วนตัวของผู้เรียนและสิ่งแวดล้อม

พงศ์สิริ สาลี (2525 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาแนวโน้มของการศึกษานอกระบบโรงเรียนของไทยในอนาคตในปี 2535 โดยใช้เทคนิคเดลฟาย กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน จำนวน 21 คน โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผลจากการศึกษาด้านปรัชญาการศึกษานอกระบบโรงเรียน พบว่าการศึกษานอกระบบโรงเรียนจะเน้นปรัชญาให้คนคิดเป็น และรู้จักพึ่งตนเอง โดยยึดความต้องการและการมีส่วนร่วมในการกำหนดปัญหาของประชาชนเป็นหลัก และจะเน้นการให้การศึกษาตลอดชีวิต โดยมีเป้าหมายที่จะพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพชีวิตของผู้พลัดโอกาสการศึกษาในระบบโรงเรียน

ชนิตา รักรัณเมือง และคณะ (2527 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาแนวโน้มการศึกษาในระบบโรงเรียนในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 และ 7 โดยใช้เทคนิคเดลฟาย สอบถามผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการศึกษา จำนวน 29 คน ได้สรุปในส่วนที่เกี่ยวกับปรัชญาการศึกษาของไทยในอนาคตว่า การศึกษาควรตั้งอยู่บนพื้นฐานสังคมและวัฒนธรรมไทยมากกว่าการเลียนแบบต่างประเทศพุทธศาสนาควรมีบทบาทในการจัดการศึกษามากยิ่งขึ้น การจัดการศึกษาควรมีแนวทาง "การศึกษาตลอดชีวิต" และ "การศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม" ต่อไป

ประเวศ ยอดยิ่ง (2530 : 56-62) ได้ทำการศึกษาวิจัยในเรื่องการศึกษาปัญหา การสอนช่างอุตสาหกรรมของครู-อาจารย์ในโรงเรียนสารพัดช่างกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ครู-อาจารย์ มีปัญหาในด้านการเตรียมการสอน สื่อการสอน การวัดและประเมินผล

พงศ์ หรดาล (2530 : 187-200) ได้ทำการศึกษาวิจัยในเรื่องการจัดการอาชีว ศึกษาในประเทศไทยอีก 25 ปีข้างหน้า ผลการศึกษาพอสรุปได้ดังนี้

1. การอาชีวศึกษาควรจะต้องจัดให้แก่บุคคลที่ต้องการเพื่อให้สามารถนำไปใช้ในการ ประกอบอาชีพ และดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขในสังคม ในแต่ละระดับ แต่ละประเภทของอาชีพ ให้สอดคล้องกับตลาดแรงงานและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และเปิดโอกาสให้ผู้ ที่ประกอบอาชีพสาขาต่าง ๆ ได้มีโอกาสเข้ามาศึกษาอบรม และพัฒนาความรู้เพื่อที่จะนำเอา เทคโนโลยีใหม่ ๆ ไปพัฒนาขบวนการ การทำงานและการประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิตได้ อย่างมีความสุขในสังคม

2. การจัดการบริหารควรให้มีความร่วมมือกับภาคธุรกิจเอกชนมากขึ้น กล่าวคือ การ กระจายอำนาจและมอบอำนาจให้ผู้บริหารระดับรอง ๆ ลงไป และระดับสถานศึกษาสามารถ บริหารงานอาชีวศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของบุคคลในท้องถิ่น และความต้องการของ สังคม การจัดการบริหารอาชีวศึกษาควรให้ส่วนกลางเป็นผู้ประสานนโยบาย ส่วนการปฏิบัติงาน ควรอยู่ในระดับท้องถิ่น โดยอาศัยความร่วมมือจากภาครัฐบาลและเอกชน

3. ด้านหลักสูตรการอาชีวศึกษาควรมีการวิเคราะห์อย่างน้อยทุกระยะ 3 ปี เพื่อ ปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยต่อความเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีซึ่งมี ความยืดหยุ่นเพื่อให้สนองความต้องการของตลาดแรงงาน และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้พัฒนา ความรู้ ความสามารถในการประกอบอาชีพตามความถนัด และความต้องการของแต่ละบุคคล ตลอดจนหลักสูตรควรจะมีลักษณะ เปิดเสรีจนตัว เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนพัฒนาความรู้และทักษะ ในวิชาชีพ พร้อมทั้งจะนำไปประกอบอาชีพได้ทันที และหลักสูตรอาชีวศึกษาควรมีหลักสูตรระยะ สั้น และระยะยาวเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียน

4. การอาชีวศึกษาควรจัดศูนย์บริการข้อมูลทางอาชีพและการแนะแนวอาชีพ ทั้งที่อยู่ ในรูปของศูนย์บริการ และหน่วยบริการเคลื่อนที่ และการจัดโปรแกรมอาชีวศึกษาควรจัดใน ลักษณะการฝึกอบรมอาชีพ และแนะนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้เพื่อการพัฒนาอาชีพให้แก่ผู้ที่ สนใจในชุมชนนั้น ๆ

5. ควรจะปรับปรุงขั้นตอนในการพิจารณาอนุมัติงบประมาณต่าง ๆ ในการจัดการทางด้านอาชีวศึกษาให้มีความรวดเร็วยิ่งขึ้น และงบประมาณส่วนใหญ่ควรใช้ในการจัดหาและพัฒนาปรับปรุงเครื่องมือเครื่องจักรที่จำเป็น ในการเรียนการสอนอาชีวศึกษาอย่างครบวงจร

6. สถาบันอาชีวศึกษาควรมีนโยบายสนับสนุนให้ครู-อาจารย์วิชาชีพได้มีการฝึกงานในสถานประกอบการเป็นประจำทุก ๆ ปี และควรได้รับการยกย่องในเรื่องวิทยฐานะให้มากกว่าปัจจุบัน และควรนำเอาประสบการณ์ในสถานประกอบการมาเป็นข้อมูลในการกำหนดอัตราเงินเดือนอีกด้วย

7. การอาชีวศึกษาควรจัดเครื่องมือ เครื่องจักร และวัสดุอุปกรณ์ให้มีความสอดคล้องกับหลักสูตรในแต่ละสาขาวิชาอย่างเพียงพอ และควรจัดให้มีศูนย์สร้างซ่อมและพัฒนาเครื่องมือเครื่องจักรได้เองภายในสถาบัน ตลอดจนเครื่องมือเครื่องจักร ที่ใช้ในสถาบันอาชีวศึกษาควรมีลักษณะคล้ายคลึงกับสถานประกอบการ และควรให้มีการแนะนำเครื่องมือเครื่องจักรใหม่ ๆ จากภาคธุรกิจเอกชน เพื่อให้ครูและนักเรียนได้มีความรู้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลา

รจนา จุลเจิม (2532 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาแนวระดมการประสานสัมพันธ์ในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนระหว่างกรมอาชีวศึกษากับกรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ พบว่า ด้านปรัชญาหรือนโยบายการประสานสัมพันธ์ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามารับความรู้เพิ่มเติมได้โดยสะดวก เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยจะยึดความต้องการและการเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดปัญหาของประชาชนเป็นหลักในการกำหนดเป้าหมาย บทบาท และทิศทางการดำเนินงาน ด้านเนื้อหาสาระและกิจกรรมทางการศึกษา ร่วมกันจัดหลักสูตรระยะสั้นโดยเน้นการกำหนดเนื้อหาร่วมกัน ในด้านยุทธวิธีการประสานสัมพันธ์มีการแต่งตั้งคณะกรรมการกลางจัดทำแผนและโครงการร่วมกัน และการบริการจะต้องแบ่งภาระหน้าที่ของแต่ละหน่วยงานอย่างชัดเจน ตลอดจนมีการประเมินผลร่วมกันเพื่อทำการสรุปผลปัญหา และอุปสรรคพร้อมทั้งคำแนะนำต่าง ๆ

สนอง อ๋อมเอม (2532 : 102-104) ได้ทำการศึกษาวิจัยในเรื่องการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการด้านการเรียนการสอนของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ช่างไฟฟ้า ตามหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นของโรงเรียนสารพัดช่างเขตภาคเหนือ พบว่า ปัญหาด้านการเรียนการสอนของนักศึกษาช่างไฟฟ้าที่ควรจะแก้ไขในด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านเครื่องมือ

และอุปกรณ์ไม่เพียงพอต่อผู้เรียน ส่วนความต้องการทางด้านการเรียนการสอนของนักศึกษาช่างไฟฟ้า ได้แก่ วัสดุอุปกรณ์ให้มากพอ มีการให้คำปรึกษาปัญหาส่วนตัว มีความต้องการให้ปรับปรุงเนื้อหาวิชาที่เรียนให้เหมาะสม ต้องการครูสอนที่ดีมีความสามารถและมีสถานที่เรียนที่เหมาะสม

มนัส ศรีกัลยา (2533 : 70-70) ได้ทำการศึกษาวิจัยในเรื่องปัญหาการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นในโรงเรียนสารพัดช่างภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งศึกษาใน 4 ด้านคือ ด้านตัวผู้เรียน ครูผู้สอน หลักสูตร และสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่า ด้านผู้เรียนมีปัญหาสูงคือ เขียน-อ่านหนังสือไม่คล่อง ด้านครูผู้สอนมีปัญหาสูงคือ ครูไม่เข้าใจตัวนักศึกษา ด้านหลักสูตรมีปัญหาสูงคือ เนื้อหาที่เรียนไม่ตรงกับความต้องการของนักศึกษา และด้านสิ่งอำนวยความสะดวกมีปัญหาสูงคือ เรื่องวัสดุ-อุปกรณ์ในการฝึกปฏิบัติเก่าและล้าสมัย

สันทัต พงศ์พัชรพันธุ์. (2533 : 67-70) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวโน้ม บทบาทและหน้าที่ของศูนย์ฝึกวิชาชีพในปี พ.ศ.2535-2539 พบว่า การออกกลางคันของนักเรียนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นจะลดลง และการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นจะหลากหลายทั้งรูปแบบการเรียนการสอน จำนวนชั่วโมง และเนื้อหาวิชาให้สอดคล้องกับตลาดแรงงาน

วัชรระ พินทุสมิต (2533 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวโน้มการมัธยมศึกษาของประเทศไทยในทศวรรษหน้า (2535-2544) ผลการวิจัยพบดังนี้

1. แนวโน้มนโยบายการมัธยมศึกษา แนวโน้มที่จะเกิดขึ้นได้มากที่สุด คือการมัธยมศึกษาจะเป็นการศึกษาเพื่อปวงชนตลอดชีพ ส่วนแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นได้มากเป็นอันดับแรกคือนโยบายด้านความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษาจะได้รับการปฏิบัติอย่างจริงจังยิ่งขึ้น และมีมาตรการที่ชัดเจน

2. แนวโน้มจุดหมายการมัธยมศึกษา แนวโน้มที่จะเกิดขึ้นได้มากเป็นอันดับแรกคือการมัธยมศึกษาจะเป็นการศึกษาเพื่อสนองต่อระบบอุตสาหกรรม และมัธยมศึกษาจะเป็นการศึกษาเพื่อการอาชีพโดยเน้นอาชีพอิสระ

3. แนวโน้มการบริหารการมัธยมศึกษา แนวโน้มที่จะเกิดขึ้นได้มากเป็นอันดับแรกคือการวางแผนการมัธยมศึกษาจะมีการปรับแผนทุก ๆ 2-3 ปี เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจและสังคม และผู้มีหน้าที่ในการจัดการมัธยมศึกษาจะใช้หลักวิชาการในการกำหนดนโยบายการบริหารงาน และการวางแผนการมัธยมศึกษาอย่างจริงจัง

4. แนวโน้มหลักสูตรมัธยมศึกษา และกระบวนการเรียนการสอน แนวโน้มที่จะเกิดขึ้น

ได้มากที่สุดมี 2 ประการ คือโครงสร้างหลักสูตรจะใช้เวลาเรียนวิชาบังคับน้อยลง เวลาที่เหลือโรงเรียนจะเลือกรายวิชาเองให้เหมาะสมกับท้องถิ่น และหลักสูตรจะเปิดกว้างมากขึ้น ส่วนแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นได้มากเป็นอันดับแรกคือ รายละเอียดเนื้อหาในรายวิชาต่าง ๆ จะได้รับการปรับปรุงให้ถูกต้องและสอดคล้องกับสภาพการณ์อยู่เสมอ และหลักสูตรอาชีพระยะสั้น จะได้รับการส่งเสริมมากขึ้น

อนันต์ สิทธิชัยากุล (2533 : 102-106) ได้ทำการศึกษาวิจัยในเรื่องความคิดเห็นของผู้บริหาร-ผู้สอนเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นของโรงเรียนสารพัดช่าง กลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา พบว่า ในด้านเนื้อหาวิชาตามหลักสูตร อาชีพแต่ละอาชีพควรใช้ระยะเวลาในการฝึกแตกต่างกัน ด้านบริหารหลักสูตรการจัดซื้ออุปกรณ์ควรได้รับการปรับปรุง ด้านสมรรถนะทางวิชาการของครู ครูมีความสามารถในการทำหน้าที่ได้หลายอย่าง ส่วนการประชุมปรึกษาหารือยังมีน้อย ด้านสื่อและอุปกรณ์การสอนผู้บริหารและผู้สอนมีความคิดเห็นในระดับน้อยคือ ความเหมาะสมของสถานที่ปฏิบัติงานของนักศึกษาตามหลักวิชาการ และด้านการนิเทศ และการประเมินผลการเรียน ผู้บริหารและผู้สอนมีความคิดเห็นในระดับน้อยคือ มาตรฐานความรู้เกี่ยวกับการวัดผลของผู้เกี่ยวข้องและคุณสมบัติของผู้นิเทศต่อภาระหน้าที่

พุทธชาติ สุกลักษณ์ (2535 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดวิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษาให้ตอบสนองชุมชน โดยใช้แบบสอบถาม 13 กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญการจัดการศึกษา 7 คน ผู้บริหารวิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษา 275 คน และผู้แทนจากชุมชน 24 คน รวม 306 คน พบว่าโดยภาพรวมความเป็นไปได้ในการจัดวิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษาให้ตอบสนองชุมชนมีความเป็นไปได้มาก อย่างไรก็ตามปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นในการจัดวิทยาลัยให้ตอบสนองชุมชนได้แก่ การขาดงบประมาณสนับสนุน และขาดบุคลากรที่ชำนาญเฉพาะสาขา

กรมวิชาการ (2536 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องโครงการการศึกษาความเป็นไปได้ของแนวการจัดการศึกษาระดับประถม มัธยมและอาชีวศึกษาของไทยในทศวรรษ 2533 ผลการวิจัยพอสรุปได้ดังนี้

1. ด้านเป้าหมายของการจัดการศึกษาในทศวรรษหน้า ยึดหลักการศึกษาที่มุ่งพัฒนาคน กำหนดคนเป็นศูนย์กลาง และพิจารณาคุณลักษณะของคนที่จะมีส่วนช่วยให้เกิดสังคมตามที่ปรารถนา

คุณลักษณะของคนอื่นเป็นที่ต้องการของสังคมในทศวรรษหน้าแยกเป็น 3 คุณลักษณะคือ การพัฒนาคน การพัฒนาอาชีพ และการพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งทั้งสามอย่างต้องได้พัฒนาไปพร้อม ๆ กัน

2. ด้านยุทธวิธีในการจัดการศึกษาในทศวรรษหน้าได้แบ่งเป็น 4 ด้านคือ

2.1 การบริหารการศึกษาและผู้ที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในแง่ของการบริหาร รัฐควรมีนโยบายที่ชัดเจน ปรับระบบการบริหารให้เป็นเอกภาพ ลดบทบาทของรัฐในการจัดการศึกษา การจัดการศึกษาต้องต่อเนื่องทุกระบบเป็นสัดส่วนในแง่ของผู้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ควรให้มีส่วนร่วมอย่างมากและต่อเนื่อง

2.2 หลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทุกหลักสูตรต้องให้สอดคล้องกับชีวิตประจำวัน สามารถนำไปใช้กับชีวิตประจำวันได้ โครงสร้างของหลักสูตรจะต้องกว้างและยืดหยุ่น การจัดการเรียนการสอนควรยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

2.3 ผู้เรียน เป็นกลุ่มที่สนใจไม่จำกัดอายุ ให้การศึกษาตลอดชีวิต

2.4 ครูผู้สอน จะต้องได้รับการพัฒนาให้มีบทบาทที่เหมาะสมและสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอนที่เปลี่ยนแปลงไป และเป็นผู้พัฒนาตนเองอยู่เสมอในทุก ๆ ด้าน

แรงเลย์ (Langley. 1977 : 7107-A) ได้ติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรวิชาเครื่องปรับอากาศ พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาเข้าศึกษาต่อร้อยละ 12.29 ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมเครื่องปรับอากาศร้อยละ 51.02 และส่วนใหญ่ทำงานเกี่ยวกับการบริการ และผู้ชำนาญการในการติดตั้ง นอกจากนั้นผู้ที่สำเร็จการศึกษายังต้องการให้ปรับปรุงหลักสูตรช่างไฟฟ้าในหลักสูตรเครื่องปรับอากาศ

จากผลการวิจัยหลาย ๆ ท่านที่นำมาอ้างอิงพบว่า การปฏิบัติงานในการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างมีปัญหาทั้งในด้าน หลักสูตร เครื่องมือ อุปกรณ์ งบประมาณ นโยบายครู ตลอดจนสิ่งแวดล้อมความสะดวกต่าง ๆ ยังไม่พร้อม ดังนั้นผู้ทำวิจัยซึ่งเป็นบุคลากรในหน่วยงานนี้จึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงแนวโน้มการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างในทศวรรษหน้า (2540-2549) ว่าควรจะมีทิศทางไปในทางใด ในช่วงเวลา 10 ปีข้างหน้า หรือในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 และ 9 และในช่วงนี้เป็นช่วงใกล้จะหมดแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 7 (2535-2539) ดังนั้นเพื่อนำผลการวิจัยที่ได้มาประกอบในการวางแผนในการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างได้อย่างเหมาะสมต่อไป

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการศึกษา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) มุ่งศึกษาและรวบรวมความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวโน้มการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างในทศวรรษหน้า (พ.ศ.2540-2549) โดยใช้กระบวนการวิจัยแบบเทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การเลือกประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การเลือกประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ทำการเลือกประชากรที่เป็นผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่าง โดยกำหนดให้มีคุณสมบัติตามข้อใดข้อหนึ่งดังนี้

1.1 เป็นบุคคลที่ทำงานที่บริหารในระดับกรม กอง ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่าง โดยมาจากกรมอาชีวศึกษา กรมสามัญศึกษา กรมการศึกษานอกโรงเรียน กรมวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานและคณะกรรมการการศึกษาเอกชน และสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

1.2 เป็นนักวิชาการที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่าง หรือมีประสบการณ์ในการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่าง ได้แก่ นักวิชาการจากมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ สถาบันราชภัฏ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล

1.3 เป็นผู้บริหารวิทยาลัยสารพัดช่างที่มีประสบการณ์ 5 ปีขึ้นไป

1.4 ผู้บริหารสถานประกอบการอุตสาหกรรมที่มีประสบการณ์ 3 ปีขึ้นไป

2. กลุ่มตัวอย่าง เลือกกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้แบบเจาะจงและแบบลูกโซ่ (Purpose and Snowball Sampling)

3. จากเกณฑ์ที่กำหนดข้างต้น ผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญที่ทรงคุณวุฒิแบบเจาะจง จำนวน 7 คน (ดูรายชื่อที่ภาคผนวก ก.) และให้เป็นผู้เสนอรายชื่อผู้เชี่ยวชาญทางการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างที่มีคุณสมบัติเป็นผู้บริหารระดับกรม กอง เป็นนักวิชาการและเป็นผู้บริหารสถานศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่าง ท่านละ 25 คน

4. ผู้วิจัยไปติดต่อกับผู้เชี่ยวชาญทั้ง 7 ท่านพร้อมกับหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเสนอรายชื่อผู้เชี่ยวชาญจากบัณฑิตศึกษา เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์และขั้นตอนของการวิจัยให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 7 ท่านทราบด้วยตนเอง ซึ่งได้รับความอนุเคราะห์เป็นอย่างดีจากท่านผู้เชี่ยวชาญและผู้วิจัยได้ขอให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 7 ท่าน ได้เสนอรายชื่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อร่วมในการวิจัยครั้งนี้ ท่านละ 25 ท่าน โดยกรอกลงในแบบเสนอรายชื่อที่ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้น

5. ผู้วิจัยนำรายชื่อที่ได้รับการเสนอมาจัดเรียงลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย โดยผู้วิจัยคัดเลือกเฉพาะผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อซ้ำด้วยความถี่ตั้งแต่ 3 ขึ้นไป เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมที่สุดจำนวน 20 คน เป็นผู้เชี่ยวชาญในการวิจัยครั้งนี้ (ดูรายชื่อที่ภาคผนวก ข.)

6. ผู้วิจัยเลือกผู้เชี่ยวชาญในกลุ่มที่ 4 คือกลุ่มผู้บริหารสถานประกอบการอุตสาหกรรมแบบเจาะจง จำนวน 3 คน รวมจำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด 30 คน (ดูรายชื่อที่ภาคผนวก ค.)

7. ผู้วิจัยได้ติดต่อกับผู้เชี่ยวชาญทั้ง 30 ท่าน เมื่อสอบถามความสมัครใจในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวและเพื่อเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการวิจัยครั้งนี้ด้วย และทุกท่านยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญตอบแบบสอบถามด้วยความสมัครใจ

8. ผู้วิจัยได้ทำหนังสือเรียนเชิญให้ผู้เชี่ยวชาญอย่างเป็นทางการจากบัณฑิตศึกษาให้ผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยการศึกษารายละเอียดต่าง ๆ คือ

1. การศึกษารวบรวมข้อมูลพื้นฐาน ดำเนินการดังนี้

1.1 ศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎี รายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างและเทคนิคเผลพาย จากเอกสาร วารสาร หนังสือ วิทยานิพนธ์ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.2 สัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 ท่าน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญที่ทรงคุณวุฒิในกลุ่มแรก โดยให้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างในทศวรรษหน้า (พ.ศ.2540-2549) เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างกรอบของแบบสอบถามรอบที่ 1)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นเครื่องมือตามวิธีการวิจัยแบบเทคนิคเผลพาย โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยทำขึ้น มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.1 แบบสอบถามรอบที่ 1 ให้นำข้อมูลจากการศึกษารวบรวมข้อมูลพื้นฐานมา กำหนดกรอบในการถามเกี่ยวกับแนวโน้ม การจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างในทศวรรษหน้า (พ.ศ.2540-2549) โดยแบ่งการถามออกเป็นด้านต่าง ๆ ดังนี้

ด้านที่ 1 นโยบาย

ด้านที่ 2 จุดหมาย

ด้านที่ 3 การบริหาร

ด้านที่ 4 หลักสูตร

ด้านที่ 5 คุณลักษณะของครูวิทยาลัยสารพัดช่างที่พึงประสงค์

ด้านที่ 6 สาขาวิชาที่ควรผลิต

จากกรอบการถามด้านต่าง ๆ นั้น เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open Ended Form) และได้มีข้อแสดงความคิดเห็นอื่น ๆ เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมได้ชัด เมื่อสร้างข้อคำถามเสร็จแล้ว ก็นำส่งให้อาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและสำนวนภาษา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข จากนั้นผู้วิจัยได้นำส่งให้ผู้เชี่ยวชาญที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบตามความคิดเห็นของตนเองอย่างอิสระ

2.2 แบบสอบถามรอบที่ 2 ผู้วิจัยได้รวบรวมและวิเคราะห์คำตอบจากแบบสอบถามรอบที่ 1 จากกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำมาสร้างเป็นแบบสอบถามรอบที่ 2 ซึ่งเป็นแบบมาตรา

ส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. 2531 : 189-193) อ้างอิงมาจาก (Linkert, N.D.) ซึ่งแบ่งการตอบของแต่ละข้อออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 โอกาสที่จะเป็นไปได้แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ซึ่งมีความหมายคือ

- 5 หมายถึง แนวโน้มนั้นมีโอกาสที่จะเป็นไปได้มากที่สุด
- 4 หมายถึง แนวโน้มนั้นมีโอกาสที่จะเป็นไปได้มาก
- 3 หมายถึง แนวโน้มนั้นมีโอกาสที่จะเป็นไปได้ปานกลาง
- 2 หมายถึง แนวโน้มนั้นมีโอกาสที่จะเป็นไปได้น้อย
- 1 หมายถึง แนวโน้มนั้นมีโอกาสที่จะเป็นไปได้น้อยที่สุด

ส่วนที่ 2 ประเภทอนาคตภาพแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

อนาคตภาพที่พึงประสงค์ หมายถึง ถ้าแนวโน้มนั้นเกิดขึ้นจริงในช่วง พ.ศ.

2540-2549 แนวโน้มจะเป็นสิ่งที่ดีต่อวิทยาลัยสารพัดช่าง

อนาคตภาพที่ไม่พึงประสงค์ หมายถึง ถ้าแนวโน้มนั้นเกิดขึ้นจริงในช่วง พ.ศ.

2540-2549 แนวโน้มจะเป็นสิ่งที่ไม่ดีต่อวิทยาลัยสารพัดช่าง จากนั้นนำแบบสอบถามไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข เมื่อเสร็จเรียบร้อยแล้วจึงนำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญที่เป็นกลุ่มตัวอย่างชุดเดิมตอบ โดยให้นำบันทึกคะแนนในแต่ละข้ออย่างอิสระ

2.3 แบบสอบถามรอบที่ 3 นำคำตอบในรอบที่ 2 มาคำนวณหาค่ามัธยฐาน (Median)

ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) ค่าฐานนิยม (Mode) และผลต่างระหว่างค่ามัธยฐานกับฐานนิยมในแต่ละข้อ และหาตำแหน่งของอนาคตภาพ แล้วสร้างแบบสอบถามรอบที่ 3 เหมือนรอบที่ 2 เพียงแต่เพิ่มค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ตำแหน่งที่ผู้เชี่ยวชาญท่านนั้น ๆ ตอบในรอบที่ 2 ลงไป และเพิ่มช่วงเหตุผลสำหรับในกรณีที่คำตอบเดิมแตกต่างไปจากความคิดเห็นของกลุ่ม จากนั้นนำให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบและนำมาปรับปรุงแก้ไขเสร็จเรียบร้อยแล้วจึงนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบอีกครั้ง

การตอบแบบสอบถามรอบนี้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านจะทราบว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกันหรือไม่ แตกต่างไปจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดเพียงไร และจะได้พิจารณาว่าเห็นด้วยกับความสอดคล้องของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญท่านอื่น ๆ หรือไม่ หากไม่เห็นด้วยก็ให้แสดงเหตุผลประกอบคำตอบเดิมหรือไม่ที่อยู่นอกพิสัยระหว่างควอไทล์นั้น

แบบสอบถามรอบที่ 3 เป็นรอบสุดท้ายของการวิจัย จากนั้นก็คำนวณมัธยฐาน ค่าฐานนิยม ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ และผลต่างระหว่างค่ามัธยฐานกับฐานนิยม แล้วแปลผล จากคำตอบในรอบนี้ สรุปแนวโน้มของการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2540-2549)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และเข้าชี้แจงรายละเอียดกับผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการวิจัยด้วยตนเอง เพื่อขอความสมัครใจการตอบแบบสอบถามของผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่าน ดังนี้

1. ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามรอบที่ 1 ซึ่งเป็นแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับแนวโน้มการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2540-2549) จำนวน 6 ข้อ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญที่สมัครใจในการตอบจำนวน 30 ฉบับ โดยเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง และนำส่งทางไปรษณีย์ ซึ่งได้จัดส่งแบบสอบถามตั้งแต่วันที่ 10 ตุลาคม 2537 และเก็บกลับมาได้ 28 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 93.33 เมื่อวันที่ 12 มกราคม 2538 รวมเวลาที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในรอบที่ 1 ทั้งหมด 93 วัน

2. แบบสอบถามรอบที่ 2 ผู้วิจัยรวบรวมความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ได้จากการตอบรอบที่ 1 นำมาสร้างแบบสอบถามชุดใหม่เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ และอนาคตที่พึงประสงค์กับไม่พึงประสงค์ จำนวน 172 ข้อ จากนั้นนำไปให้ที่ปรึกษาตรวจสอบความเหมาะสมครอบคลุมกรอบที่กำหนดไว้และแก้ไข แล้วจึงนำไปให้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญให้อันดับความสำคัญและคิดว่าเป็นไปได้ในอนาคตของแต่ละข้อความจำนวน 28 ฉบับ ตั้งแต่วันที่ 23 เมษายน 2538 และรวบรวมกลับมาได้ทั้งสิ้น 26 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 92.85 เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2538 รวมเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในรอบที่ 2 ทั้งหมด 68 วัน

3. แบบสอบถามรอบที่ 3 เพื่อต้องการให้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญได้ทราบผลการตอบแบบสอบถามในรอบที่ 2 ที่เกี่ยวกับความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญโดยแต่ละท่านได้มีโอกาสตรวจคำตอบของตนเองและยืนยันการตัดสินใจอีกครั้ง แบบสอบถามรอบที่ 3 นี้ จะมีข้อความเหมือนแบบสอบถามรอบที่ 2 เพียงแต่มีตำแหน่งมัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ รวมทั้งตำแหน่งที่

ผู้เชี่ยวชาญท่านนั้น ๆ ตอบในรอบที่ 2 เพื่อนำกลับไปทบทวนและให้เหตุผลต่างแตกต่างจากกลุ่ม ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามในรอบที่ 3 จำนวน 26 ฉบับ ตั้งแต่วันที่ 20 กรกฎาคม 2538 และ รวบรวมกลับมาได้ทั้งสิ้น 26 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 เมื่อวันที่ 3 กันยายน 2538 รวมเวลา ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในรอบที่ 3 ทั้งสิ้น 43 วัน

รวมเวลาผู้วิจัยใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นแบบสอบถามทั้ง 3 รอบ เป็นเวลา รวมทั้งสิ้น 204 วัน

สำหรับแบบสอบถามที่ได้รับไม่ครบเนื่องจาก ในช่วงดังกล่าวมีผู้เชี่ยวชาญบางท่านจะ ปลดเกษียณและไปราชการต่างประเทศทำให้ไม่มีเวลาในการตอบแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้ให้ เวลาในการตอบแบบสอบถามพอสมควร ดังนั้นผู้วิจัยจึงตัดข้อมูลบางข้อมูลออกโดยข้อมูลที่ได้รับ ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามรอบที่ 1 ซึ่งเป็นแบบ สอบถามแบบปลายเปิดให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวโน้มการจัดการศึกษาของ วิทยาลัยสารพัดช่างในทศวรรษหน้า (พ.ศ.2540-2549) แล้ววิเคราะห์เนื้อเรื่องจากรอบที่ 1 เป็นรอบที่ 2 ในแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และเพิ่มช่องอนาคตภาพลงไปด้วยจากคำ ตอบที่ได้ในรอบที่ 2 นำมาวิเคราะห์หาค่ามัธยฐาน ค่าพิสัย ระหว่างควอไทล์แล้วแสดงค่ามัธยฐาน ค่าพิสัย ระหว่างควอไทล์และตำแหน่งที่ผู้เชี่ยวชาญท่านนั้นตอบในรอบที่ 2 ของแต่ละข้อความ เป็นแบบสอบถามรอบที่ 3 จากคำตอบในรอบที่ 3 ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์หาค่ามัธยฐาน ค่าฐาน นิยม ค่าพิสัย ระหว่างควอไทล์และผลต่างระหว่างค่ามัธยฐานกับค่าฐานนิยม

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่ามัธยฐาน (Median)
2. ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range)
3. ค่าฐานนิยม (Mode)

4. ค่าร้อยละ (Percent)

จากคำตอบที่ได้ในรอบที่ 3 นี้ ผู้วิจัยจะนำมาวิเคราะห์หาค่ามัธยฐาน พิสัยระหว่างควอไทล์ ค่าฐานนิยม และค่าร้อยละ ดังนี้

1. ค่ามัธยฐาน (Median) หมายถึง ข้อมูลที่อยู่ตรงกลางของข้อมูลทั้งหมด เมื่อได้จัดเรียงลำดับแล้ว การคำนวณค่ามัธยฐานของแต่ละข้อความใช้สูตรดังนี้ (กานดา พูนลาภทวี. 2530 : 48)

$$MDN = Lo + I \frac{(N/2 - CF)}{F}$$

Lo	คือ	ขีดจำกัดล่างที่แท้จริงของคะแนนในชั้นที่มีมัธยฐาน
I	คือ	อันตรภาคชั้น
N	คือ	จำนวนข้อมูลทั้งหมด
CF	คือ	ความถี่สะสมจากคะแนนต่ำสุดถึงคะแนนที่เป็นขีดจำกัดบนของคะแนนในชั้นก่อนชั้นที่มีมัธยฐาน
F	คือ	ความถี่ของคะแนนในชั้นที่มีมัธยฐาน

จากแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ให้นักคะแนนเป็น 5 ระดับคือ

- 5 หมายถึง เห็นด้วยกับข้อความนั้นมากหรือข้อความนั้นเป็นไปได้มากที่สุด
- 4 หมายถึง เห็นด้วยกับข้อความนั้นมากหรือข้อความนั้นเป็นไปได้มาก
- 3 หมายถึง เห็นด้วยกับข้อความนั้นมากหรือข้อความนั้นเป็นไปได้ปานกลาง
- 2 หมายถึง เห็นด้วยกับข้อความนั้นมากหรือข้อความนั้นเป็นไปได้น้อย
- 1 หมายถึง เห็นด้วยกับข้อความนั้นมากหรือข้อความนั้นเป็นไปได้น้อยที่สุด

ค่ามัธยฐานที่คำนวณได้จากคำตอบของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญนำมาแปลความหมายตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ดังนี้ (Best. 1981 : 179-187)

ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 4.50-5.00 หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับข้อความนั้นมากที่สุด หรือข้อความนั้นเป็นไปได้มากที่สุด

ค่ามัธยฐานอยู่ระหว่าง 3.50-4.49 หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับข้อความนั้นมาก หรือข้อความนั้นเป็นไปได้มาก

ค่ามัธยฐานอยู่ระหว่าง 2.50-3.49 หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับข้อความนั้นปานกลาง หรือข้อความนั้นเป็นไปได้ปานกลาง

ค่ามัธยฐานอยู่ระหว่าง 1.50-2.49 หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับข้อความนั้นน้อย หรือข้อความนั้นเป็นไปได้น้อย

ค่ามัธยฐานอยู่ระหว่าง 1.50 หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับข้อความนั้นน้อยที่สุด หรือข้อความนั้นเป็นไปได้น้อยที่สุด

2. ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) คือ ค่าความแตกต่างระหว่างควอไทล์ที่ 3 กับควอไทล์ที่ 1 ของแต่ละข้อความ ใช้สูตรดังนี้ (กานดา พูนลาภทวี. 2530 : 63)

$$Q_1 = L_o + I \frac{(N/4 - F_1)}{F_2 - F_1}$$

$$Q_3 = L_o + I \frac{(3N/4 - F_1)}{F_2 - F_1}$$

L_o คือ จิตจกัฒล่ำงจรงของชั้นที่มืควอไลท์ที่ต่องการทราบค่าอยู่

I คือ อันตรภาคลชั้น

N คือ จำนวนข้อมูลท้งหมด

F_1 คือ ความถี่สะสมของชั้นที่อยู่ข้างควอไทล์ แต่เป็นชั้นที่มีค่าน้อยกว่า

F_2 คือ ความถี่สะสมชั้นควอไทล์

ผู้วิจัยคำนวณหาค่าพิสัยระหว่างควอไทล์โดยการคำนวณหาค่าความแตกต่างระหว่างควอไทล์ที่ 3 กับควอไทล์ที่ 1 ถ้าข้อความใดมีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ไม่มากกว่า 1.50 แสดงว่าความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อข้อความนั้นสอดคล้องกัน และถ้าค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของข้อความใดมีค่ามากกว่า 1.50 แสดงว่าความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อข้อความนั้นไม่สอดคล้องกัน

3. ค่าฐานนิยม (Mode) หมายถึง อันดับคะแนนที่มีความถี่มากที่สุด การคำนวณหา
ค่าฐานนิยมของแต่ละข้อความใช้สูตรดังนี้ (กานดา พุนลาภทวี. 2530 : 31)

$$Mo = Lo + I \frac{(\Delta_1)}{(\Delta_1 + \Delta_2)}$$

Lo คือ จีตกต่ำล่างจริงของคะแนนขั้นที่มีฐานนิยมอยู่

I คือ อัตรากาชั้น

Δ_1 คือ ผลต่างของความถี่ของขั้นที่มีฐานนิยมตกอยู่ขั้นที่อยู่ติดกัน ซึ่งมีข้อมูล
ต่ำกว่า ($\Delta_1 = F_1 - F_0$)

Δ_2 คือ ผลต่างของความถี่ของขั้นที่มีฐานนิยมตกอยู่ขั้นที่อยู่ติดกัน ซึ่งมีข้อมูล
สูงกว่า ($\Delta_2 = F_1 - F_2$)

ผู้วิจัยหาค่าฐานนิยมของแต่ละข้อคำถามโดยการหาค่าความถี่สูงสุดของระดับคะแนน
ของแต่ละข้อคำถาม ที่มีระดับคะแนนจาก 1-5 โดยใช้สูตรดังกล่าว แต่ในกรณีที่มีความถี่สูงสุด
ของระดับคะแนนเท่ากันจะถือว่าระดับคะแนนทั้งสองนั้นเป็นฐานนิยม

4. ผลต่างระหว่างค่ามัธยฐานกับฐานนิยม

เมื่อคำนวณหาค่ามัธยฐานและฐานนิยมของแต่ละข้อคำถามแล้ว ผู้วิจัยจะนำมาหาค่า
ผลต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยมของแต่ละข้อคำถามเพื่อเป็นการสนับสนุนความสอดคล้องกัน
ของความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ โดยที่ผู้วิจัยกำหนดว่าค่าของความแตกต่างระหว่าง
ค่ามัธยฐานและค่าฐานนิยมมีค่าไม่เกิน 1.00 จึงจะถือว่า ความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่มี
ต่อข้อความนั้นสอดคล้องกันกับข้อคำถามนั้น

5. การพิจารณาของแนวโน้ม การกำหนดว่าแนวโน้มเป็นอนาคตที่พึงประสงค์หรือไม่
พึงประสงค์ ผู้วิจัยได้ตั้งเกณฑ์ไว้ดังนี้

แนวโน้มที่ผู้เชี่ยวชาญร้อยละ 80 ขึ้นไป เห็นสอดคล้องกันว่าเป็นอนาคตที่พึง
ประสงค์ แสดงว่าแนวโน้มนั้นเป็นอนาคตที่พึงประสงค์

แนวโน้มที่ผู้เชี่ยวชาญร้อยละ 80 ขึ้นไป เห็นสอดคล้องกันว่าเป็นอนาคตที่ไม่พึง
ประสงค์ แสดงว่าแนวโน้มนั้นเป็นอนาคตที่ไม่พึงประสงค์

แนวโน้มที่ผู้เชี่ยวชาญน้อยกว่าร้อยละ 80 เห็นว่าเป็นอนาคตที่พึงประสงค์หรืออนาคตภาพที่ไม่พึงประสงค์ แสดงว่าแนวโน้มที่ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นที่ไม่สอดคล้องกันและไม่สามารถสรุปได้ว่าเป็นอนาคตภาพทางใด

ผู้วิจัยจะนำเอาข้อความที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันทั้งในด้านมาตรฐานพิสัยระหว่างควอไทล์ ฐานนิยม และอนาคตภาพ โดยนำเอาข้อความแนวโน้มที่มีค่ามาตรฐานตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป มาสรุปเป็นความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างในทศวรรษหน้า (พ.ศ.2540-2549) ดำเนินการต่อไป

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องแนวโน้มการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2540-2549) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวโน้มการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างในทศวรรษหน้า ตามแนวความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในด้าน นโยบาย จุดหมาย การบริหาร หลักสูตร คุณลักษณะของครู สาขาวิชาที่ควรผลิตและคุณลักษณะของนักศึกษาที่ควรผลิต โดยใช้วิธีการวิจัยแบบเทคนิคเดลฟาย ซึ่งจะได้ความคิดเห็นที่สอดคล้องกันของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการคำนวณหาค่ามัธยฐาน ฐานนิยม ผลต่างระหว่างค่ามัธยฐานกับฐานนิยม และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ รวมทั้งพิจารณาความเป็นไปได้ของแนวโน้มความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญและอนาคตภาพของแต่ละข้อที่เป็นความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากรจำนวน 26 ท่าน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้นำเสนอในรูปแบบของตารางและความเรียงจำแนกตามหัวข้อต่อไปนี้

1. แนวโน้มการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างในทศวรรษหน้าในด้านนโยบาย
การจัดการศึกษา ปรากฏในตารางที่ 3
2. แนวโน้มการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างในทศวรรษหน้าในด้านจุดมุ่งหมาย
การจัดการศึกษา ปรากฏในตารางที่ 4
3. แนวโน้มการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างในทศวรรษหน้าด้านการบริหาร
การจัดการศึกษา ปรากฏในตารางที่ 5
4. แนวโน้มการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างในทศวรรษหน้าในด้านหลักสูตร
การจัดการศึกษา ปรากฏในตารางที่ 6
5. แนวโน้มการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างในทศวรรษหน้าในด้านคุณลักษณะ
ของครูที่พึงประสงค์ ปรากฏในตารางที่ 7
6. แนวโน้มการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างในทศวรรษหน้าในด้านสาขาวิชา
ที่ควรผลิต ปรากฏในตารางที่ 8

7. แนวโน้มการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างในทศวรรษหน้าในด้านคุณลักษณะ
ของนักศึกษาที่ควรผลิต ปรากฏในตารางที่ 9

เกณฑ์การพิจารณาความเป็นไปได้ของแนวโน้มความสอดคล้องของความคิดเห็นของกลุ่ม
ผู้เชี่ยวชาญ ทิศทางของแนวโน้มว่าจะเป็นอนาคตที่พึงประสงค์ ดูรายละเอียดได้จากบทที่ 3
ประกอบกับแบบสอบถามและตารางในภาคผนวก

ตาราง 3 แสดงแนวโน้มการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างในทศวรรษที่ผ่านมาด้านนโยบายการจัดการศึกษา

ลำดับ ที่	ข้อที่	มัธยมศึกษา	ฐานนิยม	ฐานนิยม-มัธยมศึกษา	พิสัยระหว่างควอร์ไทล์	ความเป็นไปได้ ของแนวโน้ม	ความสอดคล้อง ของผู้เชี่ยวชาญ	อนาคตภาพ
1	11	4.81	4.92	0.11	0.75	มากที่สุด	สอดคล้อง	พึงประสงค์
2	3	4.81	4.88	0.07	0.73	มากที่สุด	สอดคล้อง	พึงประสงค์
3	1	4.77	4.9	0.13	0.88	มากที่สุด	สอดคล้อง	พึงประสงค์
4	4	4.77	4.85	0.08	0.82	มากที่สุด	สอดคล้อง	พึงประสงค์
5	6	4.73	4.91	0.18	1.24	มากที่สุด	สอดคล้อง	พึงประสงค์
6	2	4.73	4.87	0.14	0.97	มากที่สุด	สอดคล้อง	พึงประสงค์
7	14	4.68	4.92	0.24	1.45	มากที่สุด	สอดคล้อง	พึงประสงค์
8	20	4.68	4.88	0.2	1.18	มากที่สุด	สอดคล้อง	พึงประสงค์
9	12	4.68	4.83	0.15	1.03	มากที่สุด	สอดคล้อง	พึงประสงค์
10	22	4.57	4.89	0.32	1.62	มากที่สุด	ไม่สอดคล้อง	พึงประสงค์
11	18	4.57	4.83	0.26	1.32	มากที่สุด	สอดคล้อง	พึงประสงค์
12	5	4.57	4.8	0.23	0.22	มากที่สุด	สอดคล้อง	พึงประสงค์
13	15	4.41	4.64	0.23	1.14	มาก	สอดคล้อง	พึงประสงค์

ลำดับ ที่	ข้อที่	มาตรฐาน	ฐานนิยม	ฐานนิยม-มัธยฐาน	พิสัยระหว่างควอไทล์	ความเป็นไปได้ ของแฉวโรม	ความสอดคล้อง ของผู้เชี่ยวชาญ	อนาคตภาพ
14	16	4.41	4.64	0.23	1.14	มาก	สอดคล้อง	พึงประสงค์
15	21	4.31	4.65	0.34	1.35	มาก	สอดคล้อง	พึงประสงค์
16	19	4.31	4.5	0.31	1.18	มาก	สอดคล้อง	พึงประสงค์
17	13	4.22	4.35	0.13	1.22	มาก	สอดคล้อง	พึงประสงค์
18	8	4.2	4.57	0.37	1.45	มาก	ไม่สอดคล้อง	พึงประสงค์
19	23	4.1	4.6	0.5	1.77	มาก	สอดคล้อง	พึงประสงค์
20	10	4.1	4.3	0.2	1.36	มาก	สอดคล้อง	พึงประสงค์
21	9	3.9	4.75	0.15	1.35	มาก	สอดคล้อง	พึงประสงค์
22	7	3.72	4.75	0.03	1.51	มากที่สุด	ไม่สอดคล้อง	พึงประสงค์
23	17	3.5	4.3	0	1.3	มาก	สอดคล้อง	พึงประสงค์

จากตารางที่ 3 พบว่าแนวโน้มการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างในทศวรรษหน้า ในด้านนโยบายการจัดการศึกษา ที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันและเป็นแนวโน้มที่เป็นไปได้และพึงประสงค์เรียงจากค่ามัธยฐานสูงสุดลงมา มีทั้งหมด 23 ข้อ เป็นแนวโน้มที่สอดคล้องกันและเป็นไปได้มากที่สุด 11 ข้อ และไม่สอดคล้องกัน 1 ข้อ เป็นแนวโน้มที่สอดคล้องกันและเป็นไปได้มาก 9 ข้อ และไม่สอดคล้อง 2 ข้อ และเป็นแนวโน้มที่พึงประสงค์ทุกข้อ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

แนวโน้มที่สอดคล้องกันเป็นไปได้มากที่สุดและพึงประสงค์

ข้อที่ 11. จัดการศึกษาที่เน้นการศึกษาดลตลอดชีวิต (ค่ามัธยฐาน 4.81)

ข้อที่ 3. หลักสูตรวิชาชีพพระยาศาสตร์สามารถสะสมหน่วยกิตเพื่อเทียบโอนหรือต่อยอดในหลักสูตรวิชาชีพที่สูงขึ้นได้ (ค่ามัธยฐาน 4.81)

ข้อที่ 1. จัดการศึกษาด้านวิชาชีพให้กับประชาชนทุกระดับเพื่อสนองกับความต้องการของประชาชน (ค่ามัธยฐาน 4.77)

ข้อที่ 4. จัดการศึกษาที่มุ่งเน้นด้านทักษะเฉพาะสาขาวิชาชีพนั้น ๆ (ค่ามัธยฐาน 4.77)

ข้อที่ 6. จัดการศึกษาที่เน้นความเชื่อมโยงต่อเนื่องสามารถถ่ายโอนผลการเรียนแต่ละหลักสูตร (ค่ามัธยฐาน 4.73)

ข้อที่ 2. จัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยาศาสตร์และจัดการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ทั้งในระบบและนอกระบบหรือสูงกว่า (ค่ามัธยฐาน 4.73)

ข้อที่ 14. ร่วมมือกับองค์กรในภาคเอกชนทั้งในและนอกประเทศเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (ค่ามัธยฐาน 4.68)

ข้อที่ 20. จัดการศึกษาเพื่อให้วิทยาลัยสารพัดช่างเป็นผู้นำในด้านวิชาชีพในท้องถิ่นมีความพร้อมที่จะให้บริการวิชาชีพแก่ชุมชน (ค่ามัธยฐาน 4.68)

ข้อที่ 12. จัดการศึกษาให้ทันสมัยในด้านวิทยาการสื่อสารและเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้ (ค่ามัธยฐาน 4.68)

ข้อที่ 18. จัดการศึกษาที่มุ่งเน้นให้มีความรู้ ทักษะ ให้สอดคล้องกับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี (ค่ามัธยฐาน 4.57)

ข้อที่ 5. จัดการศึกษาที่ทันต่อเทคโนโลยีและความเปลี่ยนแปลงของสังคมในปัจจุบัน (ค่ามัธยฐาน 4.57)

แนวร่วมที่ไม่สอดคล้องกันแต่เป็นไปได้มากที่สุดและพึงประสงค์

ข้อที่ 22. ขั้นตอนในการพิจารณาอนุมัติงบประมาณต่าง ๆ ควรจะต้องได้รับการปรับปรุงเพื่อให้ความรวดเร็วยิ่งขึ้นในการจัดหาพัฒนาปรับปรุงเครื่องมือเครื่องจักรในการศึกษา (คำมัชยฐาน 4.57)

แนวร่วมที่ไม่สอดคล้องกันแต่เป็นไปได้มากและพึงประสงค์

ข้อที่ 15. ภาวะเบี่ยงบางอย่างจะต้องได้รับการแก้ไขเพื่อให้การจัดการศึกษาดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ (คำมัชยฐาน 4.41)

ข้อที่ 16. จัดการศึกษาที่ส่งเสริมให้บุคลากร ประดิษฐ์ คิดค้น ดัดแปลง และพัฒนาเทคโนโลยีใหม่มาใช้ในห้องเรียนได้เหมาะสม (คำมัชยฐาน 4.41)

ข้อที่ 21. จัดการศึกษาเพื่อให้วิทยาลัยสารพัดช่างเป็นศูนย์ข้อมูล บริการทางอาชีพทั้งในรูปของศูนย์บริการและหน่วยบริการเคลื่อนที่ (คำมัชยฐาน 4.31)

ข้อที่ 19. จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีนิสัยรักการทำงาน มีศรัทธาและมีจรรยาบรรณในวิชาชีพ ทำงานรวมกันเป็นหมู่คณะได้ (คำมัชยฐาน 4.31)

ข้อที่ 13. มีนโยบายในการจัดการศึกษาที่เด่นชัดสะดวกต่อผู้มาปฏิบัติ (คำมัชยฐาน 4.22)

ข้อที่ 8. การจัดการศึกษาให้มีความอิสระทางด้านวิชาการในแต่ละวิทยาลัยที่มีความพร้อม (คำมัชยฐาน 4.20)

ข้อที่ 10. บุคลากรในวิทยาลัยสารพัดช่างจะต้องจบการศึกษาขั้นต้นระดับปริญญาตรีในสาขาวิชาชีพ (คำมัชยฐาน 4.10)

ข้อที่ 9. พัฒนาคณาจารย์ในวิทยาลัยสารพัดช่างให้มีการศึกษาทั้งในและนอกประเทศ (คำมัชยฐาน 3.90)

ข้อที่ 17. จัดการศึกษาที่เน้นคุณภาพในการศึกษาซึ่งไม่เน้นในการเปิดสถานศึกษาแห่งใหม่เพิ่มอีก (คำมัชยฐาน 3.50)

แนวร่วมที่ไม่สอดคล้องกันแต่เป็นไปได้มากและพึงประสงค์

ข้อที่ 23. จัดการศึกษาที่มีศูนย์สร้างซ่อมและพัฒนาเครื่องมือเครื่องจักรให้คล้ายคลึงกับสถานประกอบการหรือให้ครบวงจร (คำมัชยฐาน 4.10)

ข้อที่ 7. การจัดการศึกษาจะต้องเป็นไปตามการวางแผนที่กำหนดไว้ (ค่ามัธยฐาน 3.72)

ตาราง 4 แสดงแนวโน้มการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างในทศวรรษหน้าทางด้านเจตหมายการจัดการศึกษา

ลำดับ ที่	ข้อที่	มัธยมศึกษา	สถานนิยม	ฐานนิยม-มัธยมศึกษา	พิสัยระหว่างควอไทล์	ความเป็นไปได้ ของแนวโน้ม	ความสอดคล้อง ของผู้เชี่ยวชาญ	อนาคตภาพ
1	14	4.88	4.93	0.05	0.62	มากที่สุด	สอดคล้อง	พึงประสงค์
2	2	4.81	4.92	0.11	1.48	มากที่สุด	สอดคล้อง	พึงประสงค์
3	1	4.81	4.88	0.07	1.46	มากที่สุด	สอดคล้อง	พึงประสงค์
4	16	4.77	4.87	0.1	0.82	มากที่สุด	สอดคล้อง	พึงประสงค์
5	19	4.77	4.85	0.08	0.82	มากที่สุด	สอดคล้อง	พึงประสงค์
6	15	4.73	4.89	0.16	1.03	มากที่สุด	สอดคล้อง	พึงประสงค์
7	21	4.73	4.84	0.11	0.93	มากที่สุด	สอดคล้อง	พึงประสงค์
8	5	4.73	4.82	0.09	0.89	มากที่สุด	สอดคล้อง	พึงประสงค์
9	13	4.68	4.77	0.09	0.94	มากที่สุด	สอดคล้อง	พึงประสงค์
10	17	4.68	4.77	0.09	0.94	มากที่สุด	สอดคล้อง	พึงประสงค์
11	3	4.63	4.84	0.21	1.21	มากที่สุด	สอดคล้อง	พึงประสงค์
12	11	4.63	4.78	0.15	1.06	มากที่สุด	สอดคล้อง	พึงประสงค์
13	24	4.57	4.83	0.26	1.32	มากที่สุด	สอดคล้อง	พึงประสงค์
14	12	4.57	4.8	0.23	1.22	มากที่สุด	สอดคล้อง	พึงประสงค์

ลำดับ ที่	ข้อที่	มัธยมศึกษา ฐานนิยม	ฐานนิยม-มัธยมศึกษา ฐาน	พิสัยระหว่างควอไทล์	ความเป็นเบ้ได้ ของแวนเนอัม	ความสอดคล้อง ของผู้เชี่ยวชาญ	อนาคตภาพ
15	20	4.57	4.76	0.19	1.15	มากที่สุด	พึงประสงค์
16	6	4.57	4.72	0.15	1.08	มากที่สุด	พึงประสงค์
17	22	4.5	4.73	0.23	1.23	มากที่สุด	พึงประสงค์
18	4	4.5	4.68	0.18	1.15	มากที่สุด	พึงประสงค์
19	23	4.5	4.68	0.18	1.15	มากที่สุด	พึงประสงค์
20	10	4.41	4.5	0.09	1.08	มาก	พึงประสงค์
21	7	4.31	4.22	-0.09	0.95	มาก	พึงประสงค์
22	18	4.22	4.37	0.15	1.22	มาก	พึงประสงค์
23	8	3.7	3.87	0.17	1.5	มาก	พึงประสงค์
24	9	3.59	3.26	-0.33	1.43	มาก	พึงประสงค์

จากตารางที่ 4 พบว่าแนวโน้มการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างในทศวรรษหน้า ในด้านจุดหมาย การจัดการศึกษาที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันและเป็นแนวโน้มที่เป็นไปได้และพึงประสงค์เรียงจากคำมัชยฐานสูงสุดลงมาทั้งหมด 24 ข้อ เป็นแนวโน้มที่สอดคล้องกันและเป็นไปได้มากที่สุด 19 ข้อ เป็นแนวโน้มที่สอดคล้องกันและเป็นไปได้มาก 5 ข้อ และเป็นแนวโน้มที่พึงประสงค์ทั้งหมดทุกข้อตั้งรายละเอียดต่อไปนี้

แนวโน้มที่สอดคล้องกันเป็นไปได้อย่างมากที่สุดและพึงประสงค์

ข้อที่ 14. นําผลการเรียนในหลักสูตรวิชาชีพพระยาสันสามารถถ่ายโอนหรือเก็บสะสมเป็นหน่วยการเรียนในระดับสูงขึ้นไป (คำมัชยฐาน 4.88)

ข้อที่ 2. เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะวิชาชีพให้กับผู้เรียนเพื่อออกไปประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสม (คำมัชยฐาน 4.81)

ข้อที่ 1. เปิดโอกาสให้ประชาชนทั่วไปได้ศึกษาวิชาชีพตามความถนัดและความต้องการของผู้เรียน (คำมัชยฐาน 4.81)

ข้อที่ 16. จัดฝึกอบรมวิชาชีพพระยาสัน ๆ และต่อเนื่อง (คำมัชยฐาน 4.77)

ข้อที่ 19. เพื่อตอบสนองนักเรียนที่ขยายโอกาสทางการศึกษาเข้าศึกษาในวิชาชีพที่ตนต้องการได้ (คำมัชยฐาน 4.77)

ข้อที่ 15. ร่วมมือกับสถานประกอบการจัดหลักสูตรให้กับผู้เรียนหรือพนักงานได้ศึกษาเพื่อเข้าทำงานในสถานประกอบการในชุมชนนั้น ๆ ได้เหมาะสม (คำมัชยฐาน 4.73)

ข้อที่ 21. ตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงาน (คำมัชยฐาน 4.73)

ข้อที่ 5. เปิดโอกาสให้กับผู้ที่ไม่มีโอกาสศึกษาในระบบเข้าศึกษาวิชาชีพตามที่ตนถนัดและสนใจ (คำมัชยฐาน 4.73)

ข้อที่ 13. เน้นให้ผู้สอนใช้สื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย (คำมัชยฐาน 4.68)

ข้อที่ 17. จัดการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนประกอบอาชีพอิสระ (คำมัชยฐาน 4.68)

ข้อที่ 3. เพื่อยกระดับความรู้ และทักษะวิชาชีพให้กับผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้นและทันต่อเทคโนโลยี (คำมัชยฐาน 4.63)

ข้อที่ 11. ให้ผู้เรียนนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในชีวิตรได้อย่างเหมาะสม (คำมัชยฐาน 4.63)

ข้อที่ 24. เพื่อฝึกวิชาชีพพร้อมกับหน่วยงานอื่นทั้งภาครัฐและเอกชน (คำมัชยฐาน 4.57)

ข้อที่ 12. มุ่งเน้นให้ผู้เรียนอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
(ค่ามัธยฐาน 4.57)

ข้อที่ 20. รับนักศึกษาทุกระดับโดยไม่ต้องสอบให้สิทธิ์สำหรับผู้ลงทะเบียนก่อนได้
เข้าเรียน (ค่ามัธยฐาน 4.57)

ข้อที่ 6. เพื่อให้ผู้ที่มีอาชีพอยู่แล้วและประสงค์จะเปลี่ยนอาชีพได้มีโอกาสเข้าศึกษา
วิชาชีพนั้น ๆ (ค่ามัธยฐาน 4.57)

ข้อที่ 22. พัฒนาผู้เรียนให้มีนิสัยรักการทำงาน มีความคิดสร้างสรรค์ (ค่ามัธยฐาน
4.50)

ข้อที่ 4. เพื่อพัฒนาผู้เรียนสามารถศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไป (ค่ามัธยฐาน 4.50)

ข้อที่ 23. ตอบสนองต่อผู้เรียนทุกระดับสามารถเลือกเรียนได้ตามความถนัดและ
เหมาะสม (ค่ามัธยฐาน 4.50)

แนวโน้มที่สอดคล้องกันเป็นไปอย่างมากและพึงประสงค์

ข้อที่ 10. ตอบสนองต่อระบบงานอุตสาหกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่ (ค่ามัธยฐาน
4.41)

ข้อที่ 7. เน้นการจัดการศึกษาทางภาคปฏิบัติมากกว่า (ค่ามัธยฐาน 4.31)

ข้อที่ 18. เพื่อทดสอบฝีมือช่างที่ชำนาญร่วมกับสถาบันอื่น (ค่ามัธยฐาน 4.22)

ข้อที่ 8. จัดการศึกษาระบบทางไกล ผู้เรียนไม่ต้องมาเรียน หรือเหมือนกับการเรียน
ของมหาวิทยาลัยเปิด (ค่ามัธยฐาน 3.70)

ข้อที่ 9. เน้นผู้เรียนให้เป็นนักประดิษฐ์มากกว่าผู้ใช้ผลการผลิต (ค่ามัธยฐาน 3.59)

ตาราง 5 แสดงแนวโน้มการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างในทศวรรษหน้าทางด้านการบริหารการจัดการศึกษา

ลำดับ ที่	ข้อที่	มัธยมศึกษา	ฐานนิยม	ฐานนิยม-มัธยมศึกษา	พิสัยระหว่างควอไทล์	ความเป็นไปได้ ของแนวโน้ม	• ความสอดคล้อง ของผู้เชี่ยวชาญ	อนาคตภาพ
1	2	4.77	4.9	0.13	0.88	มากที่สุด	สอดคล้อง	พึงประสงค์
2	7	4.73	4.93	0.2	1.24	มากที่สุด	สอดคล้อง	พึงประสงค์
3	1	4.63	4.81	0.18	1.13	มากที่สุด	สอดคล้อง	พึงประสงค์
4	20	4.63	4.75	0.12	1.4	มากที่สุด	สอดคล้อง	พึงประสงค์
5	11	4.57	4.8	0.23	1.44	มากที่สุด	สอดคล้อง	พึงประสงค์
6	3	4.5	4.77	0.27	1.32	มากที่สุด	สอดคล้อง	พึงประสงค์
7	12	4.5	4.73	0.23	1.23	มากที่สุด	สอดคล้อง	พึงประสงค์
8	18	4.41	4.79	0.38	1.58	มากที่สุด	ไม่สอดคล้อง	พึงประสงค์
9	21	4.41	4.7	0.29	1.29	มาก	สอดคล้อง	พึงประสงค์
10	22	4.41	4.7	0.29	1.29	มาก	สอดคล้อง	พึงประสงค์
11	19	4.41	4.57	0.16	1.14	มาก	สอดคล้อง	พึงประสงค์
12	16	4.33	4.41	0.08	1.11	มาก	สอดคล้อง	พึงประสงค์
13	14	4.31	4.58	0.27	1.25	มาก	สอดคล้อง	พึงประสงค์
14	15	4.25	4.19	-0.06	0.93	มาก	สอดคล้อง	พึงประสงค์

ลำดับ ที่	ข้อที่	มัธยมศึกษา	ฐานนิยม	ฐานนิยม-มัธยมศึกษา	พิสัยระหว่างควอไทล์	ความเป็นไปได้ ของแนวโน้ม	ความสอดคล้อง ของผู้เชี่ยวชาญ	อนาคตภาพ
15	4	4.22	4.37	0.15	1.22	มาก	สอดคล้อง	พึงประสงค์
16	6	4.2	4.5	0.3	1.3	มาก	สอดคล้อง	พึงประสงค์
17	24	4.1	4.33	0.23	1.37	มาก	สอดคล้อง	พึงประสงค์
18	17	4.05	4.68	0.63	2.12	มาก	ไม่สอดคล้อง	พึงประสงค์
19	9	4.05	4.5	0.45	1.57	มาก	ไม่สอดคล้อง	พึงประสงค์
20	13	4	4.16	0.16	1.43	มาก	สอดคล้อง	พึงประสงค์
21	8	4	4.11	0.11	1.2	มาก	สอดคล้อง	พึงประสงค์
22	5	4	4.1	0.1	1.4	มาก	สอดคล้อง	พึงประสงค์
23	10	3.75	3.5	-0.25	1.64	มาก	ไม่สอดคล้อง	พึงประสงค์
24	23	3	3	0	2	ปานกลาง	ไม่สอดคล้อง	พึงประสงค์

จากตารางที่ 5 พบว่าแนวโน้มการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างในทศวรรษหน้า ในด้านการบริหารการจัดการศึกษาที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันและเป็นแนวโน้มที่เป็นไปได้และพึงประสงค์เรียงจากค่ามัชยฐานสูงสุดลงมามีทั้งหมด 24 ข้อ เป็นแนวโน้มที่สอดคล้องกันและเป็นไปได้มากที่สุด 7 ข้อ ไม่สอดคล้องกัน 1 ข้อ เป็นแนวโน้มที่สอดคล้องกันและเป็นไปได้มาก 12 ข้อ ไม่สอดคล้องกัน 3 ข้อ และเป็นแนวโน้มที่สอดคล้องกันและเป็นไปได้ปานกลาง 1 ข้อ และทั้งหมดเป็นแนวโน้มที่พึงประสงค์ทุกข้อดังรายละเอียดต่อไปนี้

แนวโน้มที่สอดคล้องกันเป็นไปได้มากที่สุดและพึงประสงค์

ข้อที่ 2. นำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารงานการศึกษาที่ทันสมัย เช่นการใช้สื่อต่าง ๆ (ค่ามัชยฐาน 4.77)

ข้อที่ 7. นำระบบสารสนเทศที่ทันสมัยมาใช้ในวิทยาลัยสารพัดช่าง (ค่ามัชยฐาน 4.73)

ข้อที่ 1. กระจายอำนาจในการบริหารในระดับท้องถิ่นมากขึ้นและสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน (ค่ามัชยฐาน 4.63)

ข้อที่ 20. ครู-อาจารย์สามารถพัฒนาทางวิชาการได้มากขึ้นและได้ตำแหน่งทางวิชาการเพื่อเผยแพร่ผลงานและป้องกันปัญหาสมองไหล (ค่ามัชยฐาน 4.63)

ข้อที่ 11. ครู-อาจารย์ได้รับการพัฒนาทั้งในด้านวิชาชีพเฉพาะสาขาและด้านอื่น ๆ ให้ทันต่อเทคโนโลยี (ค่ามัชยฐาน 4.57)

ข้อที่ 3. ร่วมมือกับหน่วยงานอื่นทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อจัดระบบการบริหารงานการศึกษา (ค่ามัชยฐาน 4.50)

ข้อที่ 12. ครู-อาจารย์ได้รับการส่งเสริมให้ศึกษาต่อในระดับสูงทั้งในและนอกประเทศ (ค่ามัชยฐาน 4.50)

แนวโน้มที่ไม่สอดคล้องกันเป็นไปได้มากที่สุดและพึงประสงค์

ข้อที่ 18. ครู-อาจารย์จะต้องเพียงพอต่อการจัดการศึกษาและมีความชำนาญในด้านวิชาชีพนั้น (ค่ามัชยฐาน 4.41)

แนวโน้มที่สอดคล้องกันเป็นไปได้มากและพึงประสงค์

ข้อที่ 21. ครู-อาจารย์ที่มีความสามารถจะต้องได้รับการพิจารณาตำแหน่งที่สูงขึ้นโดยไม่มีขีดความอาวุโส (ค่ามัชยฐาน 4.41)

ข้อที่ 22. ระบบการบริหารในการจัดการศึกษาจะต้องได้รับการแก้ไขให้เหมาะสมกับ

สภาพการเปลี่ยนแปลง (คำมัชยฐาน 4.41)

ข้อที่ 19. ส่งเสริมอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและแก้ไขปัญหาคาราคาซังทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (คำมัชยฐาน 4.41)

ข้อที่ 16. เน้นการพัฒนาคุณภาพของวิทยาลัยสารพัดช่างที่มีอยู่ให้ทันต่อเทคโนโลยีในทุก ๆ ด้าน (คำมัชยฐาน 4.33)

ข้อที่ 14. ค่าลงทะเบียนเรียนทุกหลักสูตรจะต้องปรับปรุงให้เหมาะสมกับสภาพของสังคมเปลี่ยนไป (คำมัชยฐาน 4.31)

ข้อที่ 15. ตอบสนองต่อระบบอุตสาหกรรมและเน้นการศึกษาเพื่อประกอบอาชีพอิสระ (คำมัชยฐาน 4.22)

ข้อที่ 4. ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างจริงจังและต่อเนื่อง (คำมัชยฐาน 4.22)

ข้อที่ 6. การบริหารงานจะต้องมีการวางแผนล่วงหน้าเพื่อป้องกันการแก้ไขปัญหาล่าช้า (คำมัชยฐาน 4.20)

ข้อที่ 24. ครู-อาจารย์ได้รับการส่งเสริมในการทำวิจัยหารูปแบบต่าง ๆ ในการจัดการศึกษาเพื่อความเหมาะสมและเป็นผลงานที่เสนอความดีได้ (คำมัชยฐาน 4.10)

ข้อที่ 13. การจัดสรรงบประมาณให้กับวิทยาลัยสารพัดช่างควรจะได้รับมากขึ้นทุก ๆ ด้านและมีงบประมาณ (คำมัชยฐาน 4.00)

ข้อที่ 8. การวางแผนจะต้องได้มาจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องหลายฝ่าย วิเคราะห์วิจัยหลายด้าน (คำมัชยฐาน 4.00)

ข้อที่ 5. พัฒนาแผนการบริหารงานทุก ๆ 3 ปี เพื่อให้ตอบสนองและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง (คำมัชยฐาน 4.00)

แนวโน้มที่มสอดคล้องกันเป็นไปได้มากและพึงประสงค์

ข้อที่ 17. ให้วิทยาลัยสารพัดช่างจัดการเรียนการสอนให้ครบทุกกิจกรรม เพื่อสนองตอบกับความต้องการ (คำมัชยฐาน 4.05)

ข้อที่ 9. พัฒนาคู่มือและระบบการบริหารเพื่อความสะดวกและรวดเร็วในการบริหาร (คำมัชยฐาน 4.05)

ข้อที่ 10. ครู-อาจารย์ทุกคนจะต้องมีใบประกอบอาชีพครูในสาขาวิชาที่พ
(ค่ามัธยฐาน 3.75)

แนวนั้นที่ไม่สอดคล้องกันแต่เป็นไปได้ปานกลางและพึงประสงค์

ข้อที่ 23. ตำแหน่งผู้ช่วยผู้บริหารในวิทยาลัยสารพัดช่างสมควรเพิ่มขึ้นอีกเพื่อความ
เหมาะสมกับการปฏิบัติงานของวิทยาลัยสารพัดช่าง (ค่ามัธยฐาน 3.00)

ตาราง 6 แสดงแนวโน้มการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างในศตวรรษหน้าทางด้านหลักสูตรการจัดการศึกษา

ลำดับ ที่	ข้อที่	มัธยมศึกษา	ฐานนิยม	ฐานนิยม-มัธยมศึกษา	พิสัยระหว่างควอไทล์	ความเป็นไปได้ ของแนวโน้ม	ความสอดคล้อง ของผู้เชี่ยวชาญ	อนาคตภาพ
1	1	4.88	4.93	0.05	0.62	มากที่สุด	สอดคล้อง	พึงประสงค์
2	2	4.81	4.88	0.07	0.63	มากที่สุด	สอดคล้อง	พึงประสงค์
3	9	4.81	4.92	0.11	0.75	มากที่สุด	สอดคล้อง	พึงประสงค์
4	10	4.77	4.91	0.14	0.93	มากที่สุด	สอดคล้อง	พึงประสงค์
5	3	4.73	4.87	0.14	0.97	มากที่สุด	สอดคล้อง	พึงประสงค์
6	13	4.73	4.87	0.14	0.97	มากที่สุด	สอดคล้อง	พึงประสงค์
7	12	4.73	4.84	0.11	0.93	มากที่สุด -	สอดคล้อง	พึงประสงค์
8	17	4.68	4.9	0.22	1.29	มากที่สุด	สอดคล้อง	พึงประสงค์
9	16	4.68	4.8	0.12	0.98	มากที่สุด	สอดคล้อง	พึงประสงค์
10	21	4.68	4.8	0.12	0.98	มากที่สุด	สอดคล้อง	พึงประสงค์
11	19	4.63	4.81	0.18	1.13	มากที่สุด	สอดคล้อง	พึงประสงค์
12	20	4.63	4.81	0.18	1.13	มากที่สุด	สอดคล้อง	พึงประสงค์
13	4	4.63	4.78	0.15	1.06	มากที่สุด	สอดคล้อง	พึงประสงค์
14	6	4.63	4.78	0.15	1.06	มากที่สุด	สอดคล้อง	พึงประสงค์

ลำดับ ที่	ชื่อที่	มัธยมศึกษา ฐานนิยม	ฐานนิยม-มัธยมศึกษา ฐานนิยม	พิสัยระหว่างควอไทล์	ความเป็นไปได้ ของแนวโน้ม	ความสอดคล้อง ของผู้เชี่ยวชาญ	อนาคตภาพ
15	5	4.5	4.81	0.31	1.43	มากที่สุด	พึงประสงค์
16	22	4.41	4.9	0.49	2.29	มาก	พึงประสงค์
17	14	4.31	4.92	0.61	2.32	มาก	พึงประสงค์
18	7	4.26	4.26	0	1.09	มาก	พึงประสงค์
19	18	4.2	4.59	0.39	1.45	มาก	พึงประสงค์
20	11	4.2	4.5	0.3	1.3	มาก	พึงประสงค์
21	8	4.05	4.8	0.75	2.06	มาก	พึงประสงค์
22	15	3.5	3.27	-0.23	1.46	มาก	พึงประสงค์

จากตารางที่ 6 พบว่าแนวโน้มการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างในทศวรรษหน้า ในด้านหลักสูตร การจัดการศึกษาที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันและเป็นแนวโน้มที่เป็นไปได้และพึงประสงค์ เรียงจากค่ามัธยฐานสูงสุดลงมา มีทั้งหมด 22 ข้อ เป็นแนวโน้มที่สอดคล้องกันและเป็นไปได้มากที่สุด 15 ข้อ เป็นแนวโน้มที่สอดคล้องกันและเป็นไปได้มาก 4 ข้อ ไม่สอดคล้องกัน 3 ข้อ และทุกข้อเป็นแนวโน้มที่พึงประสงค์ทั้งหมดดังรายละเอียดต่อไปนี้

แนวโน้มที่สอดคล้องกันและเป็นไปได้มากที่สุดและพึงประสงค์

ข้อที่ 1. เปิดสอนได้หลากหลายหลักสูตรเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของสังคมในปัจจุบัน (ค่ามัธยฐาน 4.88)

ข้อที่ 2. โครงสร้างของหลักสูตรจะเน้นรายวิชาชีพที่เหมาะสมกับท้องถิ่น (ค่ามัธยฐาน 4.81)

ข้อที่ 9. หลักสูตรวิชาชีพ บวช. จะจัดการเรียนการสอนหลากหลายระบบและหลายรูปแบบเพื่อเปิดโอกาสให้กับผู้ที่มีงานทำและผู้สนใจที่มีเวลาว่างเข้ามาศึกษา (ค่ามัธยฐาน 4.81)

ข้อที่ 10. หลักสูตรทุกหลักสูตรจะต้องสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและเทคโนโลยี (ค่ามัธยฐาน 4.77)

ข้อที่ 3. รายวิชาของแต่ละหลักสูตรจะได้รับการปรับปรุงให้ถูกต้องและสอดคล้องกับเทคโนโลยีในปัจจุบัน (ค่ามัธยฐาน 4.73)

ข้อที่ 13. หลักสูตรต่าง ๆ ในวิทยาลัยสารพัดช่างสามารถจัดและเปิดการสอนได้ตามความเหมาะสมในท้องถิ่นนั้น ๆ (ค่ามัธยฐาน 4.73)

ข้อที่ 12. ผลการเรียนรู้ของแต่ละหลักสูตรสามารถถ่ายโอนกับหน่วยงานอื่นที่จัดการศึกษาระดับเดียวกันได้ (ค่ามัธยฐาน 4.73)

ข้อที่ 17. ครู-อาจารย์จะได้รับการพัฒนาในด้านทักษะและด้านการเรียนการสอนให้ทันต่อเทคโนโลยีใหม่อยู่เสมอ (ค่ามัธยฐาน 4.68)

ข้อที่ 16. นักศึกษาหลักสูตรระยะสั้นสามารถสะสมหน่วยกิตเพื่อเทียบโอนในหลักสูตรที่สูงขึ้นได้ (ค่ามัธยฐาน 4.68)

ข้อที่ 21. หลักสูตรวิชาชีพพระยะสันจะต้องจัดในลักษณะการฝึกอบรมอาชีพและนาเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ เพื่อพัฒนาผู้เข้าอบรมให้พร้อมอยู่เสมอ (ค่ามัชยฐาน 4.68)

ข้อที่ 19. ทุกหลักสูตรควรมีลักษณะ เปิดเสรีงานตัวเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนพัฒนาความรู้ ทักษะในวิชาชีพ พร้อมทั้งจะนาไปประกอบอาชีพได้ทันที (ค่ามัชยฐาน 4.63)

ข้อที่ 20. หลักสูตรทุกหลักสูตรจะต้องต่อยอดกันได้เพื่อสนองต่อความต้องการของผู้เรียน (ค่ามัชยฐาน 4.63)

ข้อที่ 4. หลักสูตรวิชาชีพที่เปิดสอนในวิทยาลัยสารพัดช่างจะต้องมีความยืดหยุ่นและต่อเนื่องและเป็นหลักสูตรวิชาชีพที่เน้นให้ผู้เรียนออกไปประกอบอาชีพ (ค่ามัชยฐาน 4.63)

ข้อที่ 6. ฝึกผู้เรียนให้มีทั้งความรู้ ทักษะ ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม (ค่ามัชยฐาน 4.63)

ข้อที่ 5. หลักสูตรได้มาจากความร่วมมือจากนักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญและบุคลากรของสถานประกอบการในท้องถิ่นนั้น (ค่ามัชยฐาน 4.50)

แนวโน้มที่สอดคล้องกันเป็นไปได้มากและพึงประสงค์

ข้อที่ 7. พัฒนาผู้เรียนให้ทำงานเป็นหมู่คณะและอยู่ร่วมสังคมได้อย่างมีความสุข (ค่ามัชยฐาน 4.26)

ข้อที่ 18. หลักสูตรควรได้รับการวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงทุกระยะเวลา 3 ปี (ค่ามัชยฐาน 4.20)

ข้อที่ 11. หลักสูตรทุกหลักสูตรจะต้องได้รับการพัฒนาติดตามผลอย่างจริงจังและต่อเนื่องทุก ๆ 3 ปี (ค่ามัชยฐาน 4.20)

ข้อที่ 15. เปิดสอนหลักสูตร ปวช. ร่วมกับโรงเรียนสามัญหรือการศึกษานอกโรงเรียน โดยให้โรงเรียนหรือการศึกษานอกโรงเรียนสอนรายวิชาสามัญ (ค่ามัชยฐาน 3.50)

แนวโน้มที่ไม่สอดคล้องกันเป็นไปได้มากและพึงประสงค์

ข้อที่ 22. รายวิชาพื้นฐานในหลักสูตร ปวช. ทุกแผนวิชาจะต้องเรียนเหมือนกันหมด (ค่ามัชยฐาน 4.41)

ข้อที่ 14. หลักสูตรวิชาชีพพระยะสันจะต้องเปิดสอนตลอดเวลา ๖ ครบพร้อมเมื่อไหร่ เข้าเรียนทันทีจะไม่เป็นรุ่น ๆ เพราะผู้เรียนจะเสียโอกาสทางการศึกษาวิชาชีพนั้น ๆ (ค่ามัชยฐาน 4.31)

ข้อที่ 8. หลักสูตรระยะสั้นจะมีผู้เรียนน้อยลงเนื่องจากผู้เรียนมีโอกาสดำเนินการศึกษาในหลักสูตรอื่นได้มากขึ้น (ค่ามัธยฐาน 4.05)

ตาราง 7 แสดงแนวโน้มการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างในศตวรรษหน้าทางด้านคุณลักษณะของครูที่พึงประสงค์

ลำดับ ที่	ข้อที่	มัธยมศึกษา ฐานนิยม	ฐานนิยม-มัธยมศึกษา	พิสัยระหว่างควอไทล์	ความเป็นไปได้ ของแนวโน้ม	ความสอดคล้อง ของผู้เชี่ยวชาญ	อนาคตภาพ
1	3	4.73	4.89	0.16	มากที่สุด	สอดคล้อง	พึงประสงค์
2	1	4.73	4.87	0.17	มากที่สุด	สอดคล้อง	พึงประสงค์
3	6	4.5	4.85	0.35	มากที่สุด	ไม่สอดคล้อง	พึงประสงค์
4	7	4.5	4.81	0.31	มากที่สุด	สอดคล้อง	พึงประสงค์
5	10	4.41	4.79	0.38	มาก	ไม่สอดคล้อง	พึงประสงค์
6	4	4.41	4.75	0.34	มาก	สอดคล้อง	พึงประสงค์
7	5	4.41	4.75	0.34	มาก	สอดคล้อง	พึงประสงค์
8	14	4.41	4.7	0.29	มาก	สอดคล้อง	พึงประสงค์
9	9	4.31	4.71	0.4	มาก	สอดคล้อง	พึงประสงค์
10	2	4.31	4.58	0.27	มาก	สอดคล้อง	พึงประสงค์
11	23	4.26	4.26	0	มาก	สอดคล้อง	พึงประสงค์
12	15	4.22	4.35	0.13	มาก	สอดคล้อง	พึงประสงค์
13	8	4.2	4.59	0.39	มาก	สอดคล้อง	พึงประสงค์
14	21	4.2	4.5	0.3	มาก	สอดคล้อง	พึงประสงค์

ลำดับ ที่	ข้อที่	มัธยมศึกษา ฐานนิยม	ฐานนิยม-มัธยมศึกษา ฐานนิยม	พิสัยระหว่างควอไทล์	ความเป็นเบี่ยง ของแนวโน้ม	ความสอดคล้อง ของผู้เชี่ยวชาญ	อนาคตภาพ
15	16	4.16	4.22	0.06	1.15	มาก	สอดคล้อง พึงประสงค์
16	24	4.16	4.22	0.06	1.15	มาก	สอดคล้อง พึงประสงค์
17	13	4.1	4.3	0.2	1.63	มาก	ไม่สอดคล้อง พึงประสงค์
18	20	4.1	4.3	0.2	1.36	มาก	สอดคล้อง พึงประสงค์
19	22	4.1	4.1	0	0.91	มาก	สอดคล้อง พึงประสงค์
20	11	4	4.21	0.21	1.48	มาก	สอดคล้อง พึงประสงค์
21	12	4	4.1	0.1	1.4	มาก	สอดคล้อง พึงประสงค์
22	18	4.03	4.03	0	1.04	มาก	สอดคล้อง พึงประสงค์
23	19	3.91	4.03	0.12	1.28	ปานกลาง	สอดคล้อง พึงประสงค์
24	17	3.26	4.11	-0.15	1.32	ปานกลาง	สอดคล้อง พึงประสงค์

จากตารางที่ 7 พบว่าแนวโน้มการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างในทศวรรษหน้า ในด้านคุณลักษณะของครูที่พึงประสงค์ที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันและเป็นแนวโน้มที่เป็นไปได้และพึงประสงค์ เรียงจากค่ามัธยฐานสูงสุดลงมามีทั้งหมด 24 ข้อ เป็นแนวโน้มที่สอดคล้องกันและเป็นไปได้มากที่สุด 3 ข้อ ไม่สอดคล้องกัน 1 ข้อ เป็นแนวโน้มที่สอดคล้องกัน และเป็นไปได้มาก 17 ข้อ ไม่สอดคล้องกัน 2 ข้อ และเป็นแนวโน้มที่สอดคล้องกัน และเป็นไปได้ปานกลาง 1 ข้อ และทุกข้อเป็นแนวโน้มที่พึงประสงค์ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

แนวโน้มที่สอดคล้องกันเป็นไปได้มากที่สุดและพึงประสงค์

ข้อที่ 3. มีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพครูและรักอาชีพครู (ค่ามัธยฐาน 4.73)

ข้อที่ 1. มีความรู้ความสามารถในวิชาชีพนั้น ๆ (ค่ามัธยฐาน 4.73)

ข้อที่ 7. มีความเชื่อมั่น มีสุขภาพร่างกายและจิตใจที่สมบูรณ์ (ค่ามัธยฐาน 4.50)

แนวโน้มที่ไม่สอดคล้องกันเป็นไปได้มากที่สุดและพึงประสงค์

ข้อที่ 6. มีความยุติธรรมมีคุณธรรมประจำใจ (ค่ามัธยฐาน 4.50)

แนวโน้มที่สอดคล้องกันเป็นไปได้มากและพึงประสงค์

ข้อที่ 4. มีสติปัญญาเฉลียวฉลาดและสามัญสำนึกในการแก้ปัญหาได้ดี (ค่ามัธยฐาน

4.41)

ข้อที่ 5. มีเหตุผลและเป็นประชาธิปไตย (ค่ามัธยฐาน 4.41)

ข้อที่ 14. มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ที่ติดต่อจนการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี

(ค่ามัธยฐาน 4.41)

ข้อที่ 9. เป็นแบบอย่างที่ดีต่อเพื่อนร่วมงานและนักศึกษาในทุก ๆ ด้าน (ค่ามัธยฐาน

4.31)

ข้อที่ 2. มีคุณวุฒิทางการศึกษาขั้นต่าระดับปริญญาตรีในสาขาวิชาชีพนั้น ๆ (ค่ามัธยฐาน

4.31)

ข้อที่ 23. เป็นผู้นำทางด้านวิชาชีพให้กับชุมชนกับท้องถิ่น (ค่ามัธยฐาน 4.26)

ข้อที่ 15. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้ที่มาติดต่อและประสานทั้งในและนอกหน่วยงาน

(ค่ามัธยฐาน 4.22)

ข้อที่ 8. เป็นผู้ทำใช้และผลิตสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยอยู่เสมอ (ค่ามัธยฐาน

4.20)

ข้อที่ 21. มีความสุขุม อุดม รอบคอบ แต่งกายสุภาพ (ค่ามัธยฐาน 4.20)

ข้อที่ 16. ทาหน้าที่เป็นทั้งผู้สอน ผู้จัดการ ผู้ประสานและผู้นำคำแนะนำที่ดี
(ค่ามัธยฐาน 4.16)

ข้อที่ 24. เป็นผู้ที่มีประสบการณ์และมีความเชี่ยวชาญในการทำงาน (ค่ามัธยฐาน 4.16)

ข้อที่ 20. เป็นผู้ที่มีจิตวิทยาทางการศึกษาที่ดีเนื่องจากนักศึกษาที่มาเรียนมีอยู่หลายระดับ
หลายหลักสูตร และมากด้วยคุณวุฒิ วิทยุ อาชีพ (ค่ามัธยฐาน 4.10)

ข้อที่ 22. เป็นผู้สนับสนุนและส่งเสริมภูมิปัญญาชาวบ้าน (ค่ามัธยฐาน 4.10)

ข้อที่ 11. เป็นผู้ที่ศึกษาค้นคว้าวิทยาการใหม่ ๆ ในสาขาวิชาชีพอยู่เสมอเพื่อให้ทันต่อ
เทคโนโลยี (ค่ามัธยฐาน 4.00)

ข้อที่ 12. เป็นผู้ประดิษฐ์ คิดค้น ตัดแปลงให้ทันต่อวิทยาการใหม่ ๆ อยู่เสมอ
(ค่ามัธยฐาน 4.00)

ข้อที่ 18. มีความคิดสร้างสรรค์และก้าวทันต่อเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ
(ค่ามัธยฐาน 4.03)

ข้อที่ 19. เป็นผู้เสียสละส่วนตนเพื่อส่วนรวม (ค่ามัธยฐาน 3.91)

แนวร่วมที่ไม่สอดคล้องกันเป็นไปได้มากและพึงประสงค์

ข้อที่ 10. เป็นผู้ชี้แนะแนวทางที่ดีและรับผิดชอบต่อหน้าที่ (ค่ามัธยฐาน 4.41)

ข้อที่ 13. สำนึกในความปลอดภัยและสภาพสิ่งแวดล้อมตลอดจนรักษาทรัพยากรธรรมชาติ
(ค่ามัธยฐาน 4.10)

ข้อที่ 17. เป็นผู้กำหนดทิศทางการจัดการศึกษา (ค่ามัธยฐาน 3.26)

ตาราง 8 แสดงแนวโน้มการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างในสาขาวิชาที่ควรผลิต

ลำดับ	ข้อที่	มัธยมศึกษา	ฐานนิยม	ฐานนิยม-มัธยมศึกษา	พิสัยระหว่างควอไทล์	ความเป็นไปได้ ของแนวโน้ม	ความสอดคล้อง ของผู้เชี่ยวชาญ	อนาคตภาพ
1	1	4.9	4.97	0.07	0.59	มากที่สุด	สอดคล้อง	พึงประสงค์
2	3	4.68	4.88	0.2	1.18	มากที่สุด	สอดคล้อง	พึงประสงค์
3	23	4.63	4.9	0.27	1.46	มากที่สุด	สอดคล้อง	พึงประสงค์
4	21	4.63	4.81	0.81	1.13	มากที่สุด	สอดคล้อง	พึงประสงค์
5	26	4.57	4.89	0.32	1.63	มากที่สุด	สอดคล้อง	พึงประสงค์
6	4	4.57	4.86	0.29	1.45	มากที่สุด	สอดคล้อง	พึงประสงค์
7	24	4.57	4.83	0.26	1.46	มากที่สุด	สอดคล้อง	พึงประสงค์
8	2	4.57	4.72	0.15	1.08	มากที่สุด	สอดคล้อง	พึงประสงค์
9	28	4.5	4.88	0.38	1.75	มากที่สุด	ไม่สอดคล้อง	พึงประสงค์
10	30	4.5	4.85	0.35	1.6	มากที่สุด	ไม่สอดคล้อง	พึงประสงค์
11	25	4.5	4.73	0.23	1.23	มากที่สุด	สอดคล้อง	พึงประสงค์
12	9	4.41	4.75	0.34	1.39	มาก	สอดคล้อง	พึงประสงค์
13	20	4.41	4.7	0.29	1.29	มาก	สอดคล้อง	พึงประสงค์
14	19	4.31	4.76	0.45	1.65	มาก	ไม่สอดคล้อง	พึงประสงค์

ลำดับ ที่	ข้อที่	มัธยมศึกษา ฐานนิยม	ฐานนิยม-มัธยมศึกษา ฐานนิยม	พิสัยระหว่างควอไทล์	ความเป็นไปได้ ของแนวโน้ม	ความสอดคล้อง ของผู้เชี่ยวชาญ	อนาคตภาพ
15	17	4.2	4.73	0.53	1.67	มาก	ไม่สอดคล้อง พึงประสงค์
16	14	4.2	4.59	0.39	1.44	มาก	สอดคล้อง พึงประสงค์
17	15	4.2	4.59	0.39	1.44	มาก	สอดคล้อง พึงประสงค์
18	18	4.2	4.5	0.3	1.3	มาก	สอดคล้อง พึงประสงค์
19	7	4.1	4.33	0.23	1.37	มาก	สอดคล้อง พึงประสงค์
20	29	4.05	4.5	0.45	1.57	มาก	ไม่สอดคล้อง พึงประสงค์
21	5	4	4.08	0.08	1.17	มาก	สอดคล้อง พึงประสงค์
22	10	4	4.04	0.04	1.16	มาก	สอดคล้อง พึงประสงค์
23	16	3.95	3.92	-0.03	1.26	มาก	สอดคล้อง พึงประสงค์
24	22	3.95	4.19	0.24	1.32	มาก	สอดคล้อง พึงประสงค์
25	6	3.91	4.32	0.41	1.17	มาก	สอดคล้อง พึงประสงค์
26	8	3.85	4.5	0.65	1.68	มาก	ไม่สอดคล้อง พึงประสงค์
27	27	3.8	4.05	0.25	2.65	มาก	ไม่สอดคล้อง พึงประสงค์

ลำดับ ที่	ข้อที่	มัธยมศึกษา ฐานนิยม	ฐานนิยม-มัธยมศึกษา	พิสัยระหว่างควอไทล์	ความเป็นไปได้ ของแนวโน้ม	ความสอดคล้อง ของผู้เชี่ยวชาญ	อนาคตภาพ
28	12	3.27	3.04	-0.23	2.02	ไม่สอดคล้อง	พึงประสงค์
29	11	3.25	3.1	-0.15	1.85	ไม่สอดคล้อง	พึงประสงค์
30	13	3.16	3.2	0.04	2.17	ไม่สอดคล้อง	พึงประสงค์

จากตารางที่ 8 พบว่าแนวโน้มการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างในทศวรรษหน้า ในด้านสาขาวิชาที่ควรผลิตที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันและ เป็นแนวโน้มที่เป็นไปได้ และพึงประสงค์เรียงจากค่ามัธยฐานจากสูงสุดลงมามีทั้งหมด 30 ข้อ เป็นแนวโน้มที่สอดคล้องกันและ เป็นไปได้มากที่สุด 8 ข้อ ไม่สอดคล้องกัน 3 ข้อ เป็นแนวโน้มที่สอดคล้องกัน และเป็นไปได้มาก 11 ข้อ ไม่สอดคล้องกัน 8 ข้อ และทุกข้อเป็นแนวโน้มที่พึงประสงค์ทั้งหมด ดังรายละเอียดต่อไปนี้

แนวโน้มที่สอดคล้องกันและ เป็นไปได้มากที่สุดและพึงประสงค์

- ข้อที่ 1. คอมพิวเตอร์ (ค่ามัธยฐาน 4.90)
- ข้อที่ 3. บัญชี (ค่ามัธยฐาน 4.68)
- ข้อที่ 23. ช่างประกอบและช่างซ่อมคอมพิวเตอร์ (ค่ามัธยฐาน 4.63)
- ข้อที่ 21. ช่างอิเล็กทรอนิกส์ (ค่ามัธยฐาน 4.63)
- ข้อที่ 4. การโรงแรม (ค่ามัธยฐาน 4.57)
- ข้อที่ 24. ช่างยนต์ (ค่ามัธยฐาน 4.57)
- ข้อที่ 2. พิมพ์ดีดไทย-อังกฤษ (ค่ามัธยฐาน 4.57)
- ข้อที่ 25. ช่างบริการจักรยานยนต์ (ค่ามัธยฐาน 4.50)

แนวโน้มที่ไม่สอดคล้องกันเป็นไป得多ที่สุดและพึงประสงค์

- ข้อที่ 26. ช่างเชื่อม (ค่ามัธยฐาน 4.57)
- ข้อที่ 28. ช่างกระจกและอลูมิเนียม (ค่ามัธยฐาน 4.50)
- ข้อที่ 30. ช่างประกอบและติดตั้งเครื่องทำความเย็น (ค่ามัธยฐาน 4.50)

แนวโน้มที่สอดคล้องกันเป็นไป得多มากและพึงประสงค์

- ข้อที่ 9. ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ (ค่ามัธยฐาน 4.41)
- ข้อที่ 20. ช่างไฟฟ้า (ค่ามัธยฐาน 4.41)
- ข้อที่ 14. ช่างเสริมสวย (ค่ามัธยฐาน 4.20)
- ข้อที่ 15. ช่างตัดผมชาย (ค่ามัธยฐาน 4.20)
- ข้อที่ 18. ช่างตัดเสื้อสำเร็จรูป (ค่ามัธยฐาน 4.20)
- ข้อที่ 7. ศิลปโฆษณา (ค่ามัธยฐาน 4.10)
- ข้อที่ 5. ศิลป์ประดิษฐ์ (ค่ามัธยฐาน 4.00)

- ข้อที่ 10. ช่างทาสีของที่ระลึก (ค่ามัธยฐาน 4.00)
- ข้อที่ 16. อาหารขนม (ค่ามัธยฐาน 3.95)
- ข้อที่ 22. ช่างก่อสร้าง (ค่ามัธยฐาน 3.95)
- ข้อที่ 6. คนตรีสากล (ค่ามัธยฐาน 3.91)
- แนวโน้มที่ไม่สอดคล้องกันเกินไปได้มากและพึงประสงค์
- ข้อที่ 19. ช่างกลโรงงาน (ค่ามัธยฐาน 4.31)
- ข้อที่ 17. ช่างตัดเสื้อสตรี (ค่ามัธยฐาน 4.20)
- ข้อที่ 29. ช่างสี (ค่ามัธยฐาน 4.05)
- ข้อที่ 8. ช่างถ่ายภาพ (ค่ามัธยฐาน 3.00)
- ข้อที่ 27. ช่างปูน (ค่ามัธยฐาน 3.80)
- ข้อที่ 12. การเกษตรไร่นาสวนผสม (ค่ามัธยฐาน 3.27)
- ข้อที่ 11. เพาะเชื้อเห็ดเพื่อการค้า (ค่ามัธยฐาน 3.25)
- ข้อที่ 13. การเพาะพันธุ์ไม้เพื่อการค้า (ค่ามัธยฐาน 3.16)

ตาราง 9 แสดงแนวโน้มการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างในศตวรรษหน้าทางด้านคุณลักษณะของนักศึกษาที่ควรผลิต

ลำดับ ที่	ข้อที่	มัธยมศึกษา	ฐานนิยม	ฐานนิยม-มัธยมศึกษา	พิสัยระหว่างควอไทล์	ความเป็นไปได้ ของแนวโน้ม	ความสอดคล้อง ของผู้เชี่ยวชาญ	อนาคตภาพ
1	9	4.73	4.91	0.18	1.11	มากที่สุด	สอดคล้อง	พึงประสงค์
2	21	4.73	4.91	0.18	1.11	มากที่สุด	สอดคล้อง	พึงประสงค์
3	7	4.68	4.88	0.2	1.18	มากที่สุด	สอดคล้อง	พึงประสงค์
4	5	4.63	4.87	0.24	1.31	มากที่สุด	สอดคล้อง	พึงประสงค์
5	3	4.63	4.85	0.22	1.13	มากที่สุด	สอดคล้อง	พึงประสงค์
6	8	4.63	4.81	0.18	1.63	มากที่สุด	สอดคล้อง	พึงประสงค์
7	11	4.63	4.84	0.21	1.21	มากที่สุด	สอดคล้อง	พึงประสงค์
8	18	4.63	4.81	0.18	1.13	มากที่สุด	สอดคล้อง	พึงประสงค์
9	25	4.57	4.81	0.24	1.32	มากที่สุด	สอดคล้อง	พึงประสงค์
10	6	4.57	4.8	0.23	1.22	มากที่สุด	สอดคล้อง	พึงประสงค์
11	15	4.57	4.8	0.23	1.22	มากที่สุด	สอดคล้อง	พึงประสงค์
12	4	4.57	4.76	0.19	1.15	มากที่สุด	สอดคล้อง	พึงประสงค์
13	19	4.57	4.76	0.19	0.15	มากที่สุด	สอดคล้อง	พึงประสงค์
14	1	4.57	4.72	0.15	1.08	มากที่สุด	สอดคล้อง	พึงประสงค์

ลำดับ ที่	ชื่อที่	มัธยมศึกษา ฐาน	ฐานนิยม	ฐานนิยม-มัธยมศึกษา ฐาน	พิสัยระหว่างควอไทล์	ความเป็นไปได้ ของแนวโน้ม	ความสอดคล้อง ของผู้เชี่ยวชาญ	อนาคตภาพ
15	2	4.75	4.72	0.15	1.08	มากที่สุด	สอดคล้อง	พึงประสงค์
16	22	4.5	4.73	0.23	1.15	มากที่สุด	สอดคล้อง	พึงประสงค์
17	12	4.41	4.75	0.34	1.37	มาก	สอดคล้อง	พึงประสงค์
18	13	4.41	4.75	0.34	1.37	มาก	สอดคล้อง	พึงประสงค์
19	10	4.41	4.7	0.29	1.29	มาก	สอดคล้อง	พึงประสงค์
20	20	4.41	4.7	0.29	1.37	มาก	สอดคล้อง	พึงประสงค์
21	24	4.31	4.71	0.4	1.65	มาก	ไม่สอดคล้อง	พึงประสงค์
22	14	4.31	4.65	0.34	1.35	มาก	สอดคล้อง	พึงประสงค์
23	17	4.25	4.35	0.1	1.22	มาก	สอดคล้อง	พึงประสงค์
24	16	4.25	4.3	0.05	1.15	มาก	สอดคล้อง	พึงประสงค์
25	23	4.2	4.83	0.63	1.92	มาก	ไม่สอดคล้อง	พึงประสงค์

จากตารางที่ 9 พบว่า แนวโน้มการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างในทศวรรษหน้า ในด้านคุณลักษณะของนักศึกษาที่ควรผลิต ที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันและเป็นแนวโน้มที่เป็นไปได้และพึงประสงค์เรียงจากค่ามัธยฐานจากสูงสุดลงมามีทั้งหมด 25 ข้อ เป็นแนวโน้มที่สอดคล้องกันและเป็นไปได้มากที่สุด 16 ข้อ เป็นแนวโน้มที่สอดคล้องกันและเป็นไปได้มาก 7 ข้อ ไม่สอดคล้องกัน 2 ข้อ และทั้งหมดเป็นแนวโน้มที่พึงประสงค์ทุกข้อดังรายละเอียดต่อไปนี้

แนวโน้มที่สอดคล้องกันเป็นไปได้มากที่สุดและพึงประสงค์

ข้อที่ 9. ตรงต่อเวลาและรอบคอบ (ค่ามัธยฐาน 4.73)

ข้อที่ 21. มีความรับผิดชอบ มีวินัยต่อการปฏิบัติงาน (ค่ามัธยฐาน 4.73)

ข้อที่ 7. มีระเบียบวินัยและมีความซื่อสัตย์ (ค่ามัธยฐาน 4.58)

ข้อที่ 5. มีความคิดสร้างสรรค์ในทางที่ดี (ค่ามัธยฐาน 4.65)

ข้อที่ 3. มีความรับผิดชอบ มีความขยัน (ค่ามัธยฐาน 4.63)

ข้อที่ 8. มีความเชื่อมั่นและกล้าแสดงออกในการตัดสินใจ (ค่ามัธยฐาน 4.63)

ข้อที่ 11. มีคุณธรรมและจริยธรรม (ค่ามัธยฐาน 4.63)

ข้อที่ 18. มีสุขภาพและพลานามัยสมบูรณ์แข็งแรง (ค่ามัธยฐาน 4.63)

ข้อที่ 25. มีความสามารถปรับตัวเข้ากับงานและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ (ค่ามัธยฐาน

4.57)

ข้อที่ 6. ปฏิบัติงานในสาขาวิชาชีพนั้น ๆ ได้เป็นอย่างดี (ค่ามัธยฐาน 4.57)

ข้อที่ 15. มีความสนใจใฝ่รู้รักความก้าวหน้าในอาชีพ (ค่ามัธยฐาน 4.57)

ข้อที่ 4. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี (ค่ามัธยฐาน 4.57)

ข้อที่ 19. กระตือรือร้นต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ (ค่ามัธยฐาน 4.57)

ข้อที่ 1. มีจรรยาบรรณทางวิชาชีพนั้น ๆ (ค่ามัธยฐาน 4.57)

ข้อที่ 2. มีความรู้ความสามารถด้านทักษะในวิชาชีพนั้นๆ (ค่ามัธยฐาน 4.57)

ข้อที่ 22. มีความขยันอดทนในการปฏิบัติงาน (ค่ามัธยฐาน 4.50)

แนวโน้มที่สอดคล้องกันเป็นไปได้มากและพึงประสงค์

ข้อที่ 12. สำนึกในเรื่องความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อม (ค่ามัธยฐาน 4.41)

ข้อที่ 13. มีนิสัยในการใช้ชีวิตอย่างประหยัด (ค่ามัธยฐาน 4.41)

ข้อที่ 10. มีความเสียสละเพื่อส่วนรวม (ค่ามัธยฐาน 4.41)

ข้อที่ 20. มีน้ำใจในการทำงาน (ค่ามัธยฐาน 4.41)

ข้อที่ 14. เป็นผู้รู้จักคิด ประดิษฐ์ ตัดแปลงนำของเก่ากลับมาใช้ใหม่ (ค่ามัธยฐาน

4.31)

ข้อที่ 17. รักประชาธิปไตย (ค่ามัธยฐาน 4.25)

ข้อที่ 16. แต่งกายที่เหมาะสมและสุภาพ (ค่ามัธยฐาน 4.25)

แนวโน้มที่ไม่สอดคล้องกันเป็นไปได้มากและพึงประสงค์

ข้อที่ 24. มีความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ (ค่ามัธยฐาน 4.31)

ข้อที่ 23. มีความรู้ทางด้านภาษาอังกฤษที่ดี (ค่ามัธยฐาน 4.20)

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวเริมการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2540-2549) โดยใช้เทคนิคการวิจัยแบบเดลฟาย กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยนี้เป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินการของวิทยาลัยสารพัดช่างจำนวน 26 ท่าน การเลือกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญใช้วิธีการแบบลูกโซ่ / เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 3 รอบ รอบแรกเป็นแบบสอบถามปลายเปิดให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2540-2549) จากคำตอบในรอบแรก ผู้วิจัยนำมาสร้างเป็นแบบสอบถามรอบที่ 2 ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ รวมทั้งช่องอนาคตที่พึงประสงค์และช่องอนาคตที่ไม่พึงประสงค์ และนำคำตอบที่ได้จากรอบที่ 2 มาคำนวณหาค่ามัธยฐานและพิสัยระหว่างควอไทล์แล้วสร้างเป็นแบบสอบถามรอบที่ 3 โดยใช้ข้อความเดิมเพียงแต่เพิ่มตำแหน่งมัธยฐานช่วงพิสัยระหว่างควอไทล์และตำแหน่งคำตอบของผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านตอบในรอบที่ 2 รวมทั้งตัวเลขแสดงจำนวนผู้เชี่ยวชาญเลือกในช่องอนาคตภาพทั้งสอง โดยให้ผู้เชี่ยวชาญท่านเดิมตอบกลับมาอีกครั้งหนึ่ง จากคำตอบในรอบที่ 3 ผู้วิจัยได้วิเคราะห์หาค่ามัธยฐานกับฐานนิยม ผลต่างระหว่างค่ามัธยฐานกับฐานนิยมและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ รวมทั้งอนาคตภาพทั้งสอง เพื่อนำมาศึกษาความคิดเห็นที่สอดคล้องกันของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในแต่ละข้อคำถามแล้วแปรผล จากการวิเคราะห์ โดยนำข้อความที่มีค่ามัธยฐานตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไปมาสรุปเป็นแนวเริมการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2540-2549) มีดังนี้

สรุปผลการวิจัย

1. แนวเริมการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2540-2549) ในด้านนโยบายการจัดการศึกษา

ผลการวิจัยพบว่าจะเป็นการศึกษาตลอดชีวิต หลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นสามารถสะสมหน่วยกิตเพื่อเทียบโอนหรือต่อยอดในหลักสูตรวิชาชีพที่สูงขึ้นได้หรือเชื่อมโยงกันได้ในแต่ละหลักสูตร ตอบสนองต่อประชาชนทุกระดับ มุ่งเน้นด้านทักษะเฉพาะสาขาวิชาชีพนั้น ๆ โดยจะ

มีการร่วมมือกับองค์กรในภาคเอกชนทั้งในและนอกประเทศ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อให้วิทยาลัยสารพัดช่างเป็นผู้นำในด้านวิชาชีพในท้องถิ่นที่มีความพร้อมที่จะให้บริการวิชาชีพแก่ชุมชนในรูปของศูนย์บริการและหน่วยบริการเคลื่อนที่ ตลอดจนจัดการศึกษาให้ทันสมัยในด้านวิทยาการสื่อสารและเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้ ทักษะให้สอดคล้องกับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี

ส่วนนโยบายของการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างในทศวรรษหน้า ที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความคิดขัดแย้งกันคือขั้นตอนในการพิจารณาอนุมัติงบประมาณต่าง ๆ ควรจะต้องได้รับการปรับปรุงเพื่อความรวดเร็วยิ่งขึ้นในการพัฒนาปรับปรุงเครื่องมือเครื่องจักรในการศึกษา การมีศูนย์สร้างซ่อมและพัฒนาเครื่องมือเครื่องจักรให้คล้ายคลึงกับสถานประกอบการหรือให้ครบวงจร ตลอดจนจัดการศึกษาให้เป็นไปตามการวางแผนที่กำหนดไว้

2. แนวโน้มการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2540-2549) ในด้านจุดหมายการจัดการศึกษา

ผลการวิจัยพบว่าเป็นการจัดการศึกษาที่นำผลการเรียนในหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นสามารถถ่ายโอนหรือเก็บสะสมเป็นหน่วยการเรียนในระดับสูงได้ พัฒนาความรู้และทักษะวิชาชีพให้กับผู้เรียนเพื่อออกไปประกอบอาชีพได้ เปิดโอกาสให้กับประชาชนทุกระดับ โดยการจัดฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสั้น ๆ และต่อเนื่อง จะร่วมมือกับสถานประกอบการในการจัดการศึกษาให้ตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงาน พัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้และทักษะวิชาชีพให้ดียิ่งขึ้นและทันต่อเทคโนโลยี ออกไปประกอบอาชีพอิสระ นำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันให้เหมาะสม พัฒนาผู้เรียนให้มีนิสัยรักการทำงาน มีความคิดสร้างสรรค์ หรือยกระดับความรู้ของผู้เรียน uly จะรับนักศึกษาทุกระดับไม่ต้องสอบเข้าสิทธิ์สำหรับผู้ที่ยังไม่เคยเรียน นอกจากนั้นแล้วยังจัดการศึกษาที่ตอบสนองต่อระบบของงานอุตสาหกรรมและเทคโนโลยีและจัดการศึกษาระบบทางไกล

3. แนวโน้มการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2540-2549) ในด้านการบริหารการจัดการศึกษา

ผลการวิจัยพบว่าจะนำเทคโนโลยีและระบบสารสนเทศที่ทันสมัยมาใช้ในวิทยาลัยสารพัดช่าง มีการกระจายอำนาจในระดับท้องถิ่นมากขึ้นและสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ส่งเสริมและพัฒนาให้ครู-อาจารย์สามารถหาผลงานทางวิชาการได้มากขึ้นและได้ค่าตอบแทน

ทางวิชาการ เพื่อเผยแพร่ผลงานในด้านวิชาชีพสาขาต่าง ๆ และเปิดโอกาสให้ได้ศึกษาต่อในระดับสูงทั้งในและนอกประเทศ และครู-อาจารย์ที่มีความสามารถจะได้รับการพิจารณาให้ดำรงตำแหน่งที่สูงขึ้นโดยไม่ยึดความอาวุโส จะมีการร่วมมือกับหน่วยงานอื่นทั้งภาครัฐและเอกชนในการจัดระบบการบริหารการศึกษาให้เหมาะสมกับสภาพการเปลี่ยนแปลง เพื่อพัฒนาคุณภาพของวิทยาลัยสารพัดช่างในทุก ๆ ด้านให้ตอบสนองต่อระบบอุตสาหกรรมและเน้นการจัดการศึกษาเพื่อประกอบอาชีพอิสระ จะมีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างจริงจังและต่อเนื่อง โดยจะมีการวางแผนล่วงหน้าทุก ๆ 3 ปี จากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องหลายฝ่าย เพื่อพัฒนาโครงสร้างและระบบการบริหารของวิทยาลัยสารพัดช่าง

4. แนวโน้มการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2540-2549) ในด้านหลักสูตรการจัดการศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า จะเปิดสอนได้หลากหลายหลักสูตร เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของสังคมในปัจจุบัน โดยเฉพาะหลักสูตรวิชาชีพ ปวช. จะจัดการเรียนการสอนหลากหลายระบบและหลายรูปแบบเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีงานทำและผู้สนใจที่มีเวลาว่างเข้าศึกษา หลักสูตรทุกหลักสูตรและรายวิชาในหลักสูตรจะต้องสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและเทคโนโลยีในท้องถิ่นนั้น ๆ สามารถนำผลการเรียนต่อยอดหรือถ่ายโอนกันได้ มีลักษณะเปิดเสรีงานตัวและมีความยืดหยุ่นต่อเนื่องและได้จากการร่วมมือของนักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญและบุคลากรในสถานประกอบการ โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถด้านทักษะ มีคุณธรรม จริยธรรม ทำงานเป็นหมู่คณะและอยู่ร่วมสังคมได้อย่างมีความสุข

5. แนวโน้มการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2540-2549) ในด้านคุณลักษณะของครูที่พึงประสงค์

ผลการวิจัยพบว่าคุณสมบัติของครูที่พึงประสงค์จะต้องเป็นผู้มีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพครู และรักอาชีพครู มีความรู้ความสามารถในวิชาชีพ มีความเชื่อมั่น มีสุขภาพร่างกายและจิตใจที่สมบูรณ์ มีสติปัญญาเฉลียวฉลาดและสามัญสานักในการแก้ปัญหาได้ดี มีเหตุผลและมีผลและเป็นประชาธิปไตย มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ที่ดีตลอดจนการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี เป็นแบบอย่างที่ดีต่อเพื่อนร่วมงานและนักศึกษาในทุก ๆ ด้าน มีคุณวุฒิทางการศึกษาขั้นต่าระดับปริญญาตรีในสาขานั้น ๆ เป็นผู้นำทางด้านวิชาชีพให้กับชุมชนในท้องถิ่น มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้มาติดต่อและประสานทั้งในและนอกหน่วยงาน มีความสุขุม อดทน รอบคอบ แต่งกายสุภาพ ทาน้ำที่เป็น

ผู้สอน ผู้จัดการ ผู้ประสานงานและผู้ให้คำแนะนำที่ดี และเป็นผู้ที่สนับสนุน ส่งเสริมภูมิปัญญาชาวบ้าน ตลอดจนเป็นผู้ประดิษฐ์คิดค้น ดัดแปลง สร้างสรรค์และก้าวทันต่อเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ

6. แนวโน้มการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างในทศวรรษหน้า (พ.ศ.2540-2549) ในด้านสาขาวิชาชีพที่ควรผลิต

ผลการวิจัยพบว่าสาขาวิชาชีพที่ควรผลิตในทศวรรษหน้าคือ วิชาคอมพิวเตอร์ บัญชีช่างประกอบและซ่อมคอมพิวเตอร์ ช่างอิเล็กทรอนิกส์ การโรงแรม ช่างยนต์ พิมพ์ดีดไทย-อังกฤษ ช่างบริการจักรยานยนต์ ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ ช่างเสริมสวย ช่างตัดผมชาย ช่างตัดเสื้อสำเร็จรูป ศิลปโฆษณา ศิลปประดิษฐ์ ช่างทำของที่ระลึก อาหาร-ขนม ช่างก่อสร้างดนตรีสากล

ส่วนสาขาวิชาชีพที่ควรผลิตแต่ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นขัดแย้งกันคือ ช่างเชื่อม ช่างกระจกและอลูมิเนียม ช่างประกอบและติดตั้งเครื่องทำความเย็น ช่างกลโรงงาน ช่างตัดเสื้อสตรี ช่างสี ช่างถ่ายภาพ ช่างปูน การเกษตรไร่นาสวนผสม การเพาะเห็ดเพื่อการค้า และการเพาะพันธุ์ไม้เพื่อการค้า

7. แนวโน้มการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างในทศวรรษหน้า (พ.ศ.2540-2549) ในด้านคุณลักษณะของนักศึกษาที่ควรผลิต

ผลการวิจัยพบว่าจะต้องมีลักษณะ ตรงต่อเวลา รอบคอบ รับผิดชอบต่อการปฏิบัติงาน มีระเบียบวินัย มีความซื่อสัตย์ มีความคิดสร้างสรรค์ มีความขยัน มีความเชื่อมั่นและกล้าแสดงออกในการตัดสินใจ มีคุณธรรม จริยธรรม มีสุขภาพพลานามัยที่สมบูรณ์แข็งแรง ปรับตัวเข้ากับงานและเพื่อนร่วมงานได้ดี มีความชำนาญในสาขาวิชาชีพนั้น ๆ มีความสนใจใฝ่รู้ รักความก้าวหน้าในอาชีพ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สำนึกในเรื่องความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อม มีนิสัยการใช้จ่ายอย่างประหยัด เสียสละเพื่อส่วนรวม ตลอดจนแต่งกายที่เหมาะสมและรักประชาธิปไตย

ส่วนคุณลักษณะที่ผู้เชี่ยวชาญมีความขัดแย้งกันคือ มีความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ และมีความรู้ทางด้านภาษาอังกฤษที่ดี

จากผลของการวิจัย ผู้วิจัยคิดว่า การจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างในทศวรรษหน้า ควรคำนึงถึงภูมิปัญญาชาวบ้านในท้องถิ่นนั้น ๆ เป็นสำคัญ ทั้งนี้เพราะว่าประชาชนในแต่ละท้องถิ่นมีอาชีพอยู่แล้วแต่ยังขาดหลักการที่จะนำมาใช้กับเทคโนโลยีใหม่ ๆ ได้

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่องแนวโน้มการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2540-2549) มีประเด็นที่น่าสนใจอภิปรายผลดังนี้

1. แนวโน้มการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างในทศวรรษหน้าในด้านการบริหารจัดการศึกษา

นโยบายการจัดการศึกษาที่มีความสำคัญมากต่อการจัดการศึกษา เพราะว่าการจัดการศึกษาเป็นงานของบุคคลหลายฝ่าย ทั้งในด้านผู้จัด ผู้เรียน และผู้สนับสนุน จึงจำเป็นต้องมีนโยบายเป็นเครื่องกำหนดจุดหมาย ตลอดจนการจัดหลักสูตร การเรียนการสอน นโยบายเป็นสิ่งจำเป็นจะต้องกำหนดให้มีขึ้นเพื่อให้การจัดการศึกษาแต่ละประเภท แต่ละระดับเป็นหลักในการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งผลการวิจัยพบว่านโยบายในการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างในทศวรรษหน้าจะเป็นการศึกษาตลอดชีวิต โดยมีเป้าหมายที่จะนำผลการในหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นมาสะสมหน่วยกิตหรือเทียบโอนหรือต่อยอดในหลักสูตรวิชาชีพที่สูงขึ้นได้ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนทุกระดับ โดยมุ่งเน้นทักษะวิชาชีพเฉพาะสาขาทั้งหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นและหลักสูตร บวช. หรืออื่น ๆ ในระบบและนอกระบบ สามารถเชื่อมโยงกันได้โดยจะร่วมมือกับองค์กรในภาคเอกชนทั้งในและนอกประเทศ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาวิทยาลัยสารพัดช่างให้เป็นผู้นำในด้านวิชาชีพ มีความพร้อมที่จะให้บริการวิชาชีพกับชุมชนในรูปของศูนย์บริการและหน่วยบริการวิชาชีพเคลื่อนที่ จะจัดการศึกษาที่ทันสมัยในด้านวิทยาการสื่อสารและเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะให้สอดคล้องกับการขยายตัวทางเศรษฐกิจจากการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี

ผลจากการวิจัยจะมีความสอดคล้องกับชนิตา รักษ์ผลเมือง และคณะ (2527 : บทคัดย่อ) ได้วิเคราะห์ไว้ว่าการจัดการศึกษาของไทยในอนาคตจะเป็นการจัดการศึกษาตลอดชีวิต และสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2536 : 6) ได้สรุปไว้ว่าการจัดการศึกษานอกระบบจะเป็นการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เป็นการจัดการศึกษาเพื่อให้ประชาชนได้ศึกษาหาความรู้ได้อย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้การประกอบอาชีพ และการแสวงหาความรู้ข่าวสารข้อมูลตามที่ต้องการได้หลายรูปแบบ และเป็นไปอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ดังนั้นการจัดการศึกษาในลักษณะดังกล่าวจึงเป็นแนวโน้มที่เป็นไปได้

ของวิทยาลัยสารพัดช่างที่จะจัดการศึกษาในลักษณะ เช่นนี้ ซึ่งจะเป็นการเปิดโอกาสให้กับประชาชนมีพื้นฐานการศึกษาสูงขึ้นอีกด้วย

ส่วนแนวโน้มที่จะร่วมมือกับองค์กรในภาคเอกชนทั้งในและนอกประเทศเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษานั้น จะเห็นได้ว่า ตลอดระยะเวลาที่ผ่านการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างมักจะพบปัญหาในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านอุปกรณ์เครื่องมือที่ไม่ทันสมัย ด้านบุคลากรมีไม่เพียงพอ ตลอดจนด้านงบประมาณ จึงทำให้การจัดการศึกษาไม่ตอบสนองต่อตลาดแรงงานเท่าที่ควร ดังนั้นถ้าหากวิทยาลัยสารพัดช่างมีการร่วมมือกับองค์กรของรัฐหรือองค์กรเอกชนต่าง ๆ ทั้งในและนอกประเทศเข้ามามีบทบาทหรือมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยทางวิทยาลัยสารพัดช่างจะให้นิเวศของทฤษฎีพื้นฐาน เป็นศูนย์รวมแหล่งความรู้ การฝึกอาชีพ รวมทั้งหลักการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ ส่วนด้านงบประมาณหรือทุนตลอดจนเทคโนโลยีสมัยใหม่นั้นต้องพึ่งด้านเอกชน ไม่ว่าจะเป็นสถานประกอบการ หรือแหล่งเงินทุนต่าง ๆ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนที่จบออกไปได้มีความรู้ ทักษะ เฉพาะสาขาวิชาชีพ ออกไปทำงานได้อย่างมีคุณภาพ และสนองตอบต่อความต้องการของตลาดแรงงานและนอกจากนี้แล้วจะทาให้วิทยาลัยสารพัดช่างเป็นผู้นำในด้านวิชาชีพในท้องถิ่นที่มีความพร้อมที่จะให้บริการแก่ชุมชนในรูปของศูนย์บริการและหน่วยบริการวิชาชีพเคลื่อนที่ตลอดจนจัดการศึกษาที่ทันสมัยในด้านต่าง ๆ ได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี

ในส่วนที่วิทยาลัยสารพัดช่างจะเป็นผู้นำในด้านวิชาชีพในท้องถิ่น และมีความพร้อมที่จะให้บริการในลักษณะของศูนย์บริการ และหน่วยบริการวิชาชีพเคลื่อนที่และจัดการศึกษาให้ทันต่อเทคโนโลยีนั้นก็เป็นแนวโน้มที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 7 (2535-2539) ของกรมอาชีวศึกษาที่จะเร่งพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นผู้นำจัดการศึกษาวิชาชีพในท้องถิ่น มีความพร้อมในการกจทั้งการสอน การบริการวิชาชีพแก่ชุมชน การวิเคราะห์วิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา และเทคโนโลยีในท้องถิ่น ซึ่งจะเป็นผลดีเพื่อจะได้ให้บริการกับชุมชนและสถานประกอบการในพื้นที่ใกล้เคียง

ส่วนนโยบายในการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นขัดแย้งกันอยู่คือ ขั้นตอนในการพิจารณาอนุมัติงบประมาณต่าง ๆ ควรจะได้รับการปรับปรุงเพื่อความรวดเร็วขึ้นและจัดการศึกษาที่มีศูนย์สร้างซ่อมและพัฒนาเครื่องมือเครื่องจักรให้คล้ายกับสถานประกอบการ หรือให้ครบวงจรตลอดจนจัดการการศึกษาให้เป็นไปตามการวางแผนที่

กำหนดไว้ซึ่งเป็นแนวโน้มที่พึงประสงค์ การจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างที่จัดขึ้นนั้นต่างก็ตกอยู่ในภาวะเดียวกันคือรับนโยบาย รับโครงการและงบประมาณส่วนใหญ่มาจากส่วนกลาง มาปฏิบัติในวิทยาลัยสารพัดช่าง การอนุมัติโครงการใหญ่ ๆ หรือการชิงเงินในการดำเนินงานต่าง ๆ ต้องได้รับการอนุมัติจากผู้บริหารในส่วนกลางก่อน ดังนั้นการจัดกิจกรรมต่าง ๆ จึงเป็นไปตามส่วนกลางมากกว่าที่จะเป็นไปตามนโยบายของวิทยาลัยสารพัดช่าง จึงมีผลต่อการปฏิบัติงานกว่าจะผ่านขั้นตอนต่าง ๆ ทำให้ไม่ต่อเนื่องและเสียเวลาไม่ทันการ ดังนั้นจึงสมควรที่ลดขั้นตอนบางอย่างบ้างหรือให้อำนาจต่อผู้บริหารสถานศึกษาที่มีขอบเขตหรือหาแนวทางที่เป็นผลดีต่อการปฏิบัติงานของทางราชการต่อไป ส่วนการที่จะให้วิทยาลัยสารพัดช่างจัดการศึกษาที่มีศูนย์ซ่อมสร้างและพัฒนาเครื่องมือให้คล้ายกับสถานประกอบการ หรือให้ครบวงจรนั้น ถ้าวิทยาลัยสารพัดช่างยังไม่มีร่วมมือกับภาคเอกชนหรือสถานประกอบการ โอกาสที่จะเป็นไปได้อย่างที่ทุกวิทยาลัยสารพัดช่างก็ต่างรู้ดีอยู่แล้วว่างบประมาณที่ได้ในแต่ละปีมีมากน้อยแค่ไหน และการได้รับข้อมูลในด้านต่าง ๆ ส่วซ้ำ ทำให้การวางแผนลำบากและไม่สมบูรณ์ ดังนั้นผู้เชี่ยวชาญจึงมีแนวความคิดเห็นที่ขัดแย้งกันในด้านนี้ และถ้าแนวโน้มในด้านนี้ได้มีการเปลี่ยนแปลงก็จะส่งผลให้การจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างเป็นไปในทางที่ดีต่อไป

จากสภาพในปัจจุบันการจัดการศึกษาของแต่ละหน่วยงานได้เจริญก้าวหน้าเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะวิทยาลัยสารพัดช่าง จากแนวความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญบางอย่างได้เกิดขึ้นแล้ว แต่บางอย่างยังไม่ได้เกิดขึ้น ดังนั้นในอนาคตอันใกล้นี้การจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างจะต้องตอบสนองต่อประชาชนทุกระดับอย่างแน่นอน เพราะว่าความต้องการของการศึกษาของแต่ละกลุ่มคนไม่เหมือนกัน ดังนั้นการจัดการศึกษาควรมีหลากหลาย สนุกสนาน ทำทาย ทำให้ประชาชนอยากเรียนรู้ตลอดชีวิต ไม่ใช่เรียนจบแล้วไม่อยากกลับเข้ามาเรียนอีก

2. แนวโน้มการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2540-2549) ในด้านจุดหมายการจัดการศึกษา

ผลการวิจัยที่ผู้เชี่ยวชาญคาดการณ์ไว้จะ เป็นการจัดการศึกษาที่นำผลการเรียนในหลักสูตรวิชาชีพพระยาสันมาถ่ายทอดหรือเก็บสะสมเป็นหน่วยการเรียนรู้ในระดับสูงขึ้นไป พัฒนาความรู้และทักษะวิชาชีพให้กับผู้เรียนเพื่อออกไปประกอบอาชีพได้ เปิดโอกาสให้กับประชาชนทุกระดับ โดยการจัดฝึกอบรมวิชาชีพพระยาสัน ๆ และต่อเนื่อง จะร่วมมือกับสถานประกอบการในการจัดการศึกษาให้ตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงาน พัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้

และทักษะวิชาชีพให้ดียิ่งขึ้น และทันต่อเทคโนโลยี ออกไปประกอบอาชีพอิสระ นำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในชีวิตได้อย่างเหมาะสม พัฒนาผู้เรียนให้มีนิสัยรักการทำงาน มีความคิดสร้างสรรค์ หรือยกระดับความรู้ของผู้เรียน โดยจะรับนักศึกษาทุกระดับไม่ต้องสอบ ให้สิทธิ์สำหรับผู้ลงทะเบียนก่อนได้เข้าเรียน นอกจากนี้แล้วยังจัดการศึกษาที่ตอบสนองต่อระบบของงานอุตสาหกรรม และ เทคโนโลยีและจัดการศึกษาระบบทางไกล

การจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างในช่วงที่ผ่านมาจะจัดการศึกษาเฉพาะวิชาชีพระยะสั้นเท่านั้น ซึ่งเป็นการฝึกอาชีพให้กับประชาชนทั่วไป เข้ามาศึกษาเพื่อออกไปประกอบอาชีพ หรือให้ผู้ที่มีอาชีพอยู่แล้วได้เปลี่ยนอาชีพหรือพัฒนาอาชีพให้ดียิ่งขึ้น และเป็นการยกระดับความรู้ เพิ่มพูนรายได้แก่ตนเองและครอบครัว ตลอดจนเปิดโอกาสให้กับนักเรียนนักศึกษาในสถานศึกษาอื่นได้เลือกเรียนวิชาชีพและนำผลการเรียนไปเทียบโอนในสถานศึกษาต้นสังกัดได้ ตลอดจนพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความชำนาญและแนวทางในการประกอบอาชีพให้สอดคล้องกับสภาพสังคมและ เศรษฐกิจได้อย่างมีความสุข จะเห็นได้ว่าการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างตอบสนองต่อผู้เรียนทุกระดับตั้งแต่จบการศึกษามัธยมศึกษา มัธยมศึกษา อุดมศึกษา และผู้ที่มีงานทำ ซึ่งมีจุดประสงค์แตกต่างกันออกไป ดังนั้นการจะนำผลการเรียนในหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นมาเทียบโอนหรือเก็บสะสมไว้เป็นผลการเรียนในหลักสูตรที่สูงขึ้นนั้นจึงถือว่าเป็นการดี และจะทำให้ผู้ที่จบไปแล้วกลับเข้ามาศึกษาต่ออีก เพื่อจะได้ยกระดับความรู้ของตนเองอีกด้วย

จากแผนพัฒนาการจัดการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 7 มุ่งแก้ปัญหาและเร่งรัดผลิตกำลังคนในสาขาที่ขาดแคลนที่ยังไม่ได้รับการตอบสนองในระดับต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขยายการจัดการศึกษาวิชาชีพให้กว้างขวางและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ตลอดจนจัดรูปแบบการให้การศึกษาวินิจฉัยในท้องถิ่นให้มากขึ้น และมีการส่งเสริมการร่วมมือกับภาคเอกชนหรือสถานประกอบการ เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปได้อย่างมีคุณภาพ และขงยุทธโรตติลานนท์ (2536 : 26) ได้กล่าวว่าวิทยาลัยสารพัดช่างจะจัดการศึกษาได้ในหลายรูปแบบ และหลายหลักสูตร สามารถนำผลการเรียนในแต่ละหลักสูตรมาเทียบโอนหรือสะสมเป็นผลการเรียนในหลักสูตรที่สูงขึ้นได้ เป็นผลดีในการตอบสนองต่อความแตกต่างระหว่างบุคคลโดยเฉพาะในเรื่องของความพร้อมของบุคคล ซึ่งอาจจะมีเวลาว่างไม่พร้อมกันและเป็นผลดีที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้มีความรู้เพิ่มขึ้น สามารถนำไปพัฒนางานอาชีพให้เจริญก้าวหน้าต่อไป รวมทั้งสร้างความเจริญให้กับท้องถิ่นอีกด้วย และจะส่งผลให้มีผู้ที่จบการศึกษาสูงขึ้น และมีผู้ประกอบ

อาชีพรายย่อยเพิ่มมากขึ้นโดยจะเกิดการแข่งขันในด้านอื่น ๆ ได้ และส่งผลให้เกิดการพัฒนาประเทศต่อไป

ในส่วนของแนวโน้มที่จะรับนักศึกษาทุกระดับโดยไม่ต้องสอบและให้สิทธิ์สำหรับผู้เรียนที่ลงทะเบียนก่อนได้เข้าเรียน ถ้าแนวโน้มนี้เกิดขึ้นจริงจะเป็นผลดีต่อผู้ที่อยากเรียนจริง ๆ ตัดสินใจเข้าศึกษาโดยการลงทะเบียนเรียนก่อน ซึ่งจะเป็นการช่วยให้วิทยาลัยสารพัดช่างมีการเตรียมพร้อมในหลาย ๆ ด้าน และจะเป็นการลดปัญหาในด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นอีกด้วย และในอนาคตจำนวนประชากรจะมีมากขึ้น การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานก็จะสูงขึ้น ดังนั้นพื้นฐานของผู้ที่จะเข้าศึกษาในวิทยาลัยสารพัดช่างจะมีลักษณะเหมือนกัน แต่จะแตกต่างกันที่การเลือกเรียนในรายวิชาชีพที่ตนถนัดไม่เหมือนกัน

ส่วนแนวโน้มการจัดการศึกษาระบบทางไกลนั้น เป็นแนวโน้มที่พึงประสงค์และเป็นไปได้มาก ถ้าแนวโน้มนี้เกิดขึ้นจริง จะเป็นการสนับสนุนให้ผู้ที่มีงานทำอยู่แล้ว และผู้ที่พลาดโอกาสทางการศึกษาในระบบได้เข้าศึกษา ซึ่งการจัดการศึกษาจะมีลักษณะเหมือนกับมหาวิทยาลัยเปิด แต่จะต่างที่การประเมินผลในรายวิชาชีพซึ่งใช้คณะกรรมการร่วมกันระหว่างวิทยาลัยสารพัดช่างกับสถานประกอบการ

3. แนวโน้มการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2540-2549) ในด้านการบริหารการจัดการศึกษา

จากผลการวิจัยที่ผู้เชี่ยวชาญคาดการณ์ไว้จะนำเทคโนโลยีและระบบสารสนเทศที่ทันสมัยมาใช้ในวิทยาลัยสารพัดช่าง มีการกระจายอำนาจในระดับท้องถิ่นมากขึ้นและสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ส่งเสริมและพัฒนาให้ครู-อาจารย์สามารถพัฒนาทางวิชาการได้มากขึ้น และได้ตำแหน่งทางวิชาการ เพื่อเผยแพร่ผลงานในด้านวิชาชีพสาขาต่าง ๆ และสนับสนุนให้ได้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นทั้งในและนอกประเทศ และครู-อาจารย์ที่มีความสามารถจะได้รับการพิจารณาให้ดำรงตำแหน่งที่สูงขึ้นโดยไม่ยึดความอาวุโส จะมีการร่วมมือกับหน่วยงานอื่นทั้งภาครัฐและเอกชนในการจัดระบบการบริหารการศึกษาให้เหมาะสมกับสภาพการเปลี่ยนแปลง เพื่อพัฒนาวิทยาลัยสารพัดช่างในทุก ๆ ด้าน ให้ตอบสนองต่อระบบอุตสาหกรรมและเน้นการจัดการศึกษาเพื่อประกอบอาชีพอิสระ จะมีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างจริงจังและต่อเนื่อง โดยจะมีการวางแผนล่วงหน้าทุก ๆ 3 ปี จากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องหลายฝ่ายเพื่อพัฒนาโครงสร้างและระบบการบริหารของวิทยาลัยสารพัดช่าง

ในปัจจุบันเทคโนโลยีต่าง ๆ เข้ามามีบทบาทอย่างมากต่อระบบการทำงาน หน่วยงานต่าง ๆ ส่วนพากันตื่นตัวและเตรียมพร้อมที่จะใช้บริการ ทั้งนี้รัฐบาลไทยก็ได้กำหนดนโยบายอย่างเด่นชัดในการที่จะให้ประเทศไทยมีระบบการสื่อสารที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพสูงโดยได้ประกาศให้ปี พ.ศ. 2538 เป็นปีแห่งเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือ IT YEAR

ส่วนในวงการศึกษานั้น เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทเช่นกัน ซึ่งไม่ว่าจะเป็นการนำมาใช้ในการบริหารงานฝ่ายต่าง ๆ ทำให้ทราบข้อมูล ข่าวสาร และรายละเอียดต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้อง ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและการนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล ตลอดจนการนำมาเป็นสื่อในการเรียนการสอน หรือที่เรียกกันว่า บทเรียนคอมพิวเตอร์ ซึ่งจะเกิดประโยชน์ทั้งผู้เรียนและผู้สอน นอกจากนี้แล้ว กรมอาชีวศึกษาก็มีนโยบายที่มุ่งให้ผู้ที่จะออกไปมีคุณภาพตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน ดังนั้นแนวโน้มที่จะนำเทคโนโลยีและระบบสารสนเทศมาใช้ในวิทยาลัยสารพัดช่างมีโอกาที่จะเกิดขึ้นจริงและเป็นไปในทางที่ดี

ส่วนการกระจายอำนาจในระดับท้องถิ่นมากขึ้น และสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนนั้น ๆ การปฏิบัติงานส่วนใหญ่ อำนาจต่าง ๆ ส่วนกลางจะเป็นผู้กำหนดสั่งการลงมาให้ผู้บริหารในวิทยาลัยสารพัดช่างมาปฏิบัติ จึงทำให้การปฏิบัติงานล่าช้าและไม่เป็นไปตามสภาพที่เป็นจริง ผู้บริหารนับเป็นกลไกสำคัญและมีบทบาทในฐานะผู้นำนโยบายจากส่วนกลางมาปฏิบัติให้เกิดเป็นรูปธรรม เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต และยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น โดยผู้บริหารจะต้องทำงานประสานกับประชาชนในท้องถิ่นหรือผู้มารับบริการด้านต่าง ๆ ด้วยความเข้าใจกันทั้งต้องทำให้ประชาชนมีความเลื่อมใสศรัทธาในการมาติดต่อ โดยเฉพาะครู-อาจารย์ในวิทยาลัยสารพัดช่าง ซึ่งเป็นผู้ที่ต้องสัมผัสกับประชาชนส่วนใหญ่ ถ้าหากมีการกระจายอำนาจลงมาในระดับท้องถิ่นและให้อำนาจในการบริหารงานกับผู้บริหารในวิทยาลัยสารพัดช่างมากขึ้น เชื่อว่าการจัดการศึกษาจะมีความสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนในท้องถิ่นอย่างแน่นอน

ส่วนแนวโน้มที่จะส่งเสริมและพัฒนาครู-อาจารย์ในหลาย ๆ ด้านนั้น จะส่งผลให้ครู-อาจารย์มีกำลังใจและทุ่มเทกำลังกายกำลังใจต่อการปฏิบัติงานไม่ว่าจะเป็นหน้าที่โดยตรงคือการสอนและหน้าที่พิเศษอื่น ๆ ที่ผู้บริหารมอบให้ และมีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาอาชีวศึกษาของกรมอาชีวศึกษา (2536 : 50) คือเร่งรัดพัฒนาคุณภาพบุคลากร ครู-อาจารย์ และผู้บริหารให้มีความรู้ความสามารถและทักษะ ให้สอดคล้องกับวิทยาการและเทคโนโลยีใหม่ ๆ ตลอดจน

พัฒนาครู-อาจารย์ให้ได้ศึกษาวิจัยมากขึ้น เพื่อจะได้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ของวิทยาลัย
สารพัดช่าง ซึ่งยังขาดข้อมูลรายละเอียดที่จะนำมาใช้ศึกษา เพื่อเสนอนโยบายและวางแผนที่
รัดกุม

ส่วนแนวโน้มที่จะมีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างจริงจังและ
ต่อเนื่อง และมีการวางแผนล่วงหน้าทุก ๆ 3 ปีจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญนั้น ในปัจจุบันการติดตามผล
และการประเมินผลการปฏิบัติงานที่ปฏิบัติอยู่ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย ส่วนใหญ่จะประเมินผลใน
รูปของการรายงาน ผลการปฏิบัติงานของโครงการ และรายงานการใช้งบประมาณโดย
ส่วนรวม จึงทำให้ไม่สามารถมีการทบทวนเพื่อการปรับปรุงแก้ไข และกำหนดกลุ่มเป้าหมายได้
ชัดเจน ตลอดจนขาดการติดตามผลอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ดังนั้นถ้าแนวโน้มนี้เป็นจริงตาม
ที่ผู้เชี่ยวชาญคาดการณ์ไว้จะเป็นผลดีต่อการพัฒนาวิทยาลัยสารพัดช่างและประเทศโดยรวม
ต่อไป

4. แนวโน้มการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างในทศวรรษหน้า (พ.ศ.2540- 2549) ในด้านหลักสูตรการจัดการศึกษา

จากผลการวิจัยที่ผู้เชี่ยวชาญคาดการณ์ไว้ว่าจะเปิดสอนได้หลากหลายหลักสูตรเพื่อ
ตอบสนองความต้องการของสังคมในปัจจุบัน โดยเฉพาะหลักสูตรวิชาชีพประกาศนียบัตร (หรือ
ปวช.) จะจัดการเรียนการสอนได้หลากหลายรูปแบบเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีงานทำและผู้อื่นที่
สนใจเข้าศึกษา หลักสูตรทุกหลักสูตรและรายวิชาในหลักสูตรจะต้องสอดคล้องกันกับสภาพ
เศรษฐกิจและเทคโนโลยีในท้องถิ่นนั้น ๆ สามารถนำผลการเรียนต่อยอดหรือถ่ายทอดกันได้
หลักสูตรมีลักษณะ เบ็ดเสร็จในตัวและมีความยืดหยุ่นต่อเนื่องและจะต้องได้มาจากการร่วมมือของ
นักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ บุคลากรในวิทยาลัย และบุคลากรในสถานประกอบการ โดยมุ่งเน้นให้
ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถด้านทักษะ มีคุณธรรม จริยธรรม ทำงานเป็นหมู่คณะและอยู่รวม
สังคมได้อย่างมีความสุข

การจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างในอนาคตด้านหลักสูตร ถ้าหากแนวโน้มนี้
เป็นจริงก็จะเป็นการช่วยยกระดับมาตรฐานการศึกษาของประชาชนที่มีงานทำตามสถานประกอบการ
หรือหน่วยงานต่าง ๆ และผู้ที่ประกอบอาชีพส่วนตัวตลอดจนผู้ที่พลาดโอกาสทางการศึกษาใน
ระบบ ยังส่งผลทำให้การทำงานมีคุณภาพเพิ่มขึ้น และสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคม
ในปัจจุบันที่มีการทำงานไปพร้อมการศึกษา หากความรู้เพิ่มเติมนอกเหนือเวลาทำงาน ตลอดจน

เป็นการพัฒนาคุณภาพของชีวิตให้ดียิ่งขึ้น ส่วนหลักสูตรทุกหลักสูตรและรายวิชาจะต้องสอดคล้องกับสภาพของสังคมในท้องถิ่นนั้น ๆ ดังที่สังัด อุทรานันท์ (2528 : 307) ได้บอกว่าหลักสูตรที่สร้างขึ้นจะต้องมีความสอดคล้องกับสภาพปัญหาและสนองตอบต่อความต้องการของบุคคลและสังคมได้มากที่สุด ตลอดจนการนำเอาภูมิปัญญาชาวบ้านมาผสมผสานกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ มีความเปิดเสรีงานหลักสูตรและยืดหยุ่นต่อเนื่องกันไป และถ้าได้มาจากกลุ่มผู้ที่มีความเชี่ยวชาญหลาย ๆ ฝ่ายยิ่งจะเป็นผลดีต่อทางวิทยาลัยฯ และหลักสูตรทุกหลักสูตรย่อมมีจุดหมายที่จะให้ผู้เรียน มีความรู้ ความสามารถด้านทักษะเฉพาะสาขาวิชาชีพนั้น ๆ มีคุณธรรม จริยธรรม และการอยู่ร่วมสังคมได้ดีเป็นพื้นฐานของหลักสูตรอยู่แล้ว

หลักสูตรวิชาชีพไม่ว่าจะเป็นหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นหรือหลักสูตร บวช. นั้นมีความสำคัญในการพัฒนาประชาชน จัดเตรียมกำลังคนให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีและความต้องการของตลาดแรงงาน ทั้งในปัจจุบันและอนาคต เพื่อเป็นรากฐานการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าต่อไป แนวทางหลักสูตรวิชาชีพที่ใช้ในการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างจะต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้ทันต่อเทคโนโลยีใหม่ ๆ ตลอดเวลา และต้องตอบสนองต่อแรงงานตลอดจนผู้เรียนด้วย

5. แนวโน้มการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2540-2549) ในด้านคุณลักษณะของครูที่พึงประสงค์

จากผลการวิจัยที่ผู้เชี่ยวชาญคาดการณ์ไว้ว่าจะมีลักษณะ เป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพครู มีความรู้ความสามารถในวิชาชีพ มีความเชื่อมั่น มีสุขภาพร่างกายและจิตใจที่สมบูรณ์ มีสติปัญญาเฉลียวฉลาดและสามัญสำนึกในการแก้ปัญหาได้ดี มีเหตุผลผลและเป็นประชาธิปไตย มีความสามารถถ่ายทอดความรู้ที่ดี ตลอดจนการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี เป็นแบบอย่างที่ดีต่อเพื่อนร่วมงานและนักศึกษาในทุก ๆ ด้าน มีคุณวุฒิทางการศึกษาขั้นต่าระดับปริญญาตรี เป็นผู้นำทางด้านวิชาชีพให้กับชุมชนในท้องถิ่น มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้ที่มาติดต่อและประสานงานทั้งในและนอกหน่วยงาน มีความสุขุม อดทน รอบคอบ หนักแน่นที่เป็นผู้สอน ผู้จัดการ ผู้ประสานและผู้ให้คำแนะนำที่ดี และเป็นผู้สนับสนุน ส่งเสริมภูมิปัญญาชาวบ้าน ตลอดจนเป็นผู้ประดิษฐ์ คิดค้น ตัดแปลง สร้างสรรค์และก้าวทันต่อเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ถ้าแนวโน้มนี้เกิดขึ้นจริง ในอนาคตการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างจะมีความสำคัญมากขึ้นในการพัฒนาประชาชนให้เป็นพลเมืองที่ดีของชาติ เพราะว่ามีแม่พิมพ์ที่ดีมีคุณสมบัติที่เพียบพร้อมในทุก ๆ ด้าน ผลผลิตที่ได้

ออกมา ก็คงจะมีลักษณะเช่นกัน ดังที่ธีระ สุมิตร (2519 : หน้า) กล่าวว่า บุคลากรทางการศึกษาจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการเป็นผู้ประสานและการจัดการในเรื่องการศึกษาด้วย

ดังนั้นการจัดการศึกษาในอนาคตเป็นการจัดการศึกษาที่มีการใช้เทคโนโลยีกันอย่างแพร่หลาย ผู้สอนเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญในการทำให้การจัดการศึกษามุ่งบรรลุได้ตามวัตถุประสงค์และผลิตผู้เรียนที่มีคุณสมบัติให้ตรงกับความต้องการของสังคม ผู้สอนในอนาคตย่อมจะมีบทบาทเปลี่ยนไปจากที่เป็นอยู่ในอดีตและปัจจุบัน การกิจที่เคยกระทำอยู่เดิมจะถูกภาระใหม่เข้าแทรกแทน ในการจัดการศึกษาในอนาคตเป็นที่คาดหมายว่า จะต้องตอบสนองต่อผู้เรียนทั้งเป็นกลุ่มและรายบุคคลโดยจะมีการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้อย่างมากมายหลายประเภท ซึ่งจะเข้ามาในรูปของสื่อการเรียนการสอนและเทคนิควิธีการ ดังนั้นผู้สอนหรือคุณลักษณะของครูในวิทยาลัยสารพัดช่างที่พึงประสงค์จะต้องมีหน้าที่และบทบาทใหม่ในการจัดการศึกษาในอนาคตนี้ด้วย

6. แนวโน้มการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2540-2549) ในด้านสาขาวิชาที่ควรผลิต

จากผลการวิจัยพบว่าสาขาวิชาที่ควรผลิตได้เรียงลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อยดังนี้ วิชาคอมพิวเตอร์ บัญชี ช่างประกอบและซ่อมคอมพิวเตอร์ ช่างอิเล็กทรอนิกส์ การโรงแรม ช่างยนต์ พิมพ์ดีดไทย-อังกฤษ ช่างบริการจักรยานยนต์ ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ ช่างเสริมสวย ช่างตัดผมชาย ช่างตัดเสื้อสำเร็จรูป ศิลปประดิษฐ์ ช่างทำของที่ระลึก อาหาร-ขนม ช่างก่อสร้าง และดนตรีสากล ในรายวิชาที่ผู้เชี่ยวชาญได้คาดการณ์ไว้ในโดยเฉพาะวิชาคอมพิวเตอร์ เป็นวิชาที่มีแนวโน้มเป็นไปได้มากที่สุดและให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก เพราะเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่นำมาใช้ในปัจจุบันไม่ว่าจะเป็นระบบการทำงานของหน่วยงานในภาครัฐและเอกชน จะมีการแข่งขันการนำเทคโนโลยีมาใช้กัน เพื่อความเป็นเลิศของหน่วยงานนั้น ๆ ดังนั้นจึงเป็นผลประโยชน์ต่อผู้มาเรียนและนากลับไปใช้ในที่ทำงาน หรือเพื่อเพิ่มความสามารถที่เหนือกว่าใคร ๆ และอยู่ได้อย่างเหมาะสมกับยุคโลกาภิวัตน์

ส่วนในรายวิชาที่ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นขัดแย้งกันคือ ช่างเชื่อม ช่างกระจก และอลูมิเนียม ช่างประกอบและติดตั้งเครื่องทำความเย็น ช่างกลโรงงาน ช่างตัดเสื้อสตรี ช่างสี ช่างถ่ายภาพ ช่างปูน การเกษตรไร่นาสวนผสม การเพาะเห็ดเพื่อการค้า และการเพาะพันธุ์ไม้เพื่อการค้า จะเห็นได้ว่าในรายวิชาเหล่านี้เป็นรายวิชาที่มีมาแต่ช้านาน และเป็นรายวิชา

ที่ไม่ค่อยมีใครนิยมเรียนมากนักในปัจจุบัน ' อาจเป็นเช่นนี้เพราะว่าเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามามีบทบาทมากจึงทำให้เกิดอาชีพใหม่ ๆ หลายอาชีพขึ้นมาทำให้วิชาหลายวิชามีความสำคัญน้อยลง แต่ในรายวิชาเหล่านี้ถึงแม้ผู้เชี่ยวชาญจะมีความคิดเห็นขัดแย้งกันก็ตาม แต่ก็ยังเป็นแนวโน้มที่พึงประสงค์เช่นกัน

จะเห็นได้ว่าการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่าง ได้มุ่งเน้นให้ผู้เรียนออกไปประกอบอาชีพและบุคคลที่มีอาชีพอยู่แล้วได้พัฒนาอาชีพของตนเองให้ทันต่อเทคโนโลยีและความต้องการของตลาดแรงงานที่จะประกอบอาชีพ และอาชีพของตนเองก็เป็นสิ่งหนึ่งที่ถูกผลกระทบโดยตรงและอย่างรุนแรงจากเทคโนโลยี อาชีพเก่า ๆ หลายอาชีพได้หายไป อาชีพใหม่ ๆ หลายอาชีพที่กำลังจะเกิดขึ้นมา ดังนั้นในยุคปัจจุบันหรือยุคเทคโนโลยีข่าวสาร ผู้เชี่ยวชาญในวงการต่าง ๆ มองสภาพทั่ว ๆ ไปในปัจจุบันและอนาคตต่างก็ตระหนักดีว่า การเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ต่ออาชีพของมนุษย์จะมีความรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ และอาชีพเก่า ๆ หลายอาชีพที่กำลังเฟื่องอยู่ในปัจจุบันจะเปลี่ยนสภาพไปเป็นอาชีพที่ล้าสมัย และขณะเดียวกันอาชีพใหม่ ๆ หลายอาชีพก็เกิดขึ้นมาแทนที่ เพื่อเป็นการช่วยคนไทยในยุคปัจจุบันที่จะต้องใช้ชีวิตต่อไปในอนาคตจึงมีความสนใจในรายวิชาชีพใหม่ ๆ กันมาก

7. แนวโน้มการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2540-2549) ในด้านคุณลักษณะของนักศึกษาที่ควรผลิต

จากผลการวิจัยพบว่าผู้ที่จบการศึกษาจากวิทยาลัยสารพัดช่างจะต้องมีคุณลักษณะตรงต่อเวลา รอบคอบ รับผิดชอบต่อการปฏิบัติงาน มีระเบียบวินัย มีความซื่อสัตย์ มีความคิดสร้างสรรค์ มีความขยัน มีความเชื่อมั่นและกล้าแสดงออกในการตัดสินใจ มีคุณธรรม จริยธรรม มีสุขภาพพลานามัยที่สมบูรณ์แข็งแรง ปรับตัวเข้ากับงานและเพื่อนร่วมงานได้ดี มีความชำนาญในสาขาวิชาชีพนั้น ๆ มีความสนใจใฝ่รักความก้าวหน้าในอาชีพ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สานึกในเรื่องความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อม มีนิสัยการใช้วัสดุอย่างประหยัด เสียสละเพื่อส่วนรวมตลอดจนแต่งกายที่เหมาะสมและรักประชาธิปไตย ถ้าเป็นไปได้อย่างจริงตามที่ผู้เชี่ยวชาญคาดการณ์ไว้ก็จะเป็นผลดีต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ และจะส่งผลให้มีการพัฒนาด้านอื่น ๆ อีกด้วย

ส่วนแนวโน้มที่ผู้เชี่ยวชาญยังมีความคิดเห็นขัดแย้งกันคือ มีความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ และมีความรู้ทางด้านภาษาอังกฤษที่ดี

จะเห็นได้ว่ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญบางกลุ่มมีแนวความคิดเห็นว่า นักศึกษาที่จบจากวิทยาลัยสารพัดช่างในระดับ ปวช. จะต้องมีความรู้ทางด้านภาษาอังกฤษและการใช้คอมพิวเตอร์เป็นอย่างดี ทั้งนี้เพราะจะได้นำไปใช้ในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ และผู้เชี่ยวชาญบางกลุ่มมีแนวความคิดว่าเป็นสถานศึกษาที่เปิดสอนระดับ ปวช. ใหม่ เป็นเป้าหมายที่คาดไว้ ถ้าผลิตนักศึกษาได้จะเป็นผลดี แม้แต่วิทยาลัยเทคนิคหรือสถาบันอื่นที่ผลิตนักศึกษาในระดับนี้มานานแล้วก็ยังไม่สามารถผลิตได้ผลดีเท่าที่ควร ถึงอย่างไรก็ตามคุณลักษณะของนักศึกษาทั้งสองนี้ก็ยังเป็นแนวโน้มที่พึงประสงค์และโอกาสที่จะเกิดขึ้นได้มาก

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยที่ค้นพบในเรื่องแนวโน้มการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2540-2549) จึงมีข้อเสนอแนะแนวทางให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปเป็นข้อมูลในการปรับปรุง การดำเนินงานของวิทยาลัยสารพัดช่างและ ข้อเสนอแนะเรื่องที่จะวิจัยเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างดังนี้

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

- 1.1 ควรทบทวนและปรับนโยบายการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างให้สอดคล้องกับแนวโน้มที่ผู้เชี่ยวชาญทั้งหลายได้คาดการณ์ไว้
- 1.2 ควรจัดเตรียมหรือวางจุดหมายของการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างให้เด่นชัดและเป็นรูปแบบที่เหมาะสม เพราะว่าเป็นการจัดการศึกษาตลอดชีวิตและจัดการศึกษาให้กับคนทุกระดับ
- 1.3 การจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างในอนาคตจะนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารการจัดการศึกษา ดังนั้นวิทยาลัยสารพัดช่างควรเตรียมการต่าง ๆ เพื่อรับมือกับเทคโนโลยีและนำเทคโนโลยีมาใช้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด
- 1.4 ส่วนในด้านหลักสูตรในอนาคตวิทยาลัยสารพัดช่างจะมีหลักสูตรได้หลากหลายและหลายรูปแบบ ดังนั้นทางวิทยาลัยสารพัดช่างควรจัดเตรียมบุคลากรที่จะมาดำเนินงานทางด้านนี้ให้เหมาะสม
- 1.5 ควรจัดเตรียมแผนการพัฒนามาเพื่อให้สอดคล้องกับผู้เชี่ยวชาญได้คาดการณ์เอาไว้

ไว้ในด้านบุคลากร ด้านสาขาวิชาชีพ ตลอดจนคุณลักษณะของครูที่พึงประสงค์และนักศึกษาที่ควรผลิต

1.6 ควรมีการประเมินผลการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างที่ได้ทำไป

และอย่างจริงจังสม่ำเสมอ และเผยแพร่ผลงานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างได้ทราบ ซึ่งการประเมินผลจะต้องทำอย่างจริงจังในเชิงการประเมินผลสรุปหลังจากโครงการสิ้นสุดแล้วและเชิงการประเมินผลเพื่อสรุปโครงการขณะที่โครงการกำลังดำเนินการอยู่

1.7 ควรส่งเสริมให้ภาคเอกชนและชุมชนได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างมากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ทั้งในด้านการวางแผน การจัดทำโครงการต่าง ๆ และการประเมินผลโครงการ โดยให้มีตัวแทนภาคเอกชนและชุมชนในคณะกรรมการในระดับท้องถิ่น

1.8 ควรจัดเตรียมทุนแผนความร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานภาคเอกชนหรือสถานประกอบการ หน่วยงานของรัฐ ตลอดจนท้องถิ่น และผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ เพื่อให้การจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างดำเนินการไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.9 การจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างในทศวรรษหน้า จะต้องคำนึงถึงภูมิปัญหาของชาวบ้านเป็นหลัก โดยการพัฒนา คัดแปลง ประยุกต์ให้เข้ากับสภาพเทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อชาวบ้านจะได้มีอาชีพและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นต่อไป

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การประเมินผลการปฏิบัติงานของวิทยาลัยสารพัดช่างโดยเน้นการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลอย่างละเอียด และตรงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด

2.2 ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการใช้บริการของวิทยาลัยสารพัดช่างที่มีต่อสถานประกอบการในท้องถิ่น

2.3 การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นและหลักสูตร ปวช. จากวิทยาลัยสารพัดช่าง

2.4 สรรวสภาพปัญหาและความต้องการของผู้ที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นและหลักสูตร ปวช. ในตลาดแรงงาน

2.5 ศึกษาความพร้อมของวิทยาลัยสารพัดช่างในการจัดการศึกษา

2.6 ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการการใช้สื่อการสอนในวิทยาลัยสารพัดช่าง

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กานดา พูนลาภทวี. สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ : พิสิกส์เซนเตอร์, 2530.
- เกษม บุญอ่อน. "เดลฟายเทคนิคในการวิจัย," คุรุปริทัศน์. 10(10) : 263; ตุลาคม, 2522.
- เกียรติวรรณ อมาตยกุล. ปรัชญาการศึกษานอกระบบ. กรุงเทพฯ : ยูไนเต็ดโปรดักชั่น, 2526.
- ขนิษฐา วิทยาอนุมาส. "การวิจัยแบบเดลฟาย : เทคนิคและปัญหาที่พบในการวิจัย," รวมบทความเกี่ยวกับการวิจัยการศึกษา. รวบรวมโดยชมรมผู้สนใจงานวิจัยการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ : รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์, 2530.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. สำนักงาน. โครงการวิจัยรูปแบบของการอาชีวศึกษา. พลศจิกายน, 2527.
- _____. แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 3 (พ.ศ.2515-2519). มกราคม, 2515. เอกสารเก็บเล่ม.
- _____. แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 4 (พ.ศ.2520-2524). ม.ป.ป. เอกสารเก็บเล่ม.
- _____. แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 5 (พ.ศ.2525-2529). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์พัฒนศึกษา, 2525.
- _____. แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 6 (พ.ศ.2530-2534). กรุงเทพฯ : รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์, 2529.
- _____. แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 7 (พ.ศ.2535-2539). (ร่าง) 2534. (เอกสารเก็บเล่ม)
- _____. วารสารการศึกษาแห่งชาติ. ปีที่ 26 ฉบับที่ 6 : (สิงหาคม-กันยายน), 2535.
- เจริญผล สุวรรณชาติ. การจัดการศึกษาให้สนองความต้องการกำลังคนเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงเป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่. วิทยานิพนธ์ กรุงเทพฯ : วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, 2533.

ชนิตา รัชกุลพลเมือง. รัตนา ตูรสวัสดิ์ และประภาศรี สีหอำไพ. แนวร่วมการศึกษาในระบบโรงเรียนในช่วงระยะแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 และ 7.

กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527. อัดสำเนา.

_____. "การวิจัยแบบเทคนิคเดลฟายม" วารสารวิจัย. 9 มีนาคม-มีนาคม; 2528.

ชาตรี อายุวัฒน์. การศึกษาองค์ประกอบที่เป็นเหตุให้นักศึกษาผู้ใหญ่เลือกเรียนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นโรงเรียนสารพัดช่าง เขตกรุงเทพมหานครกับโรงเรียนฝึกอาชีพเคลื่อนที่.

วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2525. อัดสำเนา.

เชิยรศรี วิวิธสิริ. จิตวิทยาการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่. ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อัดสำเนา.

ณรงค์ เส็งประชา. การสอนและการศึกษาอุตสาหกรรมศิลป์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2516.

ณรงค์ ฉายายนต์. การศึกษาปัญหาและความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่ทางการเรียนการสอนของแผนกช่างยนต์ ตามหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นในโรงเรียนสารพัดช่างในเขตกรุงเทพมหานครกับโรงเรียนฝึกฝนอาชีพเคลื่อนที่. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2522. อัดสำเนา.

ณรงค์ฤทธิ์ ศักดาณรงค์. "กระจกเงา," การศึกษากับบทบาทของครูในทศวรรษหน้า. ปีที่ 1 ฉบับที่ 3 : สิงหาคม-กันยายน, 2536.

นิตยา กลมกลิ้ง. การศึกษาปัญหาในการปฏิบัติงานของครู-อาจารย์ในวิทยาลัยสารพัดช่างกรมอาชีวศึกษา. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าลาดกระบัง, 2535.

นิสิตครูศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต. คุณลักษณะของเด็กอาชีวศึกษาที่พึงประสงค์ของตลาดทั้งภาครัฐและเอกชน. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าลาดกระบัง, 2535.

บรรจง ขุสกุลชาติ. บทความทางวิชาการ พ.ศ.2530-2533. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์, 2533.

บุญธรรม กิจปรีดาปริสุทธิ. ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดสามเจริญพานิช, 2531.

- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 6.
กรุงเทพฯ : พิมพ์ที่ B&B Publishing, 2533.
- เปรี๊ยะ กิจรัตน์. หลักสูตรอุตสาหกรรมศึกษาและการจัดการมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ :
บริษัทรวุฒิจารพิมพ์, 2532.
- ประเวศ ยอดยิ่ง. การศึกษาค้นคว้าการสอนช่างอุตสาหกรรมตามหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นของครู
อาจารย์ในโรงเรียนสารพัดช่างกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. นครราชสีมา : ศูนย์
นิเทศและฝึกอบรมกรมอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, 2530.
- พยอม ธรรมบุตร. "วารสารมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บพมวัน," ได้ก่อกำเนิดที่พึงประสงค์
ในทศวรรษที่ 21. ปีที่ 17 ฉบับที่ 1 : 2535.
- พงศ์ หรดาล. การวางแผนการสอนอุตสาหกรรมศึกษาเชิงระบบ. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยครู
พระนคร สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์, 2531.
- พงศ์สิริ สาลี. แนวโน้มของการศึกษานอกระบบโรงเรียนของประเทศไทยในอนาคต. วิทยานิพนธ์
ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525. อัดสำเนา.
- พุทธชาติ สุลักษณ์. การศึกษาค้นคว้าความเป็นไปได้ในการจัดวิทยาลัย สังกัดกรมอาชีวศึกษาให้
ตอบสนองชุมชน. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์,
2535. อัดสำเนา.
- ภิญโญ สาธร. หลักการศึกษาศาสตร์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์คุรุสภา, 2522.
- มนัส ศรีภักดี. ศึกษาค้นคว้าการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นโรงเรียนสารพัดช่าง
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.
- เมธี บิลันธนานนท์. การบริหารอาชีวและเทคนิคศึกษา. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์
อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2529.
- ยงยุทธ รัตติยานนท์. "วารสารนิเทศ" ก้าวไปบนแผน 7 กรมอาชีวศึกษากับวิทยาลัย
สารพัดช่างและวิทยาลัยการอาชีพ. ปีที่ 8 ฉบับที่ 29 : มกราคม-มีนาคม 2536.
- รวีวรรณ ชินะตระกูล. ความร่วมมือระหว่างสถานประกอบกับสถานศึกษา. กรุงเทพฯ :
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง,
2535.

รจนา จุลเจิม. การศึกษาแนวโน้มการประสานสัมพันธ์ในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนระหว่างกรมอาชีวศึกษากับกรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ.

วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532. อัดสำเนา.

วิชาการ, กรม. "รายงานการวิจัย" การศึกษาความเป็นไปได้ของแนวการจัดการศึกษาระดับประถม มัธยม และอาชีวศึกษาของไทยในทศวรรษ 2533. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2536.

วัชร พินทุสมิต. แนวโน้มการมัธยมศึกษาของประเทศไทยในทศวรรษหน้า. ปริณิฎานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. ภาวะการดำเนินงานของผู้สำเร็จอาชีวศึกษา'33. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก, เมษายน 2533.

_____. ภาวะการดำเนินงานของผู้สำเร็จอาชีวศึกษา'33. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก, เมษายน 2535.

_____. รายงานการศึกษาการศาสนาและวัฒนธรรม ปีการศึกษา 2533. กระทรวงศึกษาธิการ, 2534.

สงัด อุทรานันท์. พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : วงเดือนการพิมพ์, 2527.

สนอง อ๋อมเอม. การวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการทางด้านการเรียนการสอนในหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น เขตภาคเหนือ. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2532. อัดสำเนา.

สันทัต พงศ์พัชรพันธ์. แนวโน้มบทบาทและหน้าที่ของศูนย์ฝึกวิชาชีพในปี พ.ศ. 2535-2539. วิทยานิพนธ์ คอ.ม. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2533.

สุรัชทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย. การจัดการศึกษานอกระบบ. นนทบุรี, 2533.

สุกร ศรีแสน. การศึกษานอกโรงเรียน. กรุงเทพฯ : เรือนแก้วการพิมพ์, 2533.

แสวง ปิ่นมณี. "วารสารการศึกษาแห่งชาติ" แนวโน้มการบริหารและการจัดการศึกษาในอนาคต. ปีที่ 26 ฉบับที่ 6 สิงหาคม-กันยายน 2535. อัดสำเนา.

อนันต์ สิทธิไวยากุล. ความคิดเห็นของผู้บริหาร-ผู้สอนเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน
หลักสูตรระยะสั้นของโรงเรียนสารพัดช่าง กลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.

วิทยานิพนธ์ คอ.ม. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ,
2533. อัดสำเนา.

อาชีวศึกษา, กรม. รายงานประจำปี 2528 กรมอาชีวศึกษา. กรุงเทพฯ : 2529.

_____. รายงานประจำปี 2529 กรมอาชีวศึกษา. กรุงเทพฯ : ศุภสมาคมประชาชาติ,
2531.

_____. รายงานประจำปี 2532 กรมอาชีวศึกษา. กรุงเทพฯ : 2533.

อาชีวศึกษา, กรม. กรมอาชีวศึกษา 50 ปี (2484-2534). กรุงเทพฯ : สารพัดช่าง
พระนคร, 2534.

_____. เอกสาร คู่มือการปฏิบัติงานกองการศึกษาอาชีพ. กองการศึกษาอาชีพ กรม
อาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2534.

_____. รายงานประจำปี 2534. กรุงเทพฯ : 2535.

_____. กรมอาชีวศึกษา 52 ปี. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์
ทหารผ่านศึก, 2536.

APEID. Future and Education. Bangkok : Unesco Regional office
for Education in Asia and Oceania, 1984.

Horadal, P. (1987). The future of vocational education in Thailand
Toward the year 2009 A.D. using the Delphe approach.

Unpublished doctoral dissertation, Kent State University.

Langley. Billy Clarks. "An Evaluation of the Air Condition
Curriculum at Tarrent Junior College-Based on A Following-up
Study of Its Graduates," Dissertation Abstracts International.
37(5) : 7107-A; February 1977.

Van Til, William. Secondary Education : School and Community.
Boston : Houghton Merffins Co, 1987.

Wiles, Kimball. "The High School of the Future," The High School of the Future : A memorial to Kimball. Wiles, de. William. Alexander Columbus, Ohio : Charles Meyyel. 1969.

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่คัดเลือกแบบเจาะจง

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่คัดเลือกแบบเจาะจงจำนวน 7 ท่าน

1. นายอำนาจ	สวัสดิ์วงศ์	รองอธิบดีกรมอาชีวศึกษา
2. นายประเสริฐ	นนท์พละ	รองอธิบดีกรมอาชีวศึกษา
3. นายเชก	ทองอุ่น	ผู้อำนวยการ ศพอ. 1
4. นายอัมพร	ภักดีชาติ	ผู้อำนวยการกองการศึกษาอาชีพ
5. ดร. ศรีสมร	พุ่มสะอาด	นักวิชาการกรมวิชาการ
6. นายสุพจน์	รักษาทรัพย์	ผู้อำนวยการวิทยาลัยสารพัดช่างบุรีรัมย์
7. นายวิรัช	บัวบูชา	ผู้อำนวยการวิทยาลัยการอาชีพ
นวมินทรราชูทิศมีนบุรี

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ถูกคัดเลือกเข้าร่วมงานวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ถูกคัดเลือกเข้าร่วมงานวิจัย

1. นายประสิทธิ์ พร้อมมูล	ผู้อำนวยการกองวิทยาลัยเทคนิค
2. นายสนอง อิ่มเอม	ผู้อำนวยการวิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร
3. ว่าที่ ร.ต.จิตวีร์ บุญนาค	ผู้อำนวยการวิทยาลัยสารพัดช่างสีพระยา
4. นายประชุมพงษ์ สมบูรณ์ศิลป์	ผู้อำนวยการวิทยาลัยสารพัดช่างนครหลวง
5. นายอัน ปางวุฒิพงษ์	ผู้อำนวยการวิทยาลัยสารพัดช่างธนบุรี
6. ว่าที่ ร.ต.เสริมพงษ์ วิภาวี	ผู้อำนวยการวิทยาลัยสารพัดช่างกาญจนบุรี
7. นายสมใจ เขาวพานิช	ผู้อำนวยการวิทยาลัยสารพัดช่างกาฬสินธุ์
8. นายจาเนียร ชุลวงค์	ผู้อำนวยการวิทยาลัยสารพัดช่างชลบุรี
9. นายพันธ์ศักดิ์ โรจนากาศ	ผู้อำนวยการวิทยาลัยสารพัดช่างชัยภูมิ
10. นายวิทยา ไชยมนตรี	ผู้อำนวยการวิทยาลัยสารพัดช่างนครพนม
11. ว่าที่ ร.ต.บุญสือ งามสง่า	ผู้อำนวยการวิทยาลัยสารพัดช่างศรีสะเกษ
12. นายอุดม ไชยเดชาร	ผู้อำนวยการวิทยาลัยสารพัดช่างนครราชสีมา
13. นายสุเมธ อรุณกมล	ผู้อำนวยการวิทยาลัยสารพัดช่างสงขลา
14. นายบุญฤทธิ์ ชำนาญ	ผู้อำนวยการวิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ
15. นายจันทังค์ ไชยยงยศ	ผู้อำนวยการวิทยาลัยสารพัดช่างอุบลราชธานี
16. ว่าที่ ร.ต.ยนต์ ไร่รัมย์	ผู้อำนวยการวิทยาลัยสารพัดช่างอุดรธานี
17. นายเพลิน สุขสวัสดิ์	ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคเชียงใหม่
18. นายศักดิ์สิทธิ์ ศักดิ์โรตนิ	ผู้อำนวยการวิทยาลัยสารพัดช่างเชียงใหม่
19. นายประเวศ ยอดยิ่ง	ศึกษานิเทศก์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นครราชสีมา
20. นายสันทัต พงษ์พัชรพันธ์	ผู้เชี่ยวชาญงานวิจัยกองการศึกษาอาชีพ

ภาคผนวก ค

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญบริหารสถานประกอบการ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญผู้บริหารสถานประกอบการที่ผู้วิจัยคัดเลือกแบบเจาะจงมี 3 ท่าน คือ

1. คุณกมล เปรมใจ บริษัทรังสิตฟุตแวร์จำกัด
84 หมู่ 9 ต.บางนมโค อ.เสนา จ.พระนครศรีอยุธยา
โทร. 305-201871-4
2. คุณธงชัย ตรงธรรมชัย บริษัทเอ็ม วี เท อิมพอร์ต เอ็กพอร์ตจำกัด
3/51 ถ.เพชรเกษม เขตหนองแขม กรุงเทพฯ 10100
โทร. 02-4210985
3. คุณสมฤทัย หุ่นพวง บริษัทสพยูเนี่ยนจำกัด
38 ถ.บางนาตราด อ.บางปะกง จ.ฉะเชิงเทรา
โทร. 038-538641

ภาคผนวก ง

หนังสือขอความร่วมมือ

ที่ ทม 1007/ ๐๐๔๐

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

30 มกราคม 2539

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน อธิบดีกรมอาชีวศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายสมพงษ์ รินทะไชย เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
วิชาเอกอุตสาหกรรมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้นี้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง แนวโน้มการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2540-2549)
ทั้งนี้เนื่องในการควบคุมดูแลของ

รศ.ดร.เปื้อง กิจรัตน์

ประธาน

อ.ประดิษฐ์ คุณรัตน์

กรรมการ

สิ่งที่นิสิตฯขอความอนุเคราะห์ คือ ขอหนังสือราชการเพื่ออำนวยความสะดวกในการขอความร่วมมือ
จากวิทยาลัยในสังกัดกรมอาชีวศึกษา วิทยานิพนธ์ที่ผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นผู้เชี่ยวชาญ ตอบแบบสอบถาม
ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม 2539 เพื่อเป็นข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณในความ
ช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่บัณฑิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวศิริยุภา พูลสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

ภาคผนวก จ

แบบสอบถาม

แบบสอบถามรอบที่ 1

แนวโน้มการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2540–2549)

คำชี้แจง

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่าง ทั้งนี้เพื่อให้ได้ความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน สามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อการวางแผนและกำหนดนโยบายในการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้รับความรู้และทักษะที่เป็นประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพ ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากท่านด้วยการตอบแบบสอบถามตามวิธีวิจัยแบบเทคนิคเดลฟาย จำนวน 3 รอบ คือ รอบแรกเป็นแบบสอบถามปลายเปิด รอบสองเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า และรอบสามเหมือนรอบที่สอง ในแบบสอบถามรอบแรกจะขอให้ท่านแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวโน้มการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างในช่วง พ.ศ. 2540–2549

ประเด็น

ตามความคิดเห็นของท่าน การจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างอีก 10 ปีข้างหน้า
นั้นเริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ.2540 ถึงปี พ.ศ.2549 ซึ่งช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ 8-9
ควรจะเป็นอย่างไร โปรดระบุความคิดเห็นในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. นโยบายการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. จุดหมายการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. การบริหารการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่าง

3.1 การกระจายอำนาจ.....

.....

.....

.....

.....

3.2 การงบประมาณ.....

.....

.....

.....

.....

3.3 การพัฒนาบุคลากร.....

.....

.....

.....

.....

3.4 การประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ.....

.....

.....

.....

.....

3.5 การจัดรูปองค์กรอื่น ๆ.....

.....

.....

.....

4. หลักสูตรการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่าง

[illegible]

5. คุณลักษณะของครูวิทยาลัยสารพัดช่างพึงประสงค์.....

[illegible]

7. ด้านอื่น ๆ

This image shows a full page of white paper with horizontal dotted lines, typical of primary school writing paper. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There is no handwriting or other markings on the paper.

10 สิงหาคม 2538

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ที่ตอบแบบสอบถาม

เรียน ผู้เชี่ยวชาญที่เคารพ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความอนุเคราะห์ ที่ท่านผู้เชี่ยวชาญได้กรุณาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวโน้มการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2540-2549) ในแบบสอบถามรอบที่ 1 และแบบสอบถามรอบที่ 2 ในการแสดงความคิดเห็นในรอบที่ 3 นี้ เพื่อเป็นการยืนยันคำตอบเดิมของผู้เชี่ยวชาญที่ตอบในรอบที่ 2 ซึ่งผู้วิจัยได้นำคำตอบในรอบที่ 2 มาคำนวณหาค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยม ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ และผลต่างระหว่างค่ามัธยฐานกับค่าฐานนิยมในแต่ละข้อ และหาตำแหน่งของอนาคตภาพ ในแบบสอบถามรอบที่ 3 จะเพิ่มช่องเหตุผลสำหรับในกรณีที่คำตอบเดิมแตกต่างไปจากความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

เพื่อความเที่ยงตรงของการวิจัย ช่วงระยะเวลาในการตอบแบบสอบถามในรอบที่ 3 จึงขอความกรุณาจากท่านผู้เชี่ยวชาญได้โปรดตอบแบบสอบถามในรอบนี้ และส่งคืนภายใน 1 สัปดาห์หลังจากที่ท่านได้รับแบบสอบถามนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านผู้เชี่ยวชาญอีกครั้ง และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านอีกเช่นเคย

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมพงษ์ รินทะไชย)

นิสิตปริญญาโท สาขาอุตสาหกรรมศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

วิทยาลัยสารพัดช่างบุรีรัมย์

ถ.จิระ อ.เมือง จ.บุรีรัมย์ 31000

โทร. 044-612260

โทรสาร. 044-613354

แบบสอบถามรอบที่ 3 เป็นแบบประมาณค่า

แนวเ้าการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2540-2549)

คำชี้แจง

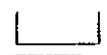
ในการตอบแบบสอบถามรอบที่ 3 นี้ เหมือนแบบสอบถามรอบที่ 2 เพียงแต่มีตำแหน่ง
มัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ รวมทั้งตำแหน่งที่ผู้เชี่ยวชาญท่านนั้น ตอบในรอบที่ 2
เพื่อนำกลับมาทบทวนและให้เหตุผล ถ้าแตกต่างจากกลุ่ม

แนวเ้าการจัดการศึกษาของ วิทยาลัยสารพัดช่างในทศวรรษหน้า	โอกาสที่เป็นไปได้					อนาคตภาพ		เหตุผล
	5	4	3	2	1	พึงประสงค์	ไม่พึงประสงค์	
1. การจัดการศึกษาของวิทยาลัย สารพัดช่างศึกษาแบบให้เปล่า						25	5	

สัญลักษณ์แบบสอบถามรอบที่ 3

หมายถึง ค่ามัธยฐานของน้ำหนักคะแนนจากคำตอบจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญตอบ

หมายถึง ขอบเขตของพิสัยระหว่างควอไทล์ของคำตอบของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

หมายถึง คำตอบของท่านในรอบที่สอง (ถ้าไม่ได้ตอบข้อใดจะไม่แสดงไว้)

ตัวเลข

หมายถึง จำนวนผู้ผู้เชี่ยวชาญที่ตัดสินใจในช่วงอนาคตภาพ

แบบสอบถามรอบที่ 3 เป็นแบบประมาณค่า

แนวเริมการจัดการศึกษาของ วิทยาลัยสารพัดช่างในทศวรรษหน้า	โอกาสที่เป็นไปได้					อนาคตภาพ		เหตุผล
	5	4	3	2	1	พึงประสงค์	ไม่พึงประสงค์	
ตอนที่ 1 แนวเริมนโยบายการจัด การศึกษา 1. จัดการศึกษาด้านวิชาชีพให้กับ ประชาชนทุกระดับเพื่อสนองกับ ความต้องการของประชาชน 2. จัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพระยะ สั้น และจัดการศึกษาหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ทั้ง ในระบบและนอกระบบหรือสูงกว่า) 3. หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นสามารถ สะสมหน่วยกิตเพื่อเทียบโอนหรือต่อ ยอดในหลักสูตรวิชาชีพที่สูงขึ้นได้ 4. จัดการศึกษาที่มุ่งเน้นด้านทักษะ เฉพาะสาขาวิชาชีพนั้น ๆ 5. จัดการศึกษาที่ทันต่อเทคโนโลยีและ ความเปลี่ยนแปลงของสังคมใน ปัจจุบัน								

แนวในการจัดการศึกษาของ วิทยาลัยสารพัดช่างในทศวรรษหน้า	โอกาสที่เป็นไปได้					อนาคตภาพ		เหตุผล
	5	4	3	2	1	พึงประสงค์	ไม่พึงประสงค์	
6. จัดการศึกษาที่เน้นความเชื่อมโยง ต่อเนื่อง สามารถถ่ายโอนหน่วย การเรียนแต่ละหลักสูตร								
7. การจัดการศึกษาจะต้องเป็นไป ตามการวางแผนที่กำหนดไว้								
8. การจัดการศึกษาให้ความอิสระ ทางด้านวิชาการในแต่ละวิทยาลัย ที่มีความพร้อม								
9. พัฒนาศูนย์การเรียนวิทยาลัยฯ ให้มี การศึกษาทั้งในและนอก ประเทศ								
10. ศูนย์การเรียนวิทยาลัยฯ จะต้องจบ การศึกษาขั้นต้นระดับปริญญาตรี ในสาขาวิชาชีพนั้น ๆ								
11. จัดการศึกษาที่เน้นการศึกษาตลอด ชีวิต								
12. จัดการศึกษาให้ทันสมัยทั้งในด้าน วิทยาการ การสื่อสารและเทคโนโลยี ที่เหมาะสมมาใช้								
13. มีนโยบายในการจัดการศึกษาที่ เด่นชัดสะดวกต่อผู้เรียนปฏิบัติ								

แนวโน้มการจัดการศึกษาของ วิทยาลัยสารพัดช่างในทศวรรษหน้า	โอกาสที่เป็นไปได้					อนาคตภาพ		เหตุผล
	5	4	3	2	1	พึงประสงค์	ไม่พึงประสงค์	
14. ร่วมมือกับองค์กรในภาคเอกชนทั้ง ในและนอกประเทศ เข้ามามีส่วน ร่วมในการจัดการศึกษา								
15. ภาวะเป็บบางอย่างจะต้องได้รับการ แก้ไขเพื่อให้การจัดการศึกษา ดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ								
16. จัดการศึกษาที่ส่งเสริมให้บุคลากร ประดิษฐ์คิดค้น ดัดแปลง และ พัฒนาเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ใน ท้องถิ่นได้เหมาะสม								
17. จัดการศึกษาที่เน้นคุณภาพในการ ศึกษาซึ่งไม่เน้นการเปิดสถาน ศึกษาแห่งใหม่เพิ่มอีก								
18. จัดการศึกษาที่มุ่งเน้นให้มีความรู้ ทักษะ ให้สอดคล้องกับการขยาย ตัวทางเศรษฐกิจ การเปลี่ยน แปลงทางเทคโนโลยี								
19. จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มี นิสัยรักการทำงาน มีศรัทธาและมี จรรยาบรรณในวิชาชีพ ทำงาน ร่วมกันเป็นหมู่คณะได้								

แนวโน้มนการจัดการศึกษาของ วิทยาลัยสารพัดช่างในทศวรรษหน้า	โอกาสที่เป็นไปได้					อนาคตภาพ		เหตุผล
	5	4	3	2	1	พึงประสงค์	ไม่พึงประสงค์	
20. จัดการศึกษา เพื่อให้วิทยาลัยฯ เป็น ศูนย์กลางวิชาชีพในท้องถิ่นมี ความพร้อมที่จะให้บริการวิชาชีพ แก่ชุมชน								
21. จัดการศึกษา เพื่อให้วิทยาลัยฯ เป็น ศูนย์ข้อมูลบริการทางอาชีพทั้งใน รูปของศูนย์บริการและหน่วย บริการเคลื่อนที่								
22. ขั้นตอนในการพิจารณาอนุมัติ งบประมาณต่าง ๆ ควรจะต้องได้ รับการปรับปรุงเพื่อให้ความ รวดเร็วยิ่งขึ้นในการจัดหาพัฒนา ปรับปรุงเครื่องมือเครื่องจักรใน การศึกษา								
23. จัดการศึกษาที่มีศูนย์สร้างซ่อมและ พัฒนาเครื่องมือเครื่องจักรให้ คล้ายคลึงกับสถานประกอบการ หรือให้ครบวงจร								

แนวโน้มการจัดการศึกษาของ วิทยาลัยสารพัดช่างในทศวรรษหน้า	โอกาสที่เป็นไปได้					อนาคตภาพ		เหตุผล
	5	4	3	2	1	พึงประสงค์	ไม่พึงประสงค์	
ตอนที่ 2 แนวโน้มจุดหมายการจัดการ ศึกษา 1. เปิดโอกาสให้ประชาชนทั่วไปได้ ศึกษาวิชาชีพตามความถนัดและ ความต้องการของผู้เรียน 2. เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะวิชาชีพ ให้กับผู้เรียน เพื่อออกไปประกอบ อาชีพได้อย่างเหมาะสม 3. เพื่อยกระดับความรู้ และทักษะ วิชาชีพให้กับผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้นและ ทันต่อเทคโนโลยี 4. เพื่อพัฒนาผู้เรียนสามารถศึกษาต่อ ในระดับสูงขึ้นไปได้ 5. เปิดโอกาสให้กับผู้ที่ไม่มีโอกาส ศึกษาในระบบเข้าศึกษาวิชาชีพ ตามที่ตนถนัดและสนใจ 6. เพื่อให้ผู้ที่มีอาชีพอยู่แล้วและ ประสงค์จะ เปลี่ยนอาชีพได้มี โอกาสเข้าศึกษาวิชาชีพนั้น ๆ								

แนวเินการจัดการศึกษาของ วิทยาลัยสารพัดช่างในทศวรรษหน้า	โอกาสที่เป็นไปได้					อนาคตภาพ		เหตุผล
	5	4	3	2	1	พึงประสงค์	ไม่พึงประสงค์	
7. เน้นการจัดการศึกษาทางภาค ปฏิบัติมากกว่า								
8. จัดการศึกษาระบบทางไกล ผู้เรียนไม่ต้องมาเรียนหรือเหมือนแ กับการเรียนของมหาวิทยาลัย								
9. เน้นผู้เรียนให้เป็นนักประดิษฐ์ มากกว่าผู้ใช้ผลผลิต								
10. ตอบสนองต่อระบบงาน อุตสาหกรรมและ เทคโนโลยีสมัย ใหม่								
11. ให้ผู้เรียนสามารถนำเอา เทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในชีวิต ได้อย่างเหมาะสม								
12. มุ่งเน้นให้ผู้เรียนอนุรักษ์และพัฒนา ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม								
13. เน้นให้ผู้สอนใช้สื่อการเรียนการ สอนที่ทันสมัย								
14. นำผลการเรียนในหลักสูตรวิชาชีพ ระยะสั้น สามารถถ่ายโอนหรือ เก็บเพื่อสะสมเป็นหน่วยการเรียน ในระดับสูงได้								

แนวระแนงการจัดการศึกษาของ วิทยาลัยสารพัดช่างในทศวรรษหน้า	โอกาสที่เป็นไปได้					อนาคตภาพ		เหตุผล
	5	4	3	2	1	พึงประสงค์	ไม่พึงประสงค์	
15. ร่วมมือกับสถานประกอบการจัด หลักสูตรให้กับผู้เรียนหรือพนักงาน ได้ศึกษาเพื่อเข้าทำงานในสถาน ประกอบการในชุมชนนั้น ๆ ได้ เหมาะสม			.					
16. จัดฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้น ๆ และต่อเนื่อง								
17. จัดการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียน ประกอบอาชีพอิสระ								
18. เพื่อทดสอบฝีมือช่างที่ชำนาญการ ร่วมกับสถาบันอื่น								
19. เพื่อตอบสนองนักเรียนที่ขยาย โอกาสทางการศึกษาเข้าศึกษาใน วิชาชีพที่ตนต้องการได้								
20. รับนักศึกษาทุกระดับโดยไม่ต้อง สอบให้สิทธิสำหรับผู้ลงทะเบียน เรียนก่อนได้เข้าเรียน								
21. ตอบสนองต่อความต้องการของ ตลาดแรงงาน								
22. พัฒนาผู้เรียนให้มีนิสัยรักการ ทำงาน มีความคิดสร้างสรรค์								

แนวเ้าการจัดการศึกษาของ วิทยาลัยสารพัดช่างในทศวรรษหน้า	โอกาสที่เป็นไปได้					อนาคตภาพ		เหตุผล
	5	4	3	2	1	พึงประสงค์	ไม่พึงประสงค์	
23. ตอบสนองต่อผู้เรียนทุกระดับ สามารถเลือกเรียนได้ตามความ ถนัดและ เหมาะสม								
24. เพื่อฝึกวิชาชีพพร้อมกับหน่วยงานอื่น ทั้งภาครัฐและ เอกชน								
ตอนที่ 3 การบริหารการจัดการศึกษา								
1. กระจายอำนาจในการบริหารใน ระดับท้องถิ่นมากขึ้นและสอดคล้อง กับความต้องการของชุมชน								
2. นำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหาร งานการศึกษาที่ทันสมัย เช่นการใช้ สื่อต่าง ๆ								
3. ร่วมมือกับหน่วยงานอื่นทั้งภาครัฐ และ เอกชนเพื่อจัดระบบการ บริหารงานการศึกษา								
4. ติดตามและประ เเมินผลการปฏิบัติ งานอย่างจริงจังและต่อเนื่อง								
5. พัฒนาแผนการบริหารงานทุก ๆ 3 ปี เพื่อให้ตอบสนองและ สอดคล้องกับการ เปลี่ยนแปลง								

แนวเินการจัดการศึกษาของ วิทยาลัยสารพัดช่างในทศวรรษหน้า	โอกาสที่เป็นไปได้					อนาคตภาพ		เหตุผล
	5	4	3	2	1	พึงประสงค์	ไม่พึงประสงค์	
6. การบริหารงานจะต้องมีการ วางแผนล่วงหน้า เพื่อป้องกันการ แก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า								
7. นาระบบสารสนเทศที่ทันสมัยมาใช้ ในวิทยาลัยฯ								
8. การวางแผนจะต้องได้มาจากกลุ่ม ผู้เกี่ยวข้องที่เกี่ยวข้องหลายฝ่าย วิเคราะห์วิจัยหลายด้าน								
9. พัฒนาโครงสร้างและระบบการ บริหาร เพื่อความสะดวกและ รวดเร็วในการบริหาร								
10. ครู-อาจารย์ทุกคนจะต้องมีใบ ประกอบอาชีพครูในสาขาวิชาชีพ นั้น ๆ								
11. ครูอาจารย์ได้รับการพัฒนาทั้งใน ด้านวิชาชีพเฉพาะสาขาและด้าน อื่น ๆ ให้ทันต่อเทคโนโลยี								
12. ครู-อาจารย์ได้รับการส่งเสริมให้ ศึกษาต่อในระดับสูงทั้งในและต่าง ประเทศ								

แนวโน้มการจัดการศึกษาของ วิทยาลัยสารพัดช่างในทศวรรษหน้า	โอกาสที่เป็นไปได้					อนาคตภาพ		เหตุผล
	5	4	3	2	1	พึงประสงค์	ไม่พึงประสงค์	
13. การจัดสรรงบประมาณให้กับ วิทยาลัยฯ ควรจะได้รับมากขึ้นใน ทุก ๆ ด้านและมุ่งสนับสนุน								
14. ค่าลงทะเบียนเรียนทุกหลักสูตรจะ ต้องปรับปรุงให้เหมาะสมกับสภาพ ของสังคมเปลี่ยนไป								
15. ตอบสนองต่อระบบอุตสาหกรรม และเน้นการศึกษาเพื่อประกอบ อาชีพอิสระ								
16. เน้นการพัฒนาคุณภาพของวิทยาลัย ที่มีอยู่ให้ทันต่อเทคโนโลยีในทุก ๆ ด้าน								
17. ให้วิทยาลัยฯ จัดการเรียนการสอน ให้ครบทุกกรรมเพื่อสนองตอบกับ ความต้องการ								
18. ครู-อาจารย์จะต้องเพียงพอต่อ การจัดการศึกษาและมีความ ชำนาญในด้านวิชาชีพนั้น								
19. ส่งเสริมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม และแก้ไขปัญหาการทำลาย ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม								

แนวโน้มการจัดการศึกษาของ วิทยาลัยสารพัดช่างในทศวรรษหน้า	โอกาสที่เป็นไปได้					อนาคตภาพ		เหตุผล
	5	4	3	2	1	พึงประสงค์	ไม่พึงประสงค์	
20. ครู-อาจารย์สามารถทำผลงาน ทางวิชาการได้มากขึ้นและได้ค่า ตำแหน่งทางวิชาการ เพื่อเผยแพร่ ผลงานและป้องกันปัญหาสมองไหล								
21. ครู-อาจารย์ที่มีความสามารถจะ ต้องได้รับการพิจารณาครอง ตำแหน่งที่สูงขึ้นโดยไม่ยึดความ อาวุโส								
22. ระบบการบริหารในการจัดการ ศึกษาจะต้องได้รับการแก้ไขให้ เหมาะสมกับสภาพการ เปลี่ยน แปลง								
23. ตำแหน่งผู้ช่วยผู้บริหารในวิทยาลัย สมควรเพิ่มขึ้นอีกเพื่อความ เหมาะสมกับการปฏิบัติงานของ วิทยาลัย								
24. ครู-อาจารย์ได้รับการส่งเสริมใน การทำวิจัยหารูปแบบต่าง ๆ ใน การจัดการศึกษาเพื่อความ เหมาะสมและ เป็นผลงานที่เสนอ ความดีได้								

แนวโน้มการจัดการศึกษาของ วิทยาลัยสารพัดช่างในทศวรรษหน้า	โอกาสที่เป็นไปได้					อนาคตภาพ		เหตุผล
	5	4	3	2	1	พึงประสงค์	ไม่พึงประสงค์	
ตอนที่ 4 แนวโน้มของหลักสูตร 1. เปิดสอนได้หลากหลายหลักสูตร ตอบสนองต่อความต้องการของ สังคมในปัจจุบัน 2. โครงสร้างหลักสูตรจะ เน้นราย วิชาชีพ ให้เหมาะสมกับท้องถิ่น 3. รายวิชาของแต่ละหลักสูตรได้รับ การปรับปรุงให้ถูกต้อง และ สอดคล้องกับเทคโนโลยีในปัจจุบัน 4. หลักสูตรวิชาชีพที่เปิดสอนใน วิทยาลัยฯจะต้องมีความยืดหยุ่น และต่อเนื่องและเป็นหลักสูตร วิชาชีพที่เน้นให้ผู้เรียนออกไป ประกอบอาชีพ 5. หลักสูตรได้มาจากความร่วมมือ จากนักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ และ บุคลากรของสถานประกอบการใน ท้องถิ่นนั้น 6. ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม								

แนว้เน้นการจัดการศึกษาของ วิทยาลัยสารพัดช่างในทศวรรษหน้า	โอกาสที่เป็นไปได้					อนาคตภาพ		เหตุผล
	5	4	3	2	1	พึงประสงค์	ไม่พึงประสงค์	
7. พัฒนาผู้เรียนให้ทำงานเป็นหมู่คณะ และอยู่ร่วมสังคมได้อย่างมี ความสุข								
8. หลักสูตรระยะสั้นจะมีผู้เรียนน้อย ลงเนื่องจากผู้เรียนมีโอกาสดำ เนินงานในหลักสูตรอื่นได้มากขึ้น								
9. หลักสูตรวิชาชีพ บวช. จะจัดการ เรียนการสอนหลายระบบและ หลายรูปแบบ เพื่อเปิดโอกาสให้กับ ผู้ที่มีงานทำและผู้สนใจที่มีเวลา ว่างเข้าศึกษา								
10. หลักสูตรทุกหลักสูตรจะต้องสอด คล้องกับสภาพเศรษฐกิจและ เทคโนโลยี								
11. หลักสูตรทุกหลักสูตรจะต้องได้รับ การพัฒนาติดตามผลอย่างจริงจัง และต่อเนื่องทุก ๆ 3 ปี								
12. ผลการเรียนรู้ในแต่ละหลักสูตร สามารถถ่ายโอนกับหน่วยงานอื่นที่ จัดการศึกษาระดับเดียวกันได้								

แนวรั้นการจั้ดการศึกษาของ วิทยาลัยสารพั้ดช่างในทศวรรษหน้า	โอกาสที่เป็้นไปได้					อนาคตภาพ		เหตุผล
	5	4	3	2	1	พึงประสงคื	ไม่พึงประสงคื	
13.หลักสูตรต่าง ๆ ในวิทยาลัยฯ สามารถจั้ดและเป็ดสอนได้ตาม ความเหมาะสมในท้องถิ่นนั้น ๆ								
14.หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นจะต้ง เป็ดสอนตลอดเวลา ใครพร้อม เมื่อไหร่เข้าเรียนทันที จะไม่เป็ด เป็นรุ่น ๆ เพราะผู้เรียนจะเสีย โอกาสทางการศึษาวิชาชีพนั้่น ๆ								
15. เป็ดสอนหลักสูตร บวช.ร่วมกับ โรงเรียนสามัญหรือการศึษานอก โรงเรียนโดยให้โรงเรียนสามัญ หรือการศึษานอกโรงเรียนสอน รายวิชาสามัญ								
16. นักศึษาหลักสูตรระยะสั้นสามารถ สะสมหน่วยกิตเพื่อเทียบโอนใน หลักสูตรที่สูงขึ้นได้								
17. ครู-อาจารย์จะได้รับการพัฒนาใน ด้านทักษะและด้านการเรียนการ สอนให้ทันต่อเทคโนโลยีใหม่ ๆ อยู่เสมอ								
18. หลักสูตรควรได้รับการวิเคราะห์ เพื่อปรับปรุงทุกระยะเวลา 3 ปี								

แนวรั้นการจั้ดการศึษาของ วิทยาลัยสารพั้ดช่างในทศวรรษหน้า	รอกาสที่เป้นไปได้					อนาคตภาพ		เหตุผล
	5	4	3	2	1	พึ้งประสงคึ	ไม่พึ้งประสงคึ	
19. ทุกหลักสูตรควรมีลักษณะ เป้ดเสรจ ในตัว เพื่อเป้ดรอกาสให้ผู้เรีบน พัฒนาความรู้ ทักษะในวิชาชีฟ พร้อมที่จะน้าไปประกอบอาชีพได้ ทันที								
20. หลักสูตรทุกหลักสูตรจะต้องต่อยอด กันได้เพื่อสนองต่อความต้องการ ของผู้เรีบน								
21. หลักสูตรวิชาชีฟระยะสั้นจะต้องจั้ด ในลักษณะการฝึกอบรมอาชีพ และ น้าเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้เพื่อ พัฒนาผู้เข้าอบรมให้พร้อมอยู่เสมอ								
22. รายวิชาพื้นฐานในหลักสูตร บวช. ทุกแผนกวิชาจะต้องเรีบน เหมือนกันหมด								
ตอนที่ 5 แนวรั้นคุณลักษณะของครูฯ								
1. มีความรู้ความสามารถในวิชาชีฟ นั้น ๆ								
2. มีคุณวุฒิทางการศึษาขั้นต่าระดับ ปริญญาตรีในสาขาวิชาชีฟนั้น ๆ								

แนวในการจัดการศึกษาของ วิทยาลัยสารพัดช่างในทศวรรษหน้า	โอกาสที่เป็นไปได้					อนาคตภาพ		เหตุผล
	5	4	3	2	1	พึงประสงค์	ไม่พึงประสงค์	
3. มีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพครูและรัก อาชีพครู								
4. มีสติปัญญา เจลียวฉลาดและสามัญ สำนึกในการแก้ปัญหาได้ดี								
5. มีเหตุผลและมีผลและเป็นประชาธิปไตย								
6. มีความยุติธรรมมีคุณธรรมประจำ ใจ								
7. มีความเชื่อมั่น มีสุขภาพร่างกาย และจิตใจที่สมบูรณ์								
8. เป็นผู้ที่ใช้และผลิตสื่อการเรียน การสอนที่ทันสมัยอยู่เสมอ								
9. เป็นแบบอย่างที่ดีต่อเพื่อนร่วมงาน และนักศึกษาในทุก ๆ ด้าน								
10. เป็นผู้ชี้แนะแนวทางที่ดีและ รับผิดชอบต่อหน้าที่								
11. เป็นผู้ที่ศึกษาค้นคว้าวิทยาการ ใหม่ ๆ ในสาขาวิชาชีพอยู่เสมอ เพื่อให้ทันต่อเทคโนโลยี								
12. เป็นผู้ประคอง คัดค้าน ตัดแปลงให้ ทันต่อวิทยาการใหม่ ๆ อยู่เสมอ								

แนวโน้มการจัดการศึกษาของ วิทยาลัยสารพัดช่างในทศวรรษหน้า	โอกาสที่เป็นไปได้					อนาคตภาพ		เหตุผล
	5	4	3	2	1	พึงประสงค์	ไม่พึงประสงค์	
13. สำนึกในเรื่องความปลอดภัยและ สภาพสิ่งแวดล้อมตลอดจนรักษา ทรัพยากรธรรมชาติ								
14. มีความสามารถในการถ่ายทอด ความรู้ที่ดีตลอดจนการเป็นผู้นำ และผู้ตามที่ดี								
15. มีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดีต่อผู้มาติดต่อ และประสานทั้งในและนอก หน่วยงาน								
16. ท้าหน้าที่เป็นทั้งผู้สอนผู้จัดการผู้ ประสานงานและเป็นผู้ให้คำ แนะนำที่ดี								
17. เป็นผู้กำหนดทิศทางการจัดการ ศึกษา								
18. มีความคิดสร้างสรรค์และก้าวทัน ต่อเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่ เสมอ								
19. เป็นผู้เสียสละส่วนตนเพื่อส่วนรวม								
20. เป็นผู้ที่มีจิตวิทยาทางการศึกษาที่ดี เนื่องจากนักศึกษาที่มาเรียนมีอยู่ หลายระดับหลายหลักสูตรและมาก ด้วยคุณวุฒิ วัยวุฒิ อาชีพ								

แนวเ้าการจัดการศึกษาของ วิทยาลัยสารพัดช่างในทศวรรษหน้า	โอกาสที่เ้าไปได้					อนาคตภาพ		เหตุผล
	5	4	3	2	1	พึงประสงค์	ไม่พึงประสงค์	
21.มีความสุขุม อดทน รอบคอบ แต่งกายสุภาพ								
22. เป็นผู้สนับสนุนและส่งเสริมภูมิ ปัญญาชาวบ้าน								
23. เป็นผู้เ้าในด้านวิชาชีพให้กับชุมชน ในท้องถิ่น								
24. เป็นผู้ม่ีประสบการณ์และมีความ เชี่ยวชาญในการทำงาน								
ตอนที่ 6 แนวเ้าคุณลักษณะของ นักศึกษาและสาขาวิชาที่ ผลิตเ้า								
6.1 สาขาวิชาชีพที่ควรผลิต								
1. คอมพิวเตอร์								
2. พิมพ์ดีดไทย-อังกฤษ								
3. บัญชี								
4. การโรงแรม								
5. ศิลปประดิษฐ์								
6.ดนตรีสากล								
7. ศิลปโฆษณา								
8. ช่างถ่ายภาพ								

แนวเ้าการจัดการศึกษาของ วิทยาลัยสารพัดช่างในทศวรรษหน้า	โอกาสที่เป็นไปได้					อนาคตภาพ		เหตุผล
	5	4	3	2	1	พึงประสงค์	ไม่พึงประสงค์	
30. ช่างประกอบและติดตั้ง เครื่องทำความเป็น								
6.2 คุณลักษณะของนักศึกษาที่ควรผลิต								
1. มีจรรยาบรรณทางวิชาชีพ นั้น ๆ								
2. มีความรู้-ความสามารถด้าน ทักษะในวิชาชีพนั้น ๆ								
3. มีความรับผิดชอบ มีความ ขยันต่อหน้าที่								
4. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี								
5. มีความคิดสร้างสรรค์ในทาง ที่ดี								
6. ปฏิบัติงานในสาขาวิชาชีพ นั้น ๆ ได้เป็นอย่างดี								
7. มีระเบียบวินัยและมีความ ซื่อสัตย์								
8. มีความเชื่อมั่นและกล้า แสดงออกในการตัดสินใจ								
9. ตรงต่อเวลาและรอบคอบ								
10. มีความเสียสละเพื่อส่วนรวม								
11. มีคุณธรรมและจริยธรรม								

แนวระแนงการจัดการศึกษาของ วิทยาลัยสารพัดช่างในทศวรรษหน้า	โอกาสที่เป็นไปได้					อนาคตภาพ		เหตุผล
	5	4	3	2	1	พึงประสงค์	ไม่พึงประสงค์	
12. สำนึกในเรือ่ความปลอดภัย และสิ่งแวดลอม								
13. มีนิสัยในการใช้วัสดุอย่าง ประหยัด								
14. เป็นผู้รู้จักรคิด ประดิษฐ์ ดัดแปลงนาของเก่ากลับมา ใช้ใหม่								
15. มีความสนใจใฝ่รู้ รักความ ก้าวหน้าในอาชีพ								
16. แต่งกายที่เหมาะสมและ สุขภาพ								
17. รักประชาธิปไตย								
18. มีสุขภาพและพลานามัย สมบูรณ์แข็งแรง								
19. กระตือรือร้นต่อการปฏิบัติ งานในหน้าที่								
20. มีน้ำใจในการทำงาน								
21. มีความรับผิดชอบ มีวินัยต่อ การปฏิบัติงาน								
22. มีความขยันอดทนในการ ปฏิบัติงาน								

แนวเ้า้การจัดการศึกษาของ วิทยาลัยสารพัดช่างในทศวรรษหน้า	โอกาสที่เป็นไปได้					อนาคตภาพ		เหตุผล
	5	4	3	2	1	พึงประสงค์	ไม่พึงประสงค์	
23.มีความรู้ทางด้านภาษา อังกฤษที่ดี								
24.มีความสามารถในการใช้ คอมพิวเตอร์ได้ดี								
25.มีความสามารถปรับตัวเข้า กับงานและทำงานร่วมกับ ผู้อื่นได้								

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	นายสมพงษ์ รินทะไชย
วัน เดือน ปีเกิด	12 มกราคม 2504
สถานที่เกิด	ตำบลมะฮี อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านพักวิทยาลัยการอาชีพนางรอง ถนนสังขกาจประชาชนสรรค์ ต.นางรอง อ.นางรอง จ.บุรีรัมย์ 31110
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวางแผนการศึกษา
สถานที่ทำงาน	วิทยาลัยการอาชีพนางรอง โทร.044-632008
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2524	ปวช.ช่างเชื่อมโลหะแผ่น วิทยาลัยเทคนิคร้อยเอ็ด
พ.ศ. 2526	ปวส.ช่างกลโลหะ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล นครราชสีมา
พ.ศ. 2528	คอบ.อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล เทเวศร์
พ.ศ. 2538	กศ.ม.อุตสาหกรรมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร